

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA
CESTA 2.GRUPE ODREDVO 17

1295 IVANČNA GORICA

OBČINA IVANČNA GORICA
POŠTNA PLAČANA PRI
1295 IVANČNA GORICA

časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
revilka 1 letnik 11 januar 2005

Ivančna Gorica (domoznanstvo)
sp 908(497.4)
KLASJE
2005

352(497.4 Ivančna Gorica)

120050170,1

COBISS

ŽIVE NAJ

Lepa praznovanja, polna zanosa, veselja, ljubezni; troje praznovanj, ki nam jih prinaša februar. Kar dva praznika se letos srečujeta na isti dan - resnobni praznik slovenske kulture in veseljaški pust. Kako bomo dan smrti našega pesniškega genija združili s časom šemljenja in sproščenosti?

Prepričana sem, da to znamo, spoštljivo do Prešerna, velikega modreca, borca s kulturno zaostalostjo, političnim in družbenim suženjstvom. Z njim smo pokončno stopili v Evropo. Od nas samih je odvisno, ali bomo ohranili slovensko kulturo in z njo svojo identiteto, kako se bomo umestili v multikulturalni mednarodni prostor.

Ne dovolimo si, da bi kultura ostala zunaj nas, vzemimo si jo sleherni dan v letu. Sprehodimo se po Prešernovem trgu, Plečnikovi Ljubljani, vstopimo v Jurčičev muzej, galerijo, kupimo si knjigo, zgoščenko, v Cankarjevem domu si oglejmo operno predstavo.

Naj malo popustim: udeležimo se prireditve, ki jih prirejajo člani domačih kulturnih društev, vsaj enkrat v letu.

Pustimo praznovati tudi Pust, saj odganja zimo, manj prepričljivo pa čara rodno. Tudi ženitovanja v predpustnem času se opuščajo. Še vedno pa se mastno je in dobro pije. Je pa to priložnost, da ubežimo rutini vsakdanjika, si dovolimo sprostitev, uidemo iz kletke in skušamo biti iskreni s seboj.

In imeti radi sebe in druge: ne samo na dan, ko se ptički ženijo, pa ob godu svetega Valentina ampak leto in dan!

Naj ostaja v nas vse, kar je čisto, radoživo in čutno.

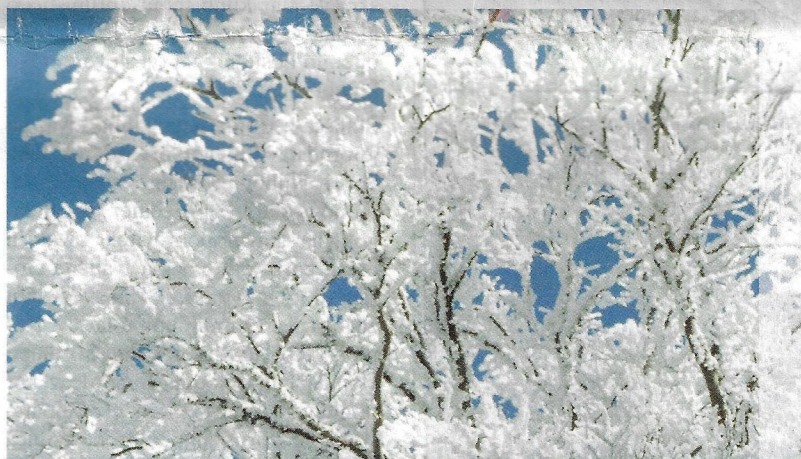
Tatjana Lampret

JURČIČEVA PRIZNANJA 2005

str. 14

Na sliki iz leve proti desni: Marko Okorn, Alojz Erčulj, Jožica Poderžaj, Marija Bregar in Martin Tomažin.

ZIMSKA

V snegu so rdeča lica,
čeprav je zunaj mrzlo,
kajti en pogled
na snežno pokrajino
je že razlog preveč,
da ne pobegneš mi več.

Oči se iskrijo,
ko snežinke v letu
plešejo svoj
ples
in ti prikradejo na lica smeh,
ki prikrije tisto rdečico,
ko padeš na led
in misliš: »Oh, ne že spet!«

Zdaj na svetu led in sneg
vladata,
a zima kratka bo,
zato izkoristi jo
in uživaj v mrazu in snegu,
da ti bo lepo,
dokler zima bo.

Zarja, 8. razred (9) OŠ Stična

Svetniki še zadnjič v letu 2004 str. 2

Javni poziv k vložitvi napovedi
za odmero dohodnine str. 3

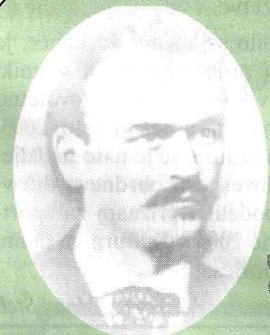
Novo spletno Klasje str. 4

Božični dogodki str. 10

Najboljši ivanški športniki
v letu 2004 str. 17

Franc Kalar,
starosta ivanških športnikov str. 17

Slovenska rokometna reprezentanca
zmagala v Ivančni Gorici str. 18

OBČINA IVANČNA GORICA
ORGANIZACIJSKI ODBOR POHODA
PO JURČIČEVI POTI

VIŠNJA GORA
STARI GRAD

START

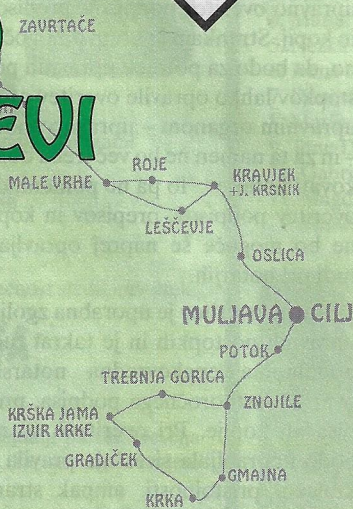
PRISTAVA

VAS VABI NA

XII. POHOD PO JURČIČEVI POTI

ki bo
v soboto,
5. marca 2005.

INTERALTA
PVC OKNA IN VRATA
GRADITE HIŠO?
ZA OKNA PONJAMO SURVENCIJO
OD 100.000 SIT DO 200.000 SIT.
Za informacije pokličite:
Pe Novo mesto, tel.: 01/846 034
Interalta d.o.o., Stegne 21c, Ljubljana
tel.: 01/511 16 24, fax: 01/511 15 43
www.interalta.si

SENČILA OVEN
IZDELAVA IN MONTAŽA
- ŽALUZIJE
- ROLETE
- KOMARNIKI
- ROLO
- PLISE ZAVESE
- TENDE
- LAMELNE ZAVESE
Tomaž Oven s.p. Pot v resje 1 GSM: 031/679-079
1295 IVANČNA GORICA Tel./fax: 01/7878-266

CUGELJ
PVC OKNA
IGNAC CUGELJ s.p.
Stična 102,
Ivančna Gorica
tel./faks: 01/7878 535
gsm: 041/757 055

Iz Jernejeve malhe

Nič ga ne pogrešamo, tega belega snega, čeprav bi bilo v zimskem času razumljivo, da bi vsaj za nekaj mesecev pokrila našo pokrajino. Tako pa se bomo le izognili nekaterim stroškom zimske službe, prekomernemu ogrevanju in temu primerno tudi slabi volji, ki nam jo prinaša mrz in sneg ob prevelikem pričakanju, da bo komunala postorila vse in za vsakega ob vsakem času.

Priznamo, da nam pogled skozi okno na bele snežinke prežene vsakdanje misli, povezane z vsakdanjimi težavami. Najhuje je otrokom, ki ob takih zimah ne bodo več poznali starih letnih časov, saj bodo meje prikrite še tam, kjer naj bi bil sneg merilo za zimo. Naravne spremembe so torej kot na dlani.

Temu primerno pa vsak dan sledimo spremembam v času naše informacijske družbe. Jutrišnji dan bo že veliko drugačen od današnjega, včerajšnji življenjski napotki, ki smo jih dobili od prvih vzgojiteljev iz vzgojno-izobraževalnih sistemov, kažejo, da jim ne moremo več slediti, saj so bile to le želje včerajšnjega dne.

Čuden je ta svet, težko je v njem živeti, če gibalo življenja ni zakonitost, vzeta iz naravnega okolja, ki je še včeraj veljala za vse nas: da namreč kolikor v okolje dajesh, toliko in prav tisto iz njega tudi sprejemaš. Čutno gledano so nam le načelni napotki, kot so sonce, dan, zemlja in človek tisto, kar jutri zagotovo načelno bo, le če bomo razumeli osnovo sveta.

Toda mi se obračamo drugače. Vplivamo na ta svet tako, da smo in bomo žrtve, ki bomo potonili v lastnem blatu za ceno modernega življenja, ki v svetu pušča produkt nerazumnih odpadkov, ustvarjenih iz obnovljenih in neobnovljenih snovi in temu primerno tudi v nerazumevanju medčloveških odnosov.

Občinsko gledano in posplošeno si ustvarjamo velike stroške, da bi odpravili to nesnago, saj enormno porabljena energija ogromno stane. Tako nam usihla podtalnica zaradi prevelike porabe vode, na drugi strani pa si ustvarjamo velik strošek za čiščenje odplak. Vabljava plastika in drugi sodobni produkti pa nas silijo v izgradnjo velikih odlagališč za sistemski odvoz in odlaganje te nesnage, ki veliko stane. Ob vsem tem pa še naprej ostajamo neomajni, kot da teh produktov ne ustvarjamo sami in bi jih najraje odrinili sosedu. Vsaka sprememba v stroških, ki po odlokih in zakonodaji obremenjuje družinski proračun, nas spravlja v slabo voljo.

Verjetno življenja ne bomo spremenili, bomo pa morali spremeniti odnos pri razreševanju naših problemov, ki so vezani na odvečne produkte in odmike od normiranega življenja. Tako se bomo v prihodnje še bolj ubadali z ljudmi, ki živijo na robu naših splošnih norm, pa četudi gre za Rome, ljudi z razvadami in drugačnimi pogledi. Zato pa moramo tudi v lokalni skupnosti storiti vse, da bomo z institucionalnimi zgledi organizirali morda mladinsko gibanje, ki bo odklanjalo slabosti tega sveta in kazalo pot tistemu, kar je zapisano na začetku prispevka – vrednotam narave in človeka.

Župan Jernej

SVETNIKI ŠE ZADNJIČ V LETU 2004

Zadnja seja občinskega sveta v letu 2004 je bila 22. decembra, pred osrednjo slovesnostjo ob prazniku dneva samostojnosti, ki je potekala zvečer istega dne. Svetniki in svetnice so se na seji najprej seznanili z informacijami dveh pomembnih športnih organizacij v Občini Ivančna Gorica. Že na zadnji seji so namreč pri obravnavi rebalansa proračuna govorili o sponzoriranju rokometnega kluba SVIŠ Ivančna Gorica in nogometnega kluba Livar Ivančna Gorica. Z namenom, da bi bil občinski svet seznanjen z interesi obeh omenjenih klubov in s tem, kakšne so možnosti nadaljnje sponzoriranja, so bili na zadnji seji v letu povabljeni vodilni predstavniki obeh klubov.

Predsednik rokometnega kluba SVIŠ Janez Zupančič je vse navzoče informiral, da njihov proračun za leto 2004 znaša 30 milijonov tolarjev in da od občine pričakujejo vsaj takšno pomoč, kot so je bili deležni v minuli sezoni, to je 11 milijonov tolarjev. Klub se nenehno sooča s finančno stisko, vendar kljub temu optimistično gledajo na nadaljevanje sezone in si obetajo obstanek v prvi slovenski rokometni ligi.

Stališča nogometnega kluba Livar pa je predstavil njegov predsednik Jaka Sever. Njihov proračun znaša 70 milijonov tolarjev, pri čemer jih 30 zagotavlja glavni pokrovitelj Livar in ostali partnerji. Občina Ivančna Gorica je nogometnašem v lanskem letu zagotovila 19 milijonov tolarjev. Namen kluba je, da bi v člansko ekipo vključili čimveč domačih igralcev, kar pomeni manj stroškov in uspešno nastopanje v drugi ligi. Podpredsednica kluba Cvetka Furlan je še opozorila na njihovo delo z mlajšimi generacijami in poudarila, da je vse več star-

šev iz sosednjih občin, ki želijo svoje otroke vključiti v programe ivanškega nogometnega kluba.

Nikolaj Erjavec je po obeh poročilih dodal, da bi glede na delež financiranja z Občine moralo pripasti podpredsedniško mesto v obeh klubih nekemu iz občinskega sveta.

Svetniki, seznanjeni z novimi informacijami, so hitro nadaljevali s predlaganim dnevnim redom, še prej pa je župan sejo prekinil, saj sta občinski svet obiskala predstavnika skavtov iz Grosupljega. Prinesla sta luč miru in svetnikom prebrala poslanico Pridi k sebi ter jim voščila za prihajajoče praznike.

Svetniki so nato brez pripomb sprejeli Pravilnik o postopku za izbiro in merilih za sofinanciranje kulturnih programov in projektov, ki se financirajo iz občinskega proračuna.

V povezavi s pripravljanim proračuna 2005 je bilo nato na vrsti kar nekaj točk dnevnega reda. Svetniki so sprejeli sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2005. Predlagana vrednost točke znaša 0,2064 SIT/m² za poslovne prostore in 0,3146 SIT/m² za stanovanjske prostore. Vrednost točke je v primerjavi z vrednostjo v letu 2004 višja za 3%, kar je v skladu z navodili ministrstva za finance. Glede na vrednost se s tega naslova pričakuje za 19 milijonov tolarjev prihodkov. Sonja Maravič je ob sprejemanju vrednosti točk še dodala, naj se ponovno pregleda evidenca plačnikov nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in tistih, ki niso zajeti v evidenci, so pa potencialni plačniki. Enako, za 3% višja, bo tudi izhodiščna cena za izračun sorazmernega dela stroškov opremljanja stavbnega

zemljišča. Ta bo v letu 2005 znašala 982.620 tolarjev.

Povsem zimsko obarvan je bil naslednji sklep, ki ga je sprejel občinski svet. Določil je namreč merila za dodelitev sredstev za zimsko vzdrževanje pločnikov krajevnim skupnostim. Finančna sredstva se bodo delila glede na razpoložljiva sredstva in glede na število kilometrov pločnikov, ki jih ima posamezna krajevna skupnost. Skupna dolžina pločnikov v vseh krajevnih skupnostih znaša 12.300 metrov. Od tega jih je največ v KS Ivančna Gorica – 6.060 metrov, najmanj – 80 metrov – pa v KS Dob.

Seja se je že bližala koncu, svetniki pa so imeli na mizah še osnutek Programa dela Občinskega sveta za leto 2005 in predlog za ustanovitev Odbora za mladino. Predlagatelj Andrej Sekirnik namreč meni, da je v občini nujno treba poskrbeti za organiziranje mladine in njenih aktivnosti. Morebitna ustanovitev odbora bi zagotovila sodelovanje občinskih organov in tistih skupin, ki se že zdaj ukvarjajo z mladino. Svetniki so predlagatelja opozorili, da bo, če bi šlo za stalni odbor v Občinskem svetu, treba spremeniti statut Občine Ivančna Gorica. So se pa strinjali, da je mladim treba dati možnosti za aktivno in pozitivno udejstvovanje.

Predpraznični čas pa je bil priložnost, da se s svojo radodarnostjo izkažejo tudi svetniki. Na koncu seje jih je namreč Ignac Kastelic obvestil o težki socialni stiski družine Hočvar iz Pungerta. Ostarile oče je že dalj časa na postelji, sin pa se je pred kratkim težko ponesrečil, zato sta se na pragu zime znašla v težki situaciji. Kastelic je svetnike in župana vprašal, kako občanom pomagati. Župan je predlagal, da se, kot je za takšne primere predvideno, odobri enkratna denarna pomoč v višini 50.000 tolarjev. Svetniki so se strinjali, da je treba pomagati, vendar vsaj s 100.000 tolarji. Sklenili so, da se ta znesek vzame iz proračunske rezerve.

In ko je bilo seje zares že konec, je bila prava priložnost, da si svetniki zaželejo veselo božično-novoletno praznovanje in uspešno leto 2005. Praznično vzdušje se je nato nadaljevalo na slovesnosti ob dnevu državnosti in podelitvi priznanj za športnika občine 2004 v Kulturnem domu Ivančna Gorica.

Matej Šteh

PRVEGA JANUARJA 2005 JE UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE PRENEHALA POSLOVATI Z UPRAVNIMI KOLKI

Cenjene stranke obveščamo, da je Upravna enota Grosuplje s 1.1. 2005 prenehala poslovati z upravnimi kolkami. Tako za vloge, vložene na Upravni enoti Grosuplje, od tega dne dalje lahko plačate na blagajni v glavni in sprejemni pisarni, za vse ostale postopke pa lahko kupite upravne kolke na Pošti Slovenije – enota Grosuplje ali pri vratarju Okrajnega sodišča v Grosupljem.

UPRAVNE OVERITVE PO 1. 1. 2005

S 1.1. 2005 je uveljavljena novela Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/2004), ki med pomembnimi novostmi uvaja tudi

upravno overitev podpisov, prepisov in kopij. Strankam je s tem omogočeno, da bodo za potrebe upravnih postopkov lahko opravile overitev pred upravnim organom – upravno enoto – in za ta namen ne bo več treba obiskovati notarjev. To pa ne pomeni, da overitev podpisov, prepisov in kopij ne bo mogoče še naprej opravljati tudi pri notarjih.

Upravna overitev je uporabna zgolj v upravnih postopkih in je takrat tudi popolnoma enakovredna notarski overitvi lastnoročnega podpisa, prepisa ali kopije. Pri overitvah se ne bodo uporabljala siceršnja pravila o krajevni pristojnosti, ampak stranka lahko zahteva upravno overitev podpisov, prepisa ali kopije pri vsaki

upravni enoti, ne glede na kraj stalnega oziroma začasnega prebivališča oziroma sedeža.

Upravna enota Grosuplje strankam omogoča izvajanje upravnih overitev v času uradnih ur v glavni in sprejemni pisarni pri svetovalcu za stranke.

Upravna taksa za upravne overitve je določena z Zakonom o upravnih taksah in znaša za overitev podpisov v višini 15 točk (x 17 SIT = 255 SIT). Zakon o upravnih taksah pa ne določa takse za overitve prepisov in kopij, zato upravna enota upravne takse za te overitve ne bo mogla zaračunavati, dokler ne bo spremenjen zakon.

Nevenka Dolgan, univ.dipl.prav. načelnica

OBVESTILO O JAVNI RAZGRNITVI

predloga sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za območje občine Ivančna Gorica

Predlog sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za območje občine Ivančna Gorica bo javno razgrnjen v prostorih Občine Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, v delovnem času Občine Ivančna Gorica. Javna razgrnitev se začne 14. 02. 2005 in bo trajala trideset dni. V času javne razgrnitve bo organizirana javna obravnava in sicer 03. 03. 2005 ob 17. uri v Kulturni dvorani Ivančna Gorica.

V času javne razgrnitve lahko k predlogu sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za območje občine Ivančna Gorica podate pisne pripombe in predloge, ki jih vpišete v knjigo pripomb na kraju javne razgrnitve, ali pošljete na Občino Ivančna Gorica s pripisom: »Pripombe na predlog sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za območje občine Ivančne Gorice.«

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 7869-400, fax: 7869-401, e-mail: klasje.casopis@siol.net. Uredniški odbor: Andrej Agnič, odgovorni urednik, Matej Šteh, pomočnik odgovornega urednika, Natalija Pavlin, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Marjeta Glavan (lektor), Simon Gregar (šport), Milena Vrhovec (kmetijstvo), Saša Senica (kultura), Nataša Erjavec (gospodinjstva), Danijela Pirman (Uradni vestnik). Oblika: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET - Albin Macedoniz s.p., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 20. v mesecu.

JAVNI POZIV

k vložiti napovedi za odmero dohodnine za leto 2004

Zavezanci za dohodnino morajo vložiti napoved za odmero dohodnine za leto 2004 najkasneje do 31. marca 2005 na predpisanem obrazcu. Obrazec je objavljen tudi na spletnih straneh Davčne uprave Republike Slovenije (<http://www.sigov.si/durs>), zavezanci pa lahko napoved vložijo tudi v elektronski obliki preko sistema e-Davki na spletni naslov: <http://edavki.durs.si>

Napoved so dolžni vložiti vsi zavezanci, razen:

- zavezancev, katerih (bruto) dohodki ne presegajo 11% povprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto 2004;
- učencev in študentov, katerih (bruto) prejemki iz naslova plačila začasno ali občasno opravljeno delo preko študentskih ali mladinskih organizacij, ki posredujejo delo na podlagi pogodbe o koncesiji, ne presegajo 51% povprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto 2004;
- zavezancev, katerih edini vir dohodnine je pokojnina, če med letom 2004 v skladu z zakonom niso plačevali akontacije dohodnine in med letom niso uveljavljali olajšav za vzdrževane družinske člane.

Napoved vložijo:

- zavezanci za dohodnino s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji (režidenti) pri davčnem uradu, na območju katerega so vpisani v davčni register v času vložitve napovedi;
- zavezanci, ki niso rezidenti Republike Slovenije, pri davčnem uradu, na območju katerega so vpisani v davčni register v času vložitve napovedi, če niso vpisani, pa pri davčnem uradu, na območju katerega imajo začasno prebivališče v času vložitve napovedi.

Pojasnilo:

Napoved za odmero dohodnine morajo do 31. marca 2005 vložiti tudi zavezanci za davek od dohodkov iz dejavnosti in zavezanci za davek od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu, ki so dolžni napoved za navedena davka vložiti do 28. februarja 2005 za preteklo leto. Zavezanci, ki sami obračunajo davek iz dejavnosti, vložijo obračun tega davka do 31. 3. 2005.

V napovedi za odmero dohodnine morajo zavezanci za dohodnino, ki so po končani zapuščinski razpravi v letu 2004 postali lastniki denacionaliziranega premoženja ali nepremičnega premoženja, napovedati dohodke od oddajanja tega premoženja v najem za vse obdobje, ko je v njihovem imenu kot zavezanec za davek od navedenih dohodkov nastopal skrbnik za posebne primere.

Zavezanci, ki so v letu 2004 oddali fizičnim osebam v najem premoženje ali nepremično premoženje, so morali vložiti napoved za odmero davka od dohodkov iz premoženja najkasneje do 15. januarja 2005 za preteklo leto pri davčnem uradu, kjer so vpisani v davčni register, če niso vpisani, pa pri davčnem uradu, kjer je vpisan izplačevalec dohodkov.

Zavezanec za dohodnino se kaznuje za prekršek, če nepravčasno vloži napoved za odmero dohodnine, če je ne vloži ali če vloži napoved, ki ne vsebuje podatkov, potrebnih za odmero dohodnine, ali v njej izkaže neresnične podatke.

Dohodninske napovedi se bodo sprejemale 21. 3. 2005 in 22. 3. 2005 od 8.00 do 18.00 ure, v prostorih sejne sobe Občine Ivančna Gorica.

MINISTRSTVO ZA FINANCE
Davčna uprava Republike Slovenije

IZ SEJE SVETA ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Aktualnih tem v zvezi z problematiko varnosti v cestnem prometu je vedno dovolj, po novem letu pa je začel veljati tudi nov zakon o varnosti v cestnem prometu in bilo je dovolj razlogov, da Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skliče sejo. Ta je potekala 13. januarja, na njej pa je bilo predvideno predvsem obravnavanje omenjenega zakona in problematike prometnih znakov.

Predsednik sveta Franc Grabljevec je navzoče člane sveta seznanil, da pri uveljavljanju novosti v zakonu o varnosti v cestnem prometu, država oz. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije, daje pomembno vlogo tudi občinskemu svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Svet naj bi tako predvsem v sodelovanju z policijo uspešno izvajal preventivne programe, s katerimi bi se skupna zavest vseh udeležencev v prometu dvignila na raven, ki bi omogočala primerno varnost v prometu. Vodja policijskega okoliša Ivančna Gorica in član sveta policist Marjan Fric je povedal, da policija skoraj vsakodnevno dobiva navodila za izvajanje novosti v zakonu. Poudarek je na kvaliteti in ne toliko na številu primerov, kar pomeni, da se obravnavajo predvsem hujše primere oz. prekrške. V pristojnosti policijske postaje je obravnava prekrškov in izrekanje 7 kazenskih točk ali pa do 0,8 promila al-

kohola v krvi. Vse kar je čez to mejo obravnava po novem sodišču, kakor tudi skorajda vse prometne nesreče. Sicer pa je za plačilo kazni še vedno 8-dnevni rok in možnost plačila polovičnega zneska. Policija se tudi zavzema za zvezanje preventivne zlasti v šolah in vrtcih. Grabljevec je opozoril na nezadostno pazljivost staršev pri uporabi varnostnega pasu za otroke, včasih se v avtomobilu vozi več otrok kot je dovoljeno število potnikov in podobno, zato bo v prihodnje tudi ta problematika ena izmed temeljnih preventiv v šolah in vrtcih.

Druga, prav tako zelo aktualna problematika, pa je bila vezana na prometne znake in ostalo signalizacijo. Tone Jereb z Občine Ivančna Gorica je povedal glede križišča pri Mercator centru, da zaenkrat ni predvidena sprememba na tem mestu, krožno križišče je bilo namreč predvideno v povezavi z izgradnjo cestninske postaje, katera pa je trenutno odložena. V zvezi s prometnim režimom v okolici Mercatorja, je opozoril Marjan

Fric na prehod za pešce, na mestu kjer se zavije k trgovini, za katerega je nujno potrebno urediti opozorilno osvetlitev nad samim prehodom. Ker je ta cesta regionalna, se bo zato o tem obvestilo direktivo za ceste Republike Slovenije.

V zvezi z lokalnimi cestami je bilo sprejetih kar nekaj sklepov. V Temenici je potrebno na cesti iz smeri Breg in iz smeri Bukovica postaviti oznako za naselje. Omejitev hitrosti 40 km/h na cesti Radohova vas-Breg, se bo odstranila, ker po mnenju članov zadostuje znak, ki opozarja na globine na cesti in poškodbe na cesti. Z огledom na terenu se bo skušala najti tudi rešitev na cesti Kriška vas-Polževo, na kateri so zaradi izredno hitrega prometa ogroženi zlasti pešci. Tu je predviden postavitve znaka za omejitev hitrosti 60 km/h takoj za znakom konec naselja Kriška vas, z dopolnilno tablo o razdalji veljavnosti omejitve.

Člani sveta so med drugim ugotovili tudi pomanjkljivosti v sistemu na novo uvedeni ekoloških otokov. Opaža se namreč, da je marsikje na mestu, kjer se otok nahaja zelo neprimeren dostop do zabojnikov, zlasti če uporabnik želi odpadke dostaviti z svojim vozilom. V največ primerih gre za to, da mora uporabnik ustaviti vozilo na cestišči in iz njega postaviti odpadke v zabojnike. Seveda pa se razume, da je takšna postavitve zabojnikov priložnejša za praznjenje zabojnikov s strani komunalne službe.

Na koncu seje je Marjan Fric navzočim posredoval še nekaj statističnih podatkov v zvezi z prometnimi prekrški v minulem letu.

Matej Šteh

LETO	2003	2004
Cestno prometni prekrški	2848	3610
Prometne nesreče	367	420
s smrtnim izidom	3	2
s hudimi telesnimi poškodbami	9	11
z lahkimi telesnimi poškodbami	153	199
samo z materialno škodo	263	277
Prekoračena meja alkohola v krvi	217	268

SDM NA SMUČANJU

Občinski odbor Slovenske demokratske mladine, ki smo ga ustanovili 23. septembra lani, zelo uspešno deluje in izpeljali smo že prve projekte. Namen našega delovanja je, da v občini Ivančna Gorica mladi okrepimo svoj vpliv in predvsem, da se družimo in zabavamo.

Tako smo se v soboto, 22. januarja 2005, odpravili na smučanje. Vsi udeleženci, bilo nas je okroglih 30, smo bili dobre volje že zjutraj, ko smo se zbrali in se z avtobusom odpravili proti Rogli. Dobre volje ter obilo zabave in smeha je bilo tudi na avtobusu; vzdušja nista mogla skvariti niti manjši zastoj na cesti niti veter, ki nas je pričakal na Rogli. Ko smo prispeli, smo se takoj pognali po belih strminah. Uživali smo vsakiral svojo tekmo v veleslalomu, drugi so sankali, tretji so se zapeljali naokoli na motornih saneh ... Vmes nas je razveselila še novica, da je naša Tina Maze zmagala na veleslalomu, in dogodek smo seveda takoj ustrezno

proslavili. Ob povratku smo se ustavili še na Trojanah in se okrepčali s slastnimi krofi.

SDM Ivančna Gorica v letošnjem letu pripravlja še mnoge druge projekte. Med zanimivejše sodijo turnir v malem nogometu, kolesarska dirka, obisk državnega zbora RS

ter glasbeni koncert. Če želiš tudi ti vplivati na dogajanje v naši občini in se predvsem dobro zabavati, se pridruži svojim vrstnicam in vrstnikom v SDM-ju. Izpolni pristopno izjavo in nas obišči na naši internetni strani www.ivancnagorica.sdm-si.org

Gregor Štrubelj

PRISTOPNA IZJAVA

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

GSM: _____

Elektronski naslov: _____

Datum rojstva: _____

S podpisom se zavežem, da sprejemam program in statut Slovenske demokratske mladine in pristopam k SDM in SDS.

Za osebe stare od 15 do 18 let je potrebno predložiti pisno privolitev svojega zakonitega zastopnika.

Podpis: _____

Pristopno izjavo pošljite na naslov: SDM, Komenskega 11, 1000 Ljubljana

MERCATORJEVIH (SKORAJ) 100 DNI

V začetku decembra smo lahko opravili prvi nakup v novem Mercatorjevem trgovskem centru v Ivančni Gorici. Do danes, po dobrih dveh mesecih, smo ga že bolje spoznali v dnevnem in nočnem nakupovalnem utripu, in po skoraj stotih dneh že lahko podamo prve sodbe o njem.

Mercatorjev center, v katerem je dobilo redno zaposlitev 45 domačinov, je v naše okolje prinesel marsikaj dobrega. Po pripovedovanju mnogih naključnih sogovornikov je bil že skrajni čas, da lahko tudi v lastni občini zadovoljše tedenske potrebe po dobrinah v velikem, svetlem in prijaznem okolju. Mercator si je za postavitev centra izbral dobro lokacijo, mu pa nekateri vseeno očitajo premahno parkirišče in neroden izhod na cesto v smeri proti centru Ivančne Gorice. Sicer pa večjih zamer do zdaj ni bilo.

Peter Zavrl

Naša občina je območje s pozitivno naselitveno rastjo, poseljena s prebivalstvom v relativno visoko kupno močjo, in le vprašanje časa je bilo,

kdaj se bo tu pojavil prvi večji nakupovalni center. Po pripovedovanju Petra Zavrla, direktorja maloprodaje, je študija pokazala, da »je širše območje občine Ivančna Gorica zelo perspektiven trg, za postavitev našega centra smo pridobili dobro lokacijo in postavili center v rekordno kratkem času.« Zavrl še dodaja, da velikost in oblika parcele sicer nista idealni, da pa so optimalno izkoristili dani prostor. »Tudi sam bi si želel okoli centra nekaj več parkirnih mest, bomo pa v kratkem postavili dodatno parkirišče za zaposlene,« je komentiral Zavrl.

S poslovanjem ivanškega centra je Mercator zadovoljen, saj se zastavljeni cilji pokrivajo z dejansko realizacijo, pričakujejo pa rast prodaje v naslednjih treh letih poslovanja. Šele po dobrih treh letih od začetka poslovanja takšnega centra se po Mercatorjevih izkušnjah rast ustali. Gravitacijsko okolje trgovskega centra je 10-15 kilometrov, namenjen pa je zadovoljevanju tedenskih potreb gospodinjstev.

Kako pa Mercatorjev novi trgovski center občutijo obstoječe živilske prodajalne? Niti eden od poslovođij trga za Klasje, sicer pa že bežen pogled na parkirišča trgovin odkriva precej manjši obisk kot pred Mercatorjevimi prihodom. Ocena poznavalcev razmer je, da se je obseg prodaje v pretežno živilskih prodajalnah zmanjšal tudi do 50 odstotkov. To potrjujejo tudi besede Zavrla, ki je na vprašanje o vplivu Mercatorja na lokalne trgovce odgovoril, da »kjerkoli je Mercator prisoten s svojim trgovskim centrom, dosežemo 40- odstoten tržni delež.

Tudi sami smo v zadnjih letih zapri več kot 200 manjših prodajal, odprli pa 50 večjih nakupovalnih centrov in podeseterili velikost nakupovalnih površin.« Tudi ponudbo v trgovskih centri po Zavrlavih besedah prilagajajo potrebam kupcev, saj načrtujejo v njihovih market trgovinah doseči 40- odstotni delež ponudbe neživil – od gospodinjskih pripomočkov do sezonskega tekstila oz. artiklov, ki so stvar impulznega nakupa in ki ne potrebujejo svetovanja pri nakupu.

Alenka Pečnik

Še največ pa so z novim nakupovalnim centrom pridobili potrošniki. Kar nekaj sogovornikov nam je zapalo pozitivne izkušnje glede nakupov v Mercatorju. »V našem okolju je manjkal tak nakupovalni center s tako veliko, raznovrstno in kakovostno ponudbo na enem mestu. Zelo dobro so izbrane tudi spremljevalne trgovine,« je stornila vtise Alenka Pečnik iz Ivančne Gorice. Ob koncu bi lahko še dodali, da edini večji problem obiskovalcev centra predstavlja nepretočno in nevarno križišče v neposredni bližini Mercatorja.

Franc Fritz Murgelj

NOVO SPLETNO KLASJE (WWW.KLASJE.NET)

Na novem spletnem naslovu www.klasje.net gostuje nova podoba spletnega Klasja. Sedaj vas bomo lahko bolj ažurno obveščali o novicah in dogodkih iz našega ožjega in širšega okolja. Ker pa je Klasje časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica, vas vabimo, da, tako kot tiskani časopis, tudi spletno obliko sooblikujete z informacijami o dogajanju v vaši bližini. Zato je na voljo novi elektronski naslov uredništva Klasja.urednistvo@klasje.net, na katerega lahko pošiljate tekstovne in slikovne prispevke.

Novo spletno Klasje je razvrščeni v kategorijo smo poskrbeli tudi za čakala nova smera nova fotografija v kliknete na eno se vam odpre grafija v novem (pop-up). V brik Reportaže smo za pripravili portaje m e m b - godkov v Trudili se vsaj dvakrat aktualno temo za prvi vas sprašujemo ureditve križišča cest torjev TC.

Z e l o

raben je po bazi objavljenih meniju iskalnik lahko vpi-koli besedo, zadetki iskanja pa ni pojem. V meniju Kontakt lahko pustite za uredništvo. Ta oblika komunikacije pride prav še posebej takrat, ko obiskujete našo spletno stran, tudi ko niste na svojem domačem računalniku in ne morete poslati običajne elektronske pošte preko poštnega odjemalca (Outlook, Outlook Express ...).

Franc Fritz Murgelj

Oglašujte na spletnem Klasju

V Sloveniji ima po zadnjih podatkih že 47 odstotkov gospodinjstev dostop do interneta. To pomeni že skoraj 600.000 aktivnih uporabnikov interneta. Ta podatek pa kaže, da je treba novi medij jemati resno in od večine podjetij zahtevati prilagoditev razmeram Tako lahko za podjetje, ki nima svoje spletne predstavitve, rečemo, da so informacije o njegovih storitvah in izdelkih težko predstaviteljne za veliko večino aktivnega prebivalstva. Nič ni bolj enostavnega, kot biti v sliki in besedi dostopen 24 ur na dan, 7 dni v tednu. Ker pa vsaka spletna stran zahteva vsaj nekaj promocije, vam ponujamo, da opozorite na svojo dejavnost tudi preko našega spletišča klasje.net.

Informacije o pogojih sodelovanja so vam na voljo na spletnem naslovu marketing@klasje.net ali na telefonski številki 01/ 784 98 40.

BO RES NOVA SEJNA SOBA?

Med občani že nekaj časa kroži novica, da je občina kupila prostore za novo sejno sobo. Odgovore je že nekaj prvi mož občine, župan Jernej Lampret, v oddaji Radia Slovenije Kje pa vas čevlji žuli, 1. decembra 2004. Občina je res odkupila poslovne prostore v I. nadstropju Poslovnega centra Žolnir, nasproti občinske stavbe, da bo tam uredila novo sejno sobo za potrebe delovanja občine. Od investitorja Žolnirja, podjetja Imos, je bilo odkupljenih približno 225 m² za nekaj več kot 35 milijonov tolarjev: kvadratni meter za približno 660 evrov. Šlo je torej za velik nakup, ki pa je očitno nujno potreben, saj so delovni pogoji v sedanji sejni sobi resnično slabi. O tem se lahko prepričate tudi bralci Klasja, saj se na fotografijah s se občinskega sveta lahko opazi, kako tesno je v prostoru, v katerem je navadno 21 svetnikov, so pa tam še strokovni sodelavci Občine, morebitni gostje in predstavniki medijev. Da bo Občinski svet nekoč res zasedal v novih, večjih in moderno opremljenih prostorih, bo treba počakati še kar nekaj časa, morda celo let. Do takrat pa upajmo, da bo delo naših svetnikov dovolj uspešno tudi v dosedanji sejni sobi.

mš

Ivančna Gorica, januar 2005

GOSPODARSKI INFO

POVPRAŠEVANJE DVIKUJE OBRESTI

Zaradi nekoliko večjega povpraševanja po denarju na medbančnem denarnem trgu so se v preteklem tednu domače kratkoročne obrestne mere malenkostno povišale. Cena dnevnega medbančnega denarja se je pomaknila proti ravni 3,8 odstotka na leto; na več kot 4 odstotke letno so se povzpeli najbolj kratkoročni SITIBOR, za nekaj stotink odstotne točke pa so se povišale tudi dosežene obrestne mere na dražbah depozitov ter enomesečnih zakladnih menic ministrstva za finance. Po ocenah udeležencev na trgu je bil dvig obrestnih mer kratkoročen, saj bo v prihodnjih tednih na medbančnem trgu ponudbe denarja dovolj. Začasna prodaja deviz centralni banki se je v zadnjih dneh okreplila, ponudbo denarja naj bi povečali tudi pritoki iz relativno visokih kupajniških zapisov BS.

POGODBA O ZAPOSLOTVI ZA OPRAVLJANJE DELA NA DOMU

Delo na domu na podlagi pogodbe o zaposlitvi je pri nas precej redko, vendar v Evropi postaja vse pogostejše, tudi pri uradnih institucijah. Pri sklenitvi takšne pogodbe je treba upoštevati nekatere posebnosti. Za delo na domu se po zakonu o delovnih razmerjih (ZDR) štejejo tista dela, ki jih delavec opravlja na svojem domu ali v drugih prostorih, ki niso delovni prostori delodajalca. Oseba ni delavec na domu, če takšno delo opravlja začasno, če je samozaposlena ali ima sklenjeno podjemno pogodbo, ampak le, če z delodajalcem sklene pogodbo za redno delovno razmerje. To lahko sklene za nedoločen ali določen čas, polni delovni čas ali krajši delovni čas pri več delodajalcih ali kot dopolnilno delo. Delavec, ki dela na domu, ima enake pravice iz sistema socialne varnosti kot delavec, ki dela v prostorih delodajalca.

SLOVENIJA ZADNJA TUDI PRI NALOŽBAH TVEGANEGA KAPITALA

Slovenija se je z devetimi promili naložb tveganega kapitala, izraženimi kot delež v bruto domačem proizvodu (BDP), uvrstila na zadnje mesto med 26 državami iz raziskave Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2004. Najbolje so se odrezali Izrael (0,386 odstotka), Južnoafriška republika (0,218 odstotka) in ZDA (0,164 odstotka). Odsotnost tveganega kapitala povzroča izgubo potencialov v hitro rastočih podjetjih in zavira nastajanje visoko tehnoloških podjetij, ki zaradi svoje inovativnosti in velike tveganosti potrebujejo veliko kapitala.

IZ DELA KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE, OBMOČNE ENOTE LJUBLJANA, ODBORA IZPOSTAVE GROSUPLJE

Novoizvoljeni odbor izpostave Grosuplje se je prvič sestel na konstitutivni seji v juliju 2004 in nato še dvakrat. Vse svoje sile je usmeril v reševanje problematike območij z omejenimi dejavniki (OMD); ob podpori strokovnih odborov in komisij Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je glas prizadetih kmetovalcev območja izpostave Grosuplje segel tudi do Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP). Na zadnji, razširjeni seji v začetku januarja 2005, so predstavniki MKGP ponovno obrazložili (po predhodni pisni obrazložitvi) postopke usklajevanja območij z omejenimi dejavniki v republiki Sloveniji z zakonodajo in predpisi EU. Do sprememb oziroma izpada določenih katastrskih občin v naši izpostavi je namreč prišlo zaradi spremenjenih kriterijev, ki določajo OMD v evropski skupnosti. Končni dogovor tega sestanka je bil, da se na državni ravni ponovno preučijo posamezna večja območja (katastrske občine, deli KO, nekoliko težje posamezne kmetije) in v primeru ugotovljenih nepravilnosti, dejansko ugotovljenih omejitvenih dejavnikov, zanje poišče sredstva v okviru proračuna RS.

Tudi v prihodnjih mesecih bo glavnina dela članov odbora izpostave Grosuplje temeljila na reševanju opisane problematike, kar pa seveda ne pomeni, da delo ne bo vključevalo ostale problematike v kmetijstvu. Za lažje razumevanje in boljšo povezanost z vašimi izvoljenimi predstavniki pa v nadaljevanju nekaj podatkov o območju izpostave Grosuplje, članih odbora in programskih usmeritvah.

1. OSNOVNI PODATKI OBMOČJA

1.1 Predstavitev območja

Izpostava Grosuplje spada pod KMETIJSKO GOZDARSKO ZBORNICO LJUBLJANA, OBMOČNO ENOTO LJUBLJANA in zajema člane kmetijskih gospodarstev in pravnih oseb občin Ivančna Gorica in Grosuplje.

Kmetijstvo v izpostavi temelji pretežno na živinoreji, predvsem v predelu občine Ivančna Gorica so tudi poljedelske kmetije (krompir). Dopolnilne dejavnosti so predvsem turizem na kmetijah in predelava sadja ter strojne storitve. Nekaj kmetij se ukvarja tudi z rejo drobnice.

Celotno območje zajema 49 katastrskih občin oz. 15.668 hektarov kmetijskih zemljišč, katerih pretežni del leži v območju z omejenimi dejavniki kmetovanja. Omejitvenih faktorjev je

več: nadmorska višina, plitvost obdelovalnega sloja zemlje, pedološka osnova (apnenec), srednje težka do težka tla, poplavni vodotoki in razdrobljena posestna struktura. Velika večina teh omejitvenih faktorjev je značilna tudi za 5.886 ha zemljišč, ki od leta 2004 niso več v t.i. OMD. Za intenzivno pridelovanje je na razpolago premalo obdelovalne zemlje, zato večje kmetije iščejo dodatno možnost najema kmetijskih površin.

Na obrobju občin se del zemljišč zarašča zaradi pomanjkanja delovne sile (ostarele kmetije) in otežene rabe mehanizacije.

1.2 Predstavitev članov odbora izpostave Grosuplje

- predsednica: Angela Begovič, Podgorica pri Šmarju 9, 1293 Šmarje-Sap; direktorica KZ Grosuplje; kmetija usmerjena v živinorejo – mleko in meso.

- podpredsednik: Ignac Kastelic, Pungert 7, 1296 Šentvid pri Stični; kmetija usmerjena v govedorejo in prašičerejo

- član: Ivan Bučar, Veliko Mlačovo 42, 1290 Grosuplje; kmet, usmeritev kmetije je integrirana pridelava zelenjave

- članica: Marija Erjavec, Gorenja vas 4, 1295 Ivančna Gorica; sadjarstvo in predelava sadja

- članica: Sonja Boh, Zgornja Slivnica 17, 1293 Šmarje-Sap; integrirana pridelava zelenjave in živinoreja

- član: Darko Ilar, Ig 193F, 1292 Ig; menedžer, zaposlen v Samostanu Stična, univ. dipl. inž. gozdarstva

- član: Andrej Mirtič, Primča vas 4, 1303 Zagradec; lastnik zemljišča; vodja gradbišč

- strokovna tajnica: Ana Pavčič – KSS Grosuplje

Razlogi za kandidaturo KGZS OE Ljubljana Odbor izpostave Grosuplje so različni. Strnemo jih lahko v nekaj točkah:

1. V štiriletnem mandatu naj bi se problem, ki nastajajo na podeželju, s pomočjo Kmetijske gozdarske zbornice hitreje in bolj učinkovito reševali.

2. Želimo aktivno vplivati na reševanje problematike v kmetijstvu (teritorialno) in s tem prispevati k izboljšavi stanja v kmetijstvu na vseh področjih.

3. Seznaniti hočemo nekmečko prebivalstvo s kmetijsko problematiko in tako spremeniti miselnost ljudi (za kmete poskrbi že država s subvencijami).

2. VSEBINA DELA

2.1 Naloge odbora izpostave Grosuplje

- reševanje aktualne problematike v kmetijstvu na območju OI Grosuplje, predvsem na področju OMD (z MKGP in ARSKTRP);

- sodelovanje z upravnimi organi našega območja pri ocenjevanju škode v primeru naravnih nesreč;

- predvideno redno sestajanje vsako trimesečje oziroma po potrebi;

- sodelovanje z občinama Ivančna Gorica in Grosuplje ter vključevanje v oblikovanje in izvajanje njihovih programov kmetijstva (sodelovanje z odbori za kmetijstvo na občinah);

- sodelovanje pri oblikovanju občinskih proračunov za področje kmetijstva (dveletna izhodišča);

- sodelovanje z regijskimi razvojnimi centri (agencijami) pri pripravi in izvajanju projektov;

- sodelovanje v lokalnih medijih in predstavljanje svojega dela;

- sodelovanje z izpostavami Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS pri reševanju najemnih površin in nakupih oz. prodajah.

2.2 Terminski načrt

Predvidoma bodo sestanki odbora izpostave vsake tri mesece oz. po potrebi.

Upoštevali bomo aktualno problematiko in dogajanje, in če bo treba, sklicali dodatne sestanke. Na sestanke bomo, v skladu s poslovníkom, vedno povabili predsednika in vodjo KGZS OE Ljubljana ter predstavnike občin, po potrebi pa tudi člane OE KGZS ali predstavnike Sveta KGZS in UO KGZS.

PROMOCIJA:

V lokalnih medijih bomo sprotno seznanjali javnost z delom in rezultati dela izpostave. Novembra bomo v sodelovanju s KGZS OE Ljubljana v Grosupljem organizirali okroglo mizo: Rezultati reševanja problematike OMD.

2.3 Dnevnik delovanja izpostave

V začetku leta smo se odločili, da bomo na Odboru izpostave Grosuplje zabeležili vse dejavnosti našega odbora oz. vse pobude, ki bodo prihajale s terena. V ta namen bomo vodili DNEVNIK IZPOSTAVE, ki bo na voljo pri strokovnem tajniku oz. predsedniku odbora.

Priprava: Ana Pavčič

SITIK d. o. o.

Cistercijanska opatija Stična
Stična 17
SI - 1295 Ivančna Gorica
SLOVENIJA

Proizvodnja čajev, jabolčnega kisa in drugih zdravilnih pripravkov po izvirnih recepturah p. Simona Ašiča.
Vrtnarstvo, storitve, trgovina na drobno in debelo.

IZ ZAKLADNICE ZDRAVILNIH RASTLIN – STIŠKI VIRI

Predavanja – delavnice

Tudi za leto 2005 smo pripravili delavnice, ki se jih lahko udeležite vsak prvi torek v mesecu od 17. uri v teoretični študijski sobi. V zimskih mesecih bodo na programu predavanja bolj zoretične narave, o uporabi zdravilnih rastlin ter zdravem načinu življenja, in pogovori o ohranjanju zdravja s pomočjo naravnih virov. V času, ko iz zemlje poženejo številne spomladanske zeli, bo priložnost spoznati, kaj nam ponuja naša okolica ob prijetnih sprehodih po cvetočih travnikih.

Urnik delavnic

torek	1. marec ob 17.00
torek	5. april ob 17.00
torek	3. maj ob 17.00
torek	7. junij ob 17.00

VODA, VIR ŽIVLJENJA
S POZITIVNIMI IDEJAMI DO ZDRAVJA
ZDRAVILNE RASTLINE SPOMLADI
RASTLINE SO VIR ZDRAVJA

Predaval bo g. Jože Kukman, mag. farmacije.

Lepo vabljeni!

SAMOSTANSKA VRTNARIJA SVETUJE

NE POZABITE, BLIŽA SE VALENTINOVO - 14. februar

Praznik, ki je k nam zašel iz Anglije, je že stoletja zaščitnik zaljubljenec, le malo ljudi pa ve, da je to praznik ljubezni. Zato lahko ta dan dodarimo »rožico« komurkoli, ki nam je ljub: npr. prijateljem, staršem, otrokom, znancem. Mislim, da ni nikogar, ki mu s cvetjem ne bi polepšali dneva.

DAN ŽENA – 8. marec

Praznik, ki se je obdržal še iz preteklih časov in bo v naših srcih ostal za vedno. V poplavi različnih daril, ki jih dobite v trgovskih centrih, pa je še vedno najbolj prava in najbolj iskrena cvetlica.

MATERINSKI DAN – 25. marec

Na ta dan pa ne pozabimo na naše mame in babice, ki nas vse leto obdarujejo s svojo ljubeznijo. Vsak cvet bo našel pot do maminega srca.

Za te praznike bo naša SAMOSTANSKA VRTNARIJA še posebej bogato založena z raznovrstnim sobnim cvetjem ter dekorativnimi cvetličnimi posodami. Razcvetele pa so se že tudi trobentice pisanih barv. Le-te boste lahko pozneje presadili v vaš vrt, kjer vas bodo razveseljevale vsako pomlad še vrsto let.

Letos je novost mini trobentica, ki jo boste lahko kupili pri nas.

Ideja za spomladanski nasad

Trobentice posadimo po več skupaj (npr 3 ali 5) v nizke skledke. Kombiniramo jih s spomladni cvetočimi čebulnicami, kot so zafran, crocus, nizki tulipani ... Takš cvetlični nasad lahko postavimo v zimski vrt ali pa v zavetje, kjer se temperatura ne spusti pod 0 °C. Trobentica je rastlina, ki potrebuje dovolj vlage, zato poskrbimo, da bo cvetlični nasad primerno zalit.

Obilo cvetenja in obiščite nas!

PON-PET od 8. do 15. ure
NEDELJA in PRAZNIKI zaprto

SAMOSTANSKA VRTNARIJA

OBVESTILA KSS

SKOP IZOBRAŽEVANJE

V petek, 18. 2. 2005 ob 9. uri bo v Gasilskem domu v Stični osnovno izobraževanje o SKOP programu, namenjeno vsem kmetovalcem, ki nameravajo v letošnjem letu pristopiti k omenjenemu programu.

Za vse ostale, ki so že vključeni v SKOP program, bo od 16. do 17. marca 2005 potekalo izobraževanje v Koloseju v Ljubljani. Vsi prijavljeni bodo prejeli pisno vabilo.

TESTIRANJE ŠKROPILNIC

Redni pregled in servis naprav za nanašanje FFS bo predvidoma aprila. Testiranje je veljavno dve leti, zato bodite pozorni na zadnji datum testiranja.

Prijave zbiramo na KSS Ivančna Gorica, na telefonski številki 7869-310.

OBČNI ZBOR DPŽ IVANČNA GORICA –

10. 3. 2005

na Turistični kmetiji Fajdiga

V okviru občnega zbora DPŽ bo tudi prejetje na temo DEJAVNIKI TVEGANJA IN SRČNOŽILNA BOLENIJA. Predavateljica bosta A.Kozinc, d.m.s., in dr. K. Vukelič.

SADJE IZ DOMAČIH LOGOV

JEJMO DOMA PRIDELANA JABOLKA

Ljudje se vse bolj zavedamo, da je zdravo pridelana hrana tista dobrina, ki nam med drugim omogoča tudi bolj zdravo in s tem kvalitetnejše življenje.

Poznamo več načinov pridelave. Za razliko od nam znane klasične – konvencionalne – se je na našem območju uveljavila t.i. integrirana in ekološka pridelava sadja.

INTEGRIRANA PRIDELAVA

Integrirana pridelava sadja pomeni ravnovesje, ki se vzpostavlja z ohranjanjem raznovrstnosti življenja v naravi, tako da se na gospodarsko sprejemljiv način pridelujejo visoko kakovostni pridelki za zdravo prehrano. Uporaba kemičnih sredstev je skrbno izbrana in zmanjšana na minimum, škodljivce sadnega drevja pa zatirajo tudi njihovi naravni sovražniki, ki se nahajajo v nasadih. Tako pridelana hrana je kvalitetnejša, saj ne vsebuje prekomernih ostankov sredstev za varstvo rastlin in nitratov.

Nadzor nad pridelavo opravlja za to usposobljena strokovna organizacija.

S sadjem iz integrirane pridelave se lahko oskrbite pri naslednjih pridelovalcih:

Kmetija Janežič, Poljane nad Stično 2, 1295 Ivančna Gorica, tel. 01 7878 – 533

Kmetija Erjavec, Gorenja vas 6, 1295 Ivančna Gorica, tel. 01 7876 – 136

Kmetija Petan, Vel. Pece 26, 1296 Šentvid pri Stični, tel. 01 7885 – 231

EKOLOŠKA PRIDELAVA

Največjo kakovost pridelkov pa dosežemo z ekološkim načinom pridelave, pri katerem so prepovedana lahko topna mineralna gnojila in vsa sintetična sredstva za varstvo rastlin. Dostojen nastop na evropskem trgu in ceno ji prineseta šele ustrezen nadzor in registrirana blagovna znamka.

Certifikat za ta način pridelave pa ima pri nas trenutno

Kmetija Bregar, Znojile pri Krki 5, 1301 Krka, tel. 01 7802 – 038,

kjer se lahko oskrbite z jabolki sorte Topaz.

Omenjeni proizvajalci pripravljajo pokušino različnih sort jabolk na ploščadi OF v Ivančni Gorici, in sicer ob sobotah dopoldan.

VABLJENI NA POKUŠINO!

KSS Ivančna Gorica

ALI POZNATE STRUPENE RASTLINE (3)

V zadnjem sestavku smo začeli obravnavati rastline, ki vsebujejo glikozide.

Polifenolne glikozide vsebujejo čreslovine (tanini), ki so v rastlinskem svetu močno razširjeni. Posebno veliko tako imenovanih hidrolizirajočih taninov, ki pri svojem razpadu odpuščajo proste fenole, pa je v **hrastu in hrastovih plodovih** (*Quercus* sp.) ter v lesu **pravega kostanja** (*Castanea sativa*) in luščinah njegovih plodov. Čreslovine so na splošno strupene spojine, ker obarjajo beljakovine, čeprav jih pravilno doziranje in v malih količinah lahko uporabljamo tudi kot zdravila pri opeklinah in proti driskam. Čreslovine vsebujejo tudi **borovnice** (*Vaccinium* sp.) in borovničevje ter **ruski in indijski čaj** (*Camellia sinensis* L.). Zastrupitve s čreslovinami so razmeroma redke, opisujejo jih pri rastlinojedih živalih v tropskih in subtropskih predelih sveta, kjer se živali zaradi pomanjkanja trave in druge zelene biomase hranijo z zelenim drevesnim listjem in mladim vejevjem. Pri teh zastrupitvah prevladujejo okvare jeter in ledvic.

Antrahinonske glikozide vsebujejo **korenika rabarbare** (*Rheum* sp.) in **skorja navadne krhlike** ali kačjega grozdja (*Rhamnus frangula* L.). Ti glikozidi učinkujejo odvajalno v širokem črevesju in se natančno odmerjano lahko uporabljajo tudi kot odvajala; pri nekontroliranem uživanju pa povzročajo zastrupitve.

Različne druge strupene glikozide vsebujejo še številne rastline. **Volčini** (*Daphne* sp.), ki pa, kolikor je meni znano, na Dolenjskem ne rastejo, vsebujejo glikozid dafnin, ki učinkuje toksično na prebavila. Pri zastrupitvah se pojavljajo količni napadi, krvava driska, glavobol, vrtoglavica in ohromitve. Zelo strupena rastlina pa je tudi **velika trobeljka** (*Cicuta virosa* L.), ki raste na mokrih tleh, je do 1,5 metra visoka in neprijetno smrdi po zeleni. Glikozid, ki ga ta rastlina vsebuje, draži osrednje živčevje in povzroča mišične krče.

Na Slovenskem poznamo še številne druge strupene rastline, ki vsebujejo manj specifične strupene snovi, kot so eterična

olja, smole, saponini in drugo. Veliko eteričnih olj vsebujejo **pelin** (*Artemisia absinthium* L.), **rododendron** (*Rhododendron* sp.), **brin** (*Juniperus communis* L.) in **smrdljivi brin** (*J. sabina*). Eterična olja dražijo osrednje živčevje in povzročajo epileptične napade. **Zlaticnice** (*Ranunculaceae* sp.) vsebujejo saponine, ki dražijo prebavila in povzročajo vnetje prebavil. Suhe so veliko manj strupene kot sveže. Saponinske glikozide vsebujejo še **divji kostanj** (*Aesculus hippocastanum*), **lučnik** (*Verbascum* sp.), **navadni kokalj** (*Agrostema githago* L.) in **volčja jagoda** (*Paris quadrifolia*).

Kislice (*Rumex* sp.) vsebujejo veliko oksalne kisline in čreslovine. Oksalna kislina veže serumske kalcij ter povzroča hipokalcemijo in nastajanje sečnih kamnov. Najbolj je po tem znana **konjska kislica** ali **ščavje** (*R. hydrolapathum* L.). **Preslice** (*Equisetum* sp.), znani sta njivska in močvirska, vsebujejo veliko kremenčeve kisline, akonitinsko, oksalno in jabolčno kislino. Veterinarji poznamo močvirsko preslico predvsem po tem, da vsebuje tudi encim tiaminazo, ki razkrajja vitamin B 1 (aneurin). Ta preslica povzroča pri konjih barjansko bolezen (opotekanje in zanašanje živali). **Konoplje** (*Canabis* sp.), znani sta navadna in indijska, vsebujejo (zlasti indijska konoplja) učinkovine, ki delujejo predvsem na osrednje živčevje. Pri ljudeh povzročajo najprej dobro razpoloženje in razgrajstvo, pozneje pa telesno slabost in utrujenost; okrepi se fantazija in sledijo slušne in vidne halucinacije. Tudi pri živalih te učinkovine delujejo podobno. Navadna konoplja se prideluje kot industrijska rastlina za pridobivanje izredno močnih in vodo odpornih naravnih vlaken za vrvi. Gojenje indijske konoplje pa je pri nas prepovedano.

Valentin Skubic

NOVO AROMATERAPIJA

Od 15.02. do 15.03.2005
10% popust za aromaterapijo

- Nega obraza in telesa
- Masaža
- Pedikura, manikura
- Solarij
- Shujševalni, anticelulitni tretmani
- Oxi tretman
- Individualni trening
- Dartilni boni
- Ambulantna fizioterapija
- Fizioterapija na domu

FizioFit center Mediko

Fizioterapija, kozmetika in pedikura
Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel. 01 78 84631, 78 03 069
www.tico.si/mediko, mediko.ordinacija.net
mediko@siol.net

V oskrbnih centrih KZ Stična nudijo vse za kmetijstvo:

Železnina Radohova vas : 01/7887-628

Železnina Zagradec: 01/7888-032

V kmetijsko vrtnem centru v Ivančni Gorici je že na zalogi tudi

SEMENSKI KROMPIR

Informacije na tel: 01/7887-624

ZADRUŽNI HRAM

Kmetijske zadruge Stična

pa vas vabi na

DNEVNO SVEŽE OKUSNE MALICE

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE
Referat za upravno notranje zadeve
Kolodvorska 2, 1290 GROSUPLJE
Tel.: 01 7810 900 / Fax: 01 7810 919

RAZPORED TEHNIČNIH PREGLEDOV TRAKTORJEV NA OBMOČJU UPRAVNE ENOTE GROSUPLJE V LETU 2005

VIDEM DOBREPOLJE

(pri Gostilni Majolka)

torek, 8. 3. 2005 od 8. do 16. ure

četrtek, 10. 3. 2005 od 13. do 17. ure

torek, 6. 9. 2005 od 8. do 11. ure

MULJAVA

(pri Trgovini Kmetijska zadruga)

torek, 15. 3. 2005 od 8. do 16. ure

ZAGRADEC

(pri Trgovini Kmetijska zadruga)

četrtek, 17. 3. 2005 od 8. do 16. ure

torek, 6. 9. 2005 od 13. do 16. ure

RADOHOVA VAS

(pri gostilni »Johan«)

torek, 22. 3. 2005 od 8. do 16. ure

četrtek, 24. 3. 2005 od 8. do 11. ure

torek, 13. 9. 2005 od 8. do 12. ure

VIŠNJA GORA

(pri gasilskem domu)

četrtek, 24. 3. 2005 od 13. do 17. ure

STRUGE

(pri zbiralnici mleka)

torek, 21. 6. 2005 od 15. do 19. ure

Nevenka Dolgan, univ.dipl.prav.
načelnica

POLICIJSKI NASVETI

SPOŠTOVANI UPOKOJENCI IN DRUGI STAREJŠI OBČANI!

Naloga policije ni samo iskanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, temveč tudi preventivna dejavnost, s katero želimo skupaj z vami doseči, da bo takih dejanj čim manj in da se bomo počutili bolj varno. Storič kazniva dejanja poskušajo storiti čim hitreje in s čim manj posledicami zase, zato že vnaprej izberejo najprimernejši kraj in žrtev. Pri tem izkoriščajo vašo nepazljivost. Lahko pa storilca presenetite, tako da se vedete čim bolj samozaščitno in z različnimi varnostnimi ukrepi ne dovolite, da bi postali njegova žrtev. Ko bo to spoznal, si bo verjetno premislil in odstopil od svoje namere.

»OBISKOVALCI« NA VAŠEM DOMU (samozoščitni ukrepi)

Obiska ste načeloma veseli, predvsem če je najavljen in če je obiskovalec sorodnik, prijatelj ali znanec. Neznanih oseb pa se gotovo ne razveselite, posebej če vam že na vratih ponujajo različne "ugodne" predmete, izlete, potovanja, zavarovanja ipd. Med neznanimi obiskovalci pa so tudi takšni, katerih edini cilj je, da vas ogoljufajo. Ti storilci praviloma "delujejo" daleč od kraja svojega prebivališča in so običajno zelo urejeni, komunikativni in prijazni. Trudili se bodo, da bi na vas naredili čim boljši vtis, in če jim bo uspelo, jih boste povabili v stanovanje. To pa je že začetek zgodbe, katere konec je lahko slab!

Naj vas opozorimo na nekaj zvijač, ki jih pogosto uporabljajo storilci takih kaznivih dejanj:

"Ali lahko dobim kozarec vode, ker moram vzeti tableto?"

"Ali lahko dobim kozarec vode, ker mi je slabo?"

"Sosedov ni doma, ali imate svinčnik in papir, da jim pustim sporočilo?"

"Ali lahko sporočilo za sosede napišem v Vašem stanovanju?"

"Ali lahko od vas telefoniram ženi (otrok, drugam)?"

"Ali imate kaj hrane, oblačil zame (in podobno)?"

Že na vratih taki storilci želijo pridobiti zaupanje in usmiljenje. Njihov prvi cilj je, da od vas slišijo: "Izvolite, kar vstopite!",

drugi pa, da vas okraдеjo ali na drugačen način ogoljufajo, kar še lažje stori, če ste v stanovanju sami.

Zmanjšajte možnost, da postanete žrtev kaznivega dejanja na svojem domu, zato vam svetujemo:

Vgradite vhodna vrata s kukulom, varnostno veržico ali dodatno ključavnico in domofonom. Vrata odpirajte le ob zatakneni veržici. Po možnosti pred odpiranjem vrat pogledajte skozi okno, kdo je "obiskovalec". Poskrbite, da bo razsvetljava pred vhodnimi vrati ustrezna in brezhibna. Ne nasedajte pretirani prijaznosti, že opisanim zvijačam, opravičilo ter izgovorom neznanih "obiskovalcev". Če se predstavljajo kot uradne osebe, npr. kot policisti, svetovalci zdravstvenega ali pokojninskega zavarovanja ali serviserji, obrtniki, oskrbniki prevoženja ipd., zahtevajte ustrezen identifikacijski dokument in pojasnilo o namenu njihovega prihoda. V stanovanje pustite samo serviserje, obrtnike ..., ki ste jih sami naročili. Dogovorite se za kasnejši obisk, do takrat pa si zagotovite navzočnost vsaj še ene zanesljive osebe. Vsiljivim osebam, ki hitro lahko postanejo nesramne ali celo nasilne, se odločno uprite, glasno govorite, da pritegnete pozornost sosedov in po potrebi pokličite pomoč (tudi policijo na tel. št. 113).

PREDNOST DOBRIH MEDSEBOJNIH ODNOSOV

Možnosti, da postanete žrtev tatvine ali goljufije, lahko zmanjšajo tudi dobri odnosi s sosedi. Vlomičji, tatovi in goljufji se namreč zanašajo na to, da se sosedje komaj poznajo ali da so celo v slabših odnosih, zato si raje prizadevajo za dobre odnose s sosedi. Medsebojna pozornost in pomoč bosta izboljšali vašo varnost in varnost sosedov.

Da bo tveganje za kriminalno dejanje na vašem domu in pri sosedih še manjše, vam svetujemo:

Prosrite sosede, da pokličejo pomoč, če se bo pri vas dogajalo kaj neobičajnega, dogovorite se za znak, če ste v nevarnosti in potrebujete pomoč. Obvestite sosede in sorodnike, da boste dalj časa odsotni oziroma da bo stanovanje prazno. Pred

daljšo odsotnostjo prosite sosede ali sorodnike, naj redno praznijo vaš poštni nabiralnik, občasno dvignejo rolete, odgrnejo zavese, prižgejo luči, vključijo radio ali televizijo ipd., da bodo morebitnega opazovalca preslepili, da ste doma.

NE TVEGAJTE SVOJEGA ZDRAVJA

Če pa kljub samozoščitnemu obnašanju postanete žrtev kaznivega dejanja ali prekrška, ne tvegajte! Še vedno je bolje, da ste le premoženjsko oškodovani, da izgubite torbico, denar ali druge predmete, kot pa da z upiranjem nasilnemu storilcu izpostavljate svoje zdravje ali celo življenje. Veliko bolj pomembno je, da si storilca čim bolj natančno zapomnite, da ga boste znali opisati (višina, starost, oblačila, tetovaže in druge posebnosti) ali da si zapomnite ali zapišete znamko, barvo in registrsko številko vozila ter smer pobega s kraja dejanja. Z vašo pomočjo bomo storilce lažje in hitreje prijeli, s tem pa bomo preprečevali njihova nadaljnja dejanja in zagotavljali še boljše varnostne razmere.

Če nas nujno potrebujete, pokličite na telefonsko številko 113 in takoj vam bomo pomagali.

Če želite obvestiti policijo o kakršnem koli varnostnem dogodku ali težavi, vendar želite ostati anonimni, pokličite na brezplačno telefonsko številko 080 1200.

Če pa želite samo pogovor ali nasvet policista, pokličite vodjo policijskega okoliša v vašem kraju.

Za zagotavljanje varnosti vseh si želimo medsebojnega zaupanja ter tudi vašo pomoč in sodelovanje.

Vedno in povsod vam bomo stali ob strani, ker **ŽELIMO, DA ŽIVITE VARNO!**

Če potrebujete pogovor s policistom, pokličite na PP Grosuplje na tel. št. 01/781-83-80 ali Policijsko pisarno Ivančna Gorica na tel. št. 01/787-84-02 in pri vas se bo v najkrajšem času oglasil eden izmed vodij policijskega okoliša: Marjan Fric ali Rudi Grunbacher.

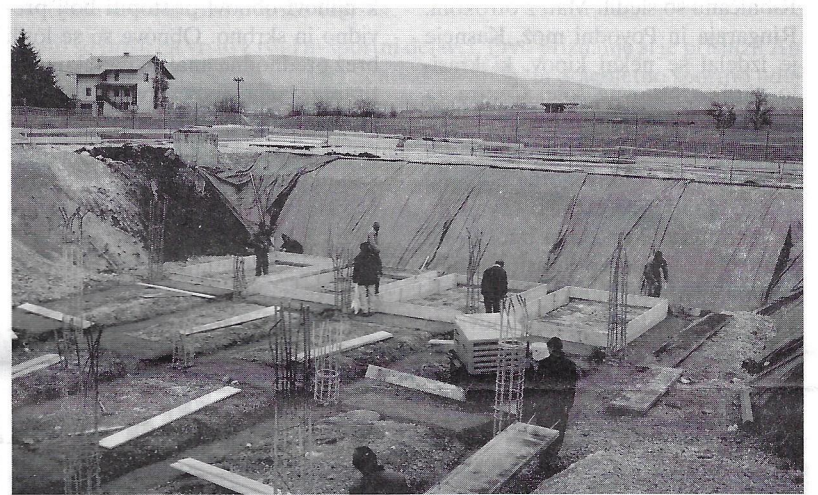
Policijska postaja Grosuplje

ČISTILNA NAPRAVA SE ŽE GRADI

O čistilni napravi v Šentvidu pri Stični se že dolgo govori. No, nekateri menijo, da je bilo teh besed še premalo in vsi razlogi in pogoji premalo pretehtani. Kakorkoli že, zdaj čistilna naprava postaja tudi realnost in ni več samo predmet pogovorov in zapis na papirju. Tisti, ki se večkrat peljete mimo Šentvida proti Dobu ali Radohovi vasi, ste morda že opazili, da se na lokaciji čistilne naprave že nekaj mesecev nekaj dogaja. Prva dela so se namreč začela že novembra lanske leto.

Izvedba gradbenih del je bila zaupana podjetju Prevent gradnje NGR, d.d. iz Maribora. V prvi fazi, t.i. predpripravi terena, je bila po izkopu vgrajena posebna PPS folija in opravljeno prednasipavanje terena v višini 1,5 metra. Zaradi specifičnega kraškega terena, ki je v primeru šentviške čistilne naprave sicer razlog za mnoge razprave o ekološki nevarnosti takšnega objekta, je bilo treba ta teren dodatno ojačati s t.i. piloti. Do trdne apnenčaste podlage je bilo treba bitih 55 takšnih pilotov tipa Benotto. Njihova globina znaša od 4 do 5 metrov, skupna dolžina vseh teh »stebrov« pa je 250 metrov. Samo za postavitev pilotov je bilo potrebnih 10 ton armature oz. 95 m³ črnega betona. Predpriprava terena je bila končana 13. januarja letos.

Sledil je izkop gradbene jame za začetek temeljenja posameznih gradbenih objektov čistilne naprave. Ti objekti so razbremenilnik z zadrževalnim bazenom, upravni objekt, merilnik pretoka, peskolov, SBR- bazen, zalogovnik blata in merilno mesto. Izdelan je bil opaž za temeljne grede, vgrajene železne armature in izdelane drenaže za bazen. V naslednjih tednih bo potekala izdelava armiranobetonskih temeljev tudi na ostalih objektih čistilne naprave, nakar se bo začelo še njihovo izgrajevanje. S tem bo seveda izgrajena šele »lupina« čistilne naprave, saj bo tem gradbenim delom sledila še vgradnja strojnih in električnih instalacij, ki predstavljajo bistvo bodoče čistilne naprave. Ta dela bo izvajalo podjetje Stadij d.o.o. iz Postojne. Šele ko bo urejena tudi zunanost objekta, bo na vrsti tehnični preizkus delovanja in čistilna naprava v Šentvidu naj bi takrat tudi dejansko začela delovati. Optimistično se predvideva, da bodo vsa dela zaključena že konec maja 2005.

... IN KANALIZACIJA

Ceste so del vsakdanjika v našem življenju. Težko je, če so slabe, zdi pa se, da je še težje, če imajo ljudje lepo urejene asfaltirane ceste, pa se te nenadoma spremenijo v slabo vzdrževano makadamsko pot.

Nekaj podobnega se je zgodilo v Šentvidu, prvič lanske pomlad in nato spet letošnjo zimo. Lani je Javno komunalno podjetje Grosuplje obnavljalo vodovodni sistem od Starega trga skozi središče Šentvida. Hkrati pa je Komunalno podjetje Ljubljana začelo graditi t.i. C-krak kanalizacije v Šentvidu. Blizu se je poletje in za Šentvid najpomembnejši dogodek v letu, tradicionalni pevski tabor, središče Šentvida pa je bilo eno samo gradbišče. No, pa vendarle so takrat cesto tik pred zdajci zakrpali z asfaltom. Obnova vodovoda je bila v skladu s predvidenimi deli končana, medtem ko je bilo za kanalizacijo predvideno, da se bo gradnja še nadaljevala.

Zdaj je tudi drugi krak kanalizacije že skoraj povsem izgrajen in je položenih približno 1400 metrov sanitarne in meteorne kanalizacije s priključki. Ostalo je še približno 100 metrov neizgrajenega dela, za katerega se predvideva, da bo položen še do konca februarja. Po pridobljenem uporabnem dovoljenju za kanalizacijo in čistilno napravo, bo Šentvid takoj razbremenjen sanitarnih in meteornih voda.

Nekaj potrpljenja bo torej kljub vsemu še treba imeti, saj se predvideva asfaltiranje ceste, če bodo vremenske razmere dopuščale, vsaj nekako do aprila. Do takrat pa po šentviški cesti peljite kar se da previdno in tudi počasi.

mš

mš

MODERNI POŠTNI ROPJI

Novice, ki so do nedavnega pretresale le večja slovenska mesta in kraje, so na žalost postale tudi del našega vsakdanjika. Skorajda ne mine teden, da ne bi izvedeli za kakšno oropano stanovanje ali hišo, bodisi v sosednji vasi ali pa celo neposredno v naši bližini. A od kriminalnih dogodkov v zadnjem obdobju najbolj odmevata dva ropa poštni, ki sta se v naši občini zgodila v enem mesecu. Ko človek sliši, kaj se dogaja, nehote najprej pomisli na davne čase, ko je pošta potovala s poštnimi kočijami in konji. Takrat so bili poštni

ropi nekaj vsakdanjega, vsakdanjost pa bodo očitno postali tudi v naši, moderni dobi.

Na predvečer novega leta se je nasilni ropar lotil pošte v Višnji Gori. Uslužbenko je lažje ranil, ob tem pa iz kovinske blagajne odnesel kar nekaj milijonov gotovine. Neznani ropar je bil po opisu uslužbenke mlajši moški, visok 180 cm, suhe postave, oblečen v temna oblačila in obut v bele športne copate z rdečimi črtami. Po ropu je pobegnil neznan kam.

Scenarij pa se je ponovil v petek, 28. januarja, ko je bila tarča ropa pošta v Šentvidu pri Stični. Ta sicer trenutno zaradi obnove prostorov deluje v sosednji stavbi, a to roparja ni zmedlo. Oborožen s pištolo, je napadel sredi popoldneva, si lastnoročno postregel z nekaj sto tisočaki iz predala in se pogнал v beg. A imel je "srečo v nesreči": pri izhodu se je namreč zaletel v krajana Šentvida, pri čemer je raztresel del ukradenega denarja. Prijazni gospod mu je še zaklical, da izgublja denar, a ropar, ki je medtem že snel maskirno kapo, se seveda ni menil za opozorila in je z vso naglico odhitel do svojega rdečega golfa s kranjsko registracijo. Prijazni krajan naj bi, potem ko je videl, za kaj gre, stekel za njim proti tovarni Zmaj, vendar je bil že prepozen. Tudi ta ropar je bil visok okrog 180 cm, srednje postave, oblečen je bil v črno.

Tako oškodovani pošti kot policijski uslužbenci, pa tudi občani, ki so pretreseni spričo nasilnih roparskih dogodkov v občini, se zdaj sprašujejo, ali sta bila ropa v Višnji Gori in Šentvidu pri Stični delo istega storilca.

Da bo cela stvar še bolj zanimiva, omenimo podatek, da je v minulem mesecu do podobnih dogodkov prišlo tudi drugje po Sloveniji. Na Policijski upravi Ljubljana smo izvedeli, da je preiskava obeh primerov še v teku. Je sploh kaj možnosti, da bi prišlo do razpleta obeh kriminalnih dogodkov? Policija poziva, da lahko morebitne informacije o ropih na obeh poštah ali o storilcu posredujete na Policijsko postajo Grosuplje na telefon 781 83 80, ali na številko 113, lahko pa uporabite tudi anonimno številko 080 12 00.

Tudi pošta v Višnji Gori potrebuje obnovo.

K OBNOVI JOVANOVIČEVH KIPOV PRI OSNOVNI ŠOLI FERDA VESELA V ŠENTVIDU PRI STIČNI

V Šentvidu pri Stični predstavljajo posebno zanimivost leseni kipi, ki jih je ob 20-letnici delovanja Slovenskega okteta na pobudo njegovega člana Toneta Kozlevčarja začel izdelovati kipar Peter Jovanovič leta 1970. Ob jubileju okteta je najprej izdelal Ribničana. O tem priča napis na spominski plošči, ki je pritrjena na spodnji del kipa: »Rojakom v zamejstvu 1950–1970 Slovenski oktet«. Ribničanu so sledili Mati z otrokom, Ringaraja in Povodni mož. Kasneje je izdelal še nekaj kipov, ki krasijo okolico osnovne šole, Centra za zdravljenje obolenih otrok ter prostor pred trgovino Tuš. S svojimi svojevrstnimi likovnimi motivi bogatijo kraj in hkrati predstavljajo del njegove identitete. Po ustnem izročilu jih je umetnik izdelal iz hrastovih hlovdov na dvorišču Centra. V zameno za kipe mu je ta ponudil stanovanje

in hrano ter nekaj denarja.

Večina kipov je zaradi nerednega vzdrževanja v slabem fizičnem stanju, zato so v Centru za zdravljenje obolenih otrok leta 2003 presodili, da bi jih bilo treba obnoviti in tako rešiti pred nadaljnjim propadanjem. Skupaj z akademskim kiparjem, restavratorm mag. Ljubom Zidarjem, so ocenili njihovo stanje, pripravili predračun stroškov za njihovo obnovo ter se s pobudo in prošnjo za finančno pomoč obrnili na Občino Ivančna Gorica, kjer pa za strokovno pripravljeno akcijo niso imeli posluha. Njihova pobuda je zato ostala zgolj pri ideji vse do jeseni leta 2004, ko so se obnove kipov na svojem zemljišču lotili v Osnovni šoli Ferda Vesel v Šentvidu pri Stični.

Člani Kulturnega društva likovnikov Ferda Vesela pozdravljamo odločitev vodstva osnovne šole, da se je lotilo nujno potrebne obnove svojih kipov. Način, na katerega se je lotilo obnove, pa je po našem mnenju žal neprimeren. Ker gre za kipe, ki jih je izdelala umetniška roka, bi morali k njihovi obnovi pristopiti bolj previdno in skrbno. Obnove so se lotili brez predhodne analize in dokumentiranja stanja kipov. Vprašljiva so zaščitna sredstva, ki so jih uporabili pri njihovi dosednji obnovi (polnitev razpok s peno za vgrajevanje stavbnega lesa in zaščita lesa s sintetičnim lakom). V konkretnem primeru bi se po našem mnenju vodstvo šole pred začetkom obnove moralo posvetovati s strokovnjakom – restavratorm.

V Sloveniji imamo restavratore za poslene v muzejih in v spomeniško-varstvenih službah, veliko pa jih dela tudi samostojno. Njihova imena je mogoče dobiti na sedežu Društva restavratorev Slovenije. Strokovnjak bi jim posredoval smernice, katerim bi lahko po fazah sledili v okviru razpoložljivih finančnih zmožnosti. Na ta način bi zagotovili strokovnost obnove ter trajnejšo rešitev. Kljub nekaterim posegom, ki so bili na kipih že storjeni, mislimo, da ni prepozno, da šola k sodelovanju vendarle povabi strokovnjaka in z njegovo pomočjo dokonča obnovo. Na ta način bo lahko kot vzgojna in izobraževalna ustanova svojim učencem predstavila zgled, kako pravilno pristopiti k obnovi takšnih kipov.

Verjamemo, da je imelo vodstvo šole z obnovo kipov dobre namene in da se je obnove lotilo s skromnimi finančnimi sredstvi, vendar pa menimo, da takšna pot dolgoročno ni najboljša. Toplo pa pozdravljamo idejo vodstva šole, da z učenci zberejo podatke o zgodovini oz. okoliščinah nastajanja kipov ter jih predstavijo na posebni prireditvi, na katero imajo namen povabiti tudi avtorja kipov. Na ta način bodo prispevali k ohranitvi spomina na Slovenski oktet, začetke šentviških taborov pevskih zborov in delo kiparja v našem kraju.

V imenu Kulturnega društva likovnikov Ferda Vesela D. Štepec Dobernik, A. Novak in L. Zidar.

ZELENI TELEFON SPET ZVONIL

13. decembra 2004 je Regijsko društvo ekološkega gibanja Ivančna Gorica po zelenem telefonu prejelo sporočilo o nevarnem dogajanju na območju Farme Stična. Neimeno-vani občan je sporočil, da je tega dne nekdo iz avtocisterne izlival neznano tekočino v lagune gnojevke, in to v drugo laguno v smeri Farma Stična–Hudo. Člani ekološke patrolje RDEG so si še istega dne ogledali omenjeno območje in ugotovili, da je bila v drugi laguni na površini gnojevke bela plast neznane tekočine. Poleg lagune je bila parkirana tudi avtomobilska prikolica – cisterna. Patrolja je še ugotovila, da se laguna gnojevke zasipa z raznimi odpadnimi materiali.

O vse teh ugotovitvah je RDEG Ivančna Gorica nemudoma obvestil Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor pri Ministrstvu za okolje in prostor. Inšpektorat je bil obveščen tudi o tem, da na lokaciji Farme Stična še vedno poteka ilegalno dovažanje odpadnega železa. RDEG je prejel od inšpekcijske službe naslednji odgovor glede ugotovitev ekološke patrolje:

1. Izlitje neznane tekočine v drugo laguno Farme Stična

Ugotovljeno je bilo, da je bila 13. 12. 2004 v drugo laguno Farme Stična izpuščena večja količina sirotke. Farma Stična d.d. je namreč v Mlekarni Kočevje odkupila sirotko za prehrano prašičev. Odgovornost vseh vpletenih in čezmerne emisije v okolje se še ugotovljajo.

2. Zasipavanje lagune z odpadki

Neznani povzročitelj je verjetno v novembru 2004 odložil približno dva kamiona gradbenih odpadkov. Ker so bili odpadki specifični (posebne vrste luči), je bila za iskanje povzročitelja naprošena tudi policijska postaja Grosuplje. Farma Stična d.d. ima sicer pridobljeno lokacijsko informacijo za zasip prve lagune, ki pa je ne sme zasipavati z neprimernim materialom. Inšpekcijski postopek še ni končan.

3. Zbiranje odpadnega železa na lokaciji Farme Stična

Že približno eno leto je uveden postopek proti podjetju Dambo, d.o.o. in pooblaščenca za zbiranje odpadkov papir servis d.d. Izdani sta bili odločbi, več sklepov s prisilivitvijo, 20 mandatnih kazni, predlog sodniku za prekrške, predlog za kazenski pregon in predlog za odvzem pooblastila pooblaščenca za zbiranje odpadkov. Po zadnjih informacijah z dne 6. 1. 2005 naj bi se dovažanje odpadkov na omenjeno lokacijo prenehalo in naj bi se odpadki začeli odvažati na urejen skladišni prostor. Inšpekcijski postopek še ni končan.

A stvari so se na terenu – v naši naravi – razvijale še naprej. Novo sporočilo preko zelene-ga telefona je RDEG prejel spet 13. januarja 2005, in sicer je bilo sporočeno, da je potok Stičnica onesnažen, da po površju vode teče bela pena, pomešana z oljem. Po ogledu na terenu je bilo ugotovljeno, da je voda v potoku Stičnica do izliva v Višnjico sorazmerno čista, voda v Višnjici pa je na relaciji Šica do izliva v Krko motna in so v njej sledovi olja. Ekološka patrolja RDEG je stanje na terenu preverila spet 18. januarja, ko je prejela novo sporočilo o onesnaženosti potoka. Ugotovitve so tokrat bile: Voda od Farme Stična v potoku Stičnica, ki se izliva v Višnjico in dalje v Krko, je bila zelo onesnažena: vidna je bila bela pena, voda pa je bila motna in pomešana z ostanki maščob – mulzijo. Po pogovoru z nekaterimi občani Ivančne Gorice je bilo tudi ugotovljeno, da se onesnaženje pojavlja večkrat tedensko in da se je v zvezi z onesnaženjem zgodil tudi pomor rib.

Regijsko društvo ekološkega gibanja Ivančna Gorica je v zvezi z zadnjimi ugotovitvami že urgiralo pri Inšpekciji za okolje in prostor in zahtevalo, da se po Zakonu o varstvu okolja, Zakonu o vodah in ZON prepove onesnaževanje potoka Stičnice in podtalne vode, ki ga s svojimi dejavnostmi povzroča Farma Stična.

RDEG Ivančna Gorica

DELOVANJE KORK IVANČNA GORICA V LETU 2004

Paketi za naše občane v domu starejših Grosuplje v decembru 2004.

Leto 2004 je minilo. Bilo je v znamenju naporega dela tudi v Krajevni organizaciji Rdečega križa Ivančna Gorica, saj smo:

- vse leto delovali na področju socialne,
- uspešno zaključili akcijo Pomagajmo Motozovim,
- ob dnevu žena obiskali več kot 80 let stare in osamljene na področju KS Ivančna Gorica in v domu starejših občanov Grosuplje,
- obiskovali težje bolnike,
- organizirali izlet krvodajalcev v Veržej,
- dvakrat sodelovali pri odvzemu krvi v Ivančni Gorici,
- med letom razdelili nekaj paketov pomoči najbolj potrebnim ter obdarovali tudi 90-letnike,
- z utemeljitvami organizirali spre-

jem težke bolnice v dom starejših občanov,

- pisno urgirali na županstvo občine Ivančna Gorica ter utemeljevali, kako nujen je začetek gradnje doma starejših občanov v Ivančni Gorici.

V decembru smo razdelili pakete starejšim od 80 let in obiskali socialno šibke, bolne otroke, težje bolnike in osebe z multiplo sklerozo ter vse tiste, ki bivajo v Domu starejših občanov Grosuplje, in naše občane, ki bivajo v domovih starejših občanov Trebnje in Ljubljana.

Vsem krajanom, območnemu združenju RK Grosuplje in Občini Ivančna Gorica se iskreno zahvalujemo za denarna sredstva, s pomočjo katerih smo lažje uresničili cilje. Zahvala tudi Slaščičarni, Cvetličarni Andreja in Vlasti d.o.o. iz Ivančne Gorice za njihovo dosedanje pomoč.

Delovni načrt za leto 2005

Predvidevamo, da bomo v letu 2005 uspeli realizirati zastavljene cilje:

1. Skrbeli bomo za socialno ogrožene in bolne.
2. Ob dnevu žena in materinskem dnevu bomo obiskali vse žene, starejše od 80 let v KS Ivančna Gorica in Domu starejših občanov Grosuplje ter naše občane, ki bivajo v ostalih domovih starejših občanov po Sloveniji.
3. Aprila in septembra bomo organizirali odvzem krvi.
4. V spomladanskih mesecih bomo podelili priznanja in plakete vestim krvodajalcem.
5. Nadaljevali bomo z obiskovanjem članov RK ob njihovem jubileju – 90-letnici.
6. Ob morebitnih elementarnih nesrečah bomo sodelovali in organizirali humanitarne akcije, vendar samo za dolgoletne člane RK.
7. V poletnih mesecih bomo organizirali pobiranje članarine, ki jo v celoti namenjamo za nabavo hrane, daril in ostalih nujnih stvari, in sicer za osebe, stare več kot 80 let, in bolne.
8. Po potrebi bomo sodelovali pri pripravah na izgradnjo doma starejših občanov v Ivančni Gorici.
9. Če bo zbranih sredstev dovolj, bomo v decembru obiskali starejše od 80 let, težko bolne otroke in bolnike z multiplo sklerozo.

*KORK Ivančna Gorica
Ljilka Sever, predsednica*

PREDNOVOLETNO SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV V ŠENTVIDU PRI STIČNI

Sredi decembra je članicam krajevnega odbora Rdečega križa Šentvid pri Stični v avli OŠ Ferda Vesela uspelo zbrati precejšnje število modrosti in izkušenj polnih krajanov, ki so se lahko zabavali ob pestrem programu. Z lepim petjem jih je pozdravila Vokalna skupina Šentviški Slavčki pod vodstvom Tanje Tomažič-Kastelic. Nuša Volkar je spretno povezovala program, katerega del so bili tudi učenci OŠ Šentvid. Zbrane je nagovorila tudi predsednica krajevnega skupnosti Šentvid, gospa Marjeta Bijec, župan občine Ivančna Gorica pa je bil žal nujno zadržan in se srečanja ni mogel udeležiti. Za veselje vdušje je poskrbel harmonikar Denis Kastelic – učenec OŠ Šentvid. Z veselimi Vidami je razveselil duha vsem mladim in tudi nekoliko manj mladim Janez Bijec s harmoniko. Marsikoga so zasrbele pete tako kot v mladih letih, vendar ... pa se niso dali. Tako kot včasih so stopili skupaj in zapeli nekaj lepih slovenskih narodnih pesmi.

Med prireditvijo so bila podeljena tudi priznanja in značke jubilejnemu krvodajalcem.

In kaj članice krajevnega odbora RK delamo ostali del leta?

Obiskujemo in skromno obdarimo vse, ki praznujejo 90. rojstni dan, v marcu obiščemo vse starejše od 80 let, bolne, invalide in vse iz naše KS, ki so po domovih za ostarele. Organiziramo predavanja o zdravju. Vsako prvo sredo v mesecu gospa Zinka Svetelj v prostorih KS meri krvni sladkor in holesterol. Pomagamo tudi socialno ogroženim otrokom, da brezplačno ali za delno plačilo letujejo na morju, razdelimo veliko paketov osebam, ki jih najbolj potrebujejo. Seveda pa že vsa leta pomagamo pri krvodajalskih akcijah.

Lepo se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali izpeljati naš program: gospodu županu in ravnatelju OŠ Šentvid Jerneju Lampretu za šolske prostore in vsem nastopajočim in njihovim mentorjem. Seveda se moramo zahvaliti tudi vsem sponzorjem, ki nam finančno priskočijo na pomoč: KS Šentvid pri Stični, Občini Ivančna Gorica, Pekarni Dobrepolje, Pekarni Grosuplje, Mesarstvu Andrej Klemenčič, pa tudi vsem vam, ki s plačevanjem članarine poskrbite za nemoteno delovanje te humanitarne organizacije.

*ODBOR RDEČEGA KRIŽA
ŠENTVID PRI STIČNI*

KAJ S KRIŽIŠČEM PRI SV. TILNU

Krajani Višnje Gore se že dalj časa ukvarjajo s težavami, povezanimi z vzporedno cesto ob avtocesti in križiščem pred višnjegorsko cerkvijo. Potem ko je bila zgrajena cesta od Podsmreke do Višnje Gore, se je namreč izkazalo, da je ta cestna povezava pravi raj za hitre voznike in nevarnost za morebitne pešce in kolesarje. Preden cesta pride do cerkve, sicer nekajkrat ostro zavije in se na ta način promet upočasni. Toda pri cerkvi je speljana pod cerkvenimi stopnicami, kar postaja ob vse večjem prometu tudi vse večja nevarnost za ljudi, ki se tam nahajajo. To so predvsem verniki, ki prihajajo v cerkev k cerkvenim opravilom, in otroci, ki imajo v župnišču verouk. Ne samo križišče pred cerkvijo, temveč tudi

del ceste, pa je »zaseden« ob pogrebih. Zato cesta in križišče predstavlja veliko nevarnost predvsem za pešce.

Lokalna skupnost je za rešitev nastale situacije večkrat apelirala na pristojne službe v občini. Da je postala zadeva še bolj napeta in nevzdržna, je smrti cestni odsek terjal tudi prvo smrtno žrtev. K pravi rešitvi je bilo težko pristopiti, saj je bilo obstoječe stanje povsem v skladu z zakonodajo ter lokacijskimi načrti in uredbami. V praksi pa je bila slika povsem drugačna.

Da bi se le našel skupen jezik med krajanji Višnje Gore in vzdrževalcem ceste, to je Občino Ivančna Gorica, je bil 16. decembra 2004 sklican sestanek med pred-

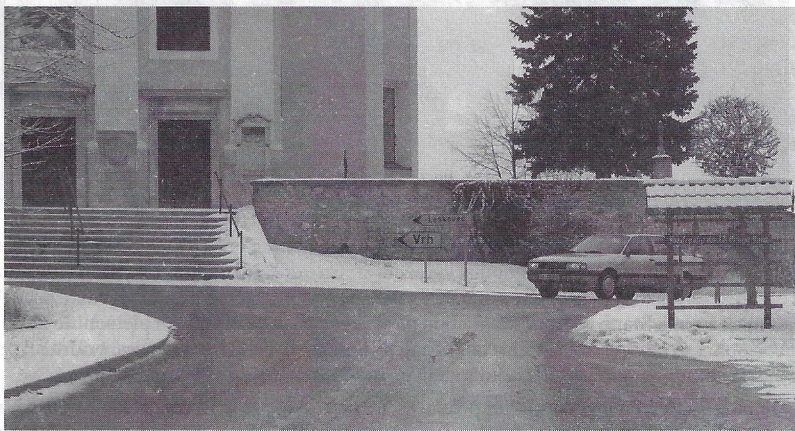
stavniki Krajevne skupnosti in krajanov Višnje Gore ter predstavnik Občine in ostalih pristojnih služb. Takrat so prišli do naslednjih zaključkov in ukrepov:

Križišče pred cerkvijo ostaja nespremenjeno, saj ga na tem mestu ni mogoče spreminjati. Rešitev je le ta, da se prometna povezava, ki je speljana skozi križišče, prestavi na tak način, da bi bila cesta od cerkve do pokopališča oz. mrliške vežice manj obremenjena s prometom, predvsem pa da bi bil prostor neposredno pred cerkvijo zunaj območja prometa. Za to pa je seveda treba narediti idejni projekt vsaj v treh variantah.

Na cesti od Podsmreke do Višnje Gore naj se postavi označba za naselje Stari trg v bližini odcepa za Malo Dobravo, konec naselja Stari trg in začetek Višnje Gore pa se naj označi na mestu odcepa proti Kosci. Tako bo omenjena trasa označena kot naselje, kar pomeni, da je omejitev hitrosti 50 km/h. Žal ta rešitev ni povsem v skladu s predpisi, saj področje ob cesti ne daje videza pravega naselja, toda to je v tem primeru zaenkrat edina mogoča rešitev.

Tako krajanji Višnje Gore kakor upravljavec ceste in vsi udeleženci prometa v tem delu Občine Ivančna Gorica upamo, da bodo taki ukrepi resnično pripomogli k izboljšanju prometne varnosti v tem delu naše občine.

mš

PRITRKOVALSKO TEKMOVANJE V PREČNI PRI NOVEM MESTU

Za nami je že V. pritrkovaško tekmovanje na Dolenjskem, katerega glavni organizator je bilo Pritrkovalsko društvo Dolenjske in Bele krajine. Bila je sončna novembrska nedelja, ko se je v Prečni pri Novem mestu zbralo okoli dvajset pritrkovaških skupin: pritrkovalci iz Šentvida pri Stični, Šmarja-Sapa, Šmihela pri Novem mestu, Mirne, Otočca, Mirne Peči, Krke, Primskovega ... Gostje so bile pritrkovaške skupine s Primorske: dve skupini iz Budanj pri Vipavi in pritrkovaška skupina iz Vrtojbe pri Novi Gorici, kar je tekmovanje dodatno obogatilo, saj je bila raznolikost melodij toliko večja. Iz Šentvida sta se tekmovanja udeležili dve skupini pritrkovašev, in sicer starejši in mlajši. Vsaka skupina je imela pred začetkom tekmovanja možnost ogleda zvonika in kratko vajo pritrkavanja na zvonove. Postavitev štirih lepo uglašanih zvonov je v prečenskem zvoniku drugačna kot v večini zvonikov. Zvonovi so razporejeni v dveh višinskih nivojih, kar zahteva od pritrkovašev boljše izurjenost.

Po uvodnem nagovoru domačega župnika in razlagi pravil tekmovanja glavnega sodnika se je začelo tekmovanje. Vsaka skupina je imela na razpolago pet minut, da pokaže svoje znanje. Vrstni red skupin so izžrebali. Tekmovanje so spremljali trije sodniki v okolici cerkve, katerih naloga je bila ocenjevanje natančnosti melodije, enakomernosti udarcev, začetka in konca

melodije, zahtevnosti melodije, uporabe dinamike in okrasov ter usklajenosti skupine. Četrti sodnik je bil v zvoniku in je ocenjeval obnašanje pritrkovašev ter pravičen pristop k pritrkavanju. Po dvehurnem muziciranju v zvoniku je sledila pogostitev v župnijskih prostorih ter podelitev priznanj in pokalov.

Šentviški pritrkovalci smo se tudi letos dobro odrezali. Starejša skupina je dosegla tretje mesto v svoji kategoriji, mlajša pa odlično prvo mesto med mlajšimi pritrkovašci. Veselje v skupini je bilo neizmerno, saj so po večletnem trudu prišli tudi tako težko pričakovani rezultati. Vrednost doseženega rezultata pa je toliko bolj podkrepila tudi kvaliteta pritrko-

valskih skupin, ki je vsako leto na višjem nivoju. Vesela novica je tudi ta, da je na tekmovanju sodelovalo več kot polovica mladih skupin, kar je za razvoj in ohranjanje pritrkavanja prav gotovo zelo spodbudno. Po končani podelitvi so najboljše skupine dobile še priložnost, da so pred vsemi navzočimi zaigrale svojo melodijo na glasbenih ceveh.

Med nami pa se je že prebujala tista skrivnostna radost, ki jo prinaša božični čas, ko bomo lahko tudi z glasbo zvonov slavili Boga in polepšali praznovanje božiča. Poslovili smo se polni novih izkušenj in v upanju, da se kmalu spet srečamo.

Jože Mehle

TRAIG TRANSPORTNO PODJETJE d.d. CESTA 2. GRUPE ODREDOV 15, 1295 IVANČNA GORICA

Išče novo sodelavko /-ca za prosto delovno mesto

PROMETNI TEHNIK (m/ž)

Zahtevana znanja in kvalifikacije:

- najmanj V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali prometne smeri
- poznavanje dela z računalnikom
- znanje enega tujega jezika
- samostojnost pri delu, zanesljivost in natančnost
- zaželjene so delovne izkušnje

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Ponudbo z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:

TRAIG Transportno podjetje d.d.
Cesta II. grupe odredov 15
1295 Ivančna Gorica

NADŠKOF URAN KRSTIL OSMEGA OTROKA DRUŽINE OVEN

Na zadnjo nedeljo starega leta je bilo v stiški baziliki sila slovesno, saj je župljane obiskal novi ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran, ki je imel za to prav poseben razlog. Nepisano pravilo namreč pravi, da vsakega sedmega in naslednjega otroka v slovenski družini krsti sam nadškof.

Družina Oven z Vira pri Stični se je pred kratim povečala še za eno članico, Tinkaro, ki je že osmi otrok zakoncev Antona in Drage. Tako številne družine so v današnjem času resnično prava redkost, zato je Ovnove doletela zaslužena čast, da je njihovega otroka krstil poglar slovenske Cerkve, Tinkari pa se je pridružil še Erik, prvorojenec družine Kastelic. Nadškof Uran je v svojem nagovoru poudaril, da bi moralo biti več slovenskih družin tako odprtih za življenje, kot so Ovnovi. Za konec prirskega srečanja je nadškof zapel še pesem in zahvalo vsem materam, blagoslovil številne otroke ter jih obdaril s podobnicami. Tako je še enkrat dokazal pristen odnos z verniki, ki gotovo odpira novo dimenzijo v slovenski Cerkvi.

Lojze Grčman

Nad glavno cesto, ki povezuje Kriško vas in Novo vas, že nekaj tednov na travniku "kraljuje" camp prikolica. Ne zanima nas, čigava je in na čigavi zemlji stoji, dejstvo je, da zelo moti videz krajine - Polževske planote, kar se vidi tudi na zgornji sliki.

Krajanji Polževega

TADINA
JANEZ TADINA

Sokoška ulica 5,

1295 Ivančna Gorica

Tel.: 01/78 78 572

Delovni čas: od 8. do 19. ure

Ob sobotah je prodajalna odprta od 8. do 12. ure.

Nudimo vam:

- ročno izdelan zlat in srebrni nakit
- izdelava po naročilu
- popravila
- vdelava kamnov
- čiščenje nakita
- predelava lomljenega zlata
- graviranje
- vstavljanje medicinskih uhanov

POSEBNA PONUDBA
ZA VALENTINOVO

10% popust ob vsakem nakupu!

BOŽIČNI ODMEV SPET USPEL

Ker nam letošnja zima v predbožičnem času ni naklonila zasneženih poljan in ne z lesketajočim se snegom okrašenih gozdov, smo si božično vzdušje in praznično razpoloženje člani TD in KDG KRKA pričarali kar sami. Ob sodelovanju z GD Krka smo tudi letos, že sedmič, pripravili vse bolj odmevno prireditev Božični odmev.

» Na Štefanovo se vidimo v Krški jami,« smo slišali že večkrat med letom. Res se nam številni obiskovalci tudi letos kljub nič kaj božičnemu vremenu niso izneverili. Prireditev je vodila ga. Mateja Vrhovec Mestnik, domačinom pa so se pridružili številni gostje, ki so poskrbeli tudi za najzahtevnejše gledalce. Nastopili so: Otroški in mladinski pevski zbor Krka, Družina Slana, Mateja Podražaj, Harmonikarji DH Krka, Ansambel Marjana Skubica, Pevski zbor Zagradec, Rok Godec, Ansambel

Bobri, Stiški kvartet, BE POP, Miloš Genorio in Rebeka Radovan. Na koncu so vsi: nastopajoči in gledalci, zapeli znamenito Sveto noč.

Lepe želje ob božiču in novem letu sta gledalcem zaželela g. Tone Humar, krški župnik, in predsednica KS Krka, Andreja Kamin-Fink. Letos smo si že drugič lahko ogledali iz gline izdelano mesto Betlehem, mojstrovino, za katero je domačin Marcel Lah s svojimi sodelavci žrtvoval prenekatero urico. Mestece je še večje, še bolj čudovito kot lani, in pogled na stotine glinastih stavb in več kot tisoč gorečih svečk v njihovih oknih je bil naravnost neponovljiv. Mestece je na ogled obiskovalcem Krške jame preko celega leta.

Izneveril se nam ni niti Božiček, ki je z dobrotami in svojega koša razveselil najmlajše.

Ob koncu prireditve je švignilo v zrak na tisoče iskric iz prekrasnega ognje-

meta, prav toliko pa je bilo izrečenih dobrih želja in lepih misli. Upamo, da so se dotaknile naših src in da bodo v njih odmevali vsi dnevi v letu.

Prireditev so omogočili donatorji, ki se jim ob tej priložnosti še enkrat iskreno zahvaljujemo. To so bili: Občina Ivančna Gorica, Komunalne gradnje, d.o.o., Grosuplje, Imos, d.d., Ljubljana, Nova Ljubljanska banka, d.d., Ljubljana, Radio Zeleni val, Elcom Ivančna Gorica, Turistično društvo Krka, Protect GL Ljubljana, Multimedia, Mesarstvo Maver Stična, OMV Zagradec, Reševalci, d.o.o., Ljubljana, Kmetija Erjavc Gorenja vas.

In kako se sliši pesem Sveta noč, ko zazveni v Krški jami iz dva tisoč gri? Da je to nekaj čudovitega, se boste lahko prekalili prihodnje leto – na Štefanovo.

TD IN KDG KRKA

BOŽIČNI DOGODKI V ZAGRADCU

BOŽIČ V POSTOJNSKI JAMI

Lanski božič je bil za člane otroškega pevskega zbora Zagradec težko pričakovani dan. Zakaj? Z nestrpnostjo in polni pričakovanj so čakali na nastop v Postojnski jami.

Kmalu po poldnevu se je množica nastopajočih, katerih je bilo kar 45, zbrala sredi Zagradca, da se z avtobusom odpeljejo v Postojno. Niso pa odšli sami, kajti za njimi so se z drugim avtobusom odpeljali tudi vaščani Kitnega Vrha ter nekateri člani Turističnega društva Zagradec. Bilo nam je v ponos, da smo lahko že pred jamo s skupino Čuki zapeli in zaplesali Sankaško polko.

Kot avtorica tega teksta in hkrati kot udeleženka pri poslušanju koncerta našega otroškega pevskega zbora v Postojnski jami ne morem skriti

navdušenja in moram izreči pohvalo zborovodkinji Vanji Erjavc, ki je tako dobro naučila naše mlade pevce, da so s svojim nastopom očarali vse poslušalce. Bilo je čudovito. Čar prelepe jame so popestrili otroški glasovi s čudovitim petjem božičnih pesmi. Menim, da je tudi trud vseh mladih pevcev vsaj delno poplačan s tako dobro izvedenim koncertom.

BOŽIČNI POHOD

Z veseljem poročam tudi to, da je 5. tradicionalni božični pohod uspel. Zaradi nastopa otroškega pevskega zbora v Postojnski jami smo pohod organizirali na dan samostojnosti, v nedeljo, 26. decembra 2004.

Kljub dežju se je množica 70 najbolj vztrajnih pohodnikov zbrala ob pol petih popoldan pred gasilskim do-

mom v Zagradcu. Pohod je potekal mimo Češnjic, Brega, Velikih Reberc do Valične vasi in nazaj skozi Češnjice do Zagradca. Med potjo je bilo veselo, saj so nas pogostili skoraj v vseh vaseh. Dobrot, ki so jih pripravile pridne gospodinje, zopet ni manjkalo. Pogreli smo se s kuhanim vinom in čajem.

Čeprav vreme ni bilo prav nič praznično, nam je bilo toplo, pa ne samo zaradi vina, pač pa zaradi veselega družanja, ki ga je mnogo, mnogo premalo. Zato ne oklevajte in se nam naslednjič pridružite. Naj ne bo ovira dež, sneg ali kakršnekoli vremenske razmere, važno je le, da hodite in uživajte v družbi veselih ljudi.

Za Turistično društvo Zagradec
Nuša Šinkovec

ŽIVE JASLICE V VIŠNJI GORI

Tudi letos smo farani v Višnji Gori doživeli žive jaslice. Za to ima zasluge naš g. župnik Boštjan Modic, ki je kljub preboleli pljučnici vse pripravil, zrežiral in neutrudno vodil. Pri tem so mu bili v pomoč mladina in številni posamezniki. Prav vsi so svojo vlogo izvrstno odigrali, celo trimesečni Anže v vlogi Jezuščka. Živali so vse le še popestrile, svoj čar pa so dodali tudi svetlobni efekti.

Lepo je živeti v taki župniji. Hvala vam, ker ste nam polepšali božični večer. Naj nas novorojeno dete še bolj poveže, utrdi vero, navda z upanjem in pomnoži ljubezen.

J.O.

TRADICIONALNI BLAGOSLOV KONJ

Člani Konjerejskega društva Radohova vas so v praznično vzdušje božično-novoletnega časa spet vnesli svojo vsakoletno prireditev. Na štefanovo, 26. decembra, je bilo na trgu v središču Šentvida vse pripravljeno, da konjerejci pripeljejo svoje konje k blagoslovu. Na ta način so se poslovili od leta, ki se je iztekalo, in se hkrati že ozirali naprej, da bi, podprti z blagoslovom, stopili v novo leto.

Seveda se je tudi tokrat zbrala lepa množica ljudi, ki je nestrpno čakala, da se mimo nje zvrstijo konji: bodisi osedlani bodisi vpreženi v vozove. Le vreme ni bilo čisto po godu organizatorjem, saj je tiste dni dež močno zaznamoval praznovanje. Konje je blagoslovil domači župnik Stane Kerin, v mimohodu pa se je zvrstilo več kot 50 teh plemenitih živali. Večinoma so bili njihovi lastniki člani Konjerejskega društva Radohova vas, pridružili pa so se jim tudi konjerejci s Primskovega in iz Trebnjega.

Da pa mokro vremeendarle ni pokvarilo razpoloženja, so poskrbele članice Društva podeželskih žena s svojimi dobrotami. Tako je bil vsak ljubitelj konj in ubujanja starih običajev deležen kratkega postanka in prigrizka. Prepričani smo lahko, da so kakšen sladkorček lastniki namenili tudi svojim konjičem. Tudi harmonika se je zaslislala, le plesalci Folklorne skupine Vidovi so bili zaradi dežja prikrajšani za to, da bi se zavrteli.

Spregovoril je tudi predsednik Konjerejskega društva Radohova vas Milan Vrhovec. Zahvalil se je vsem konjenikom in obiskovalcem, ki so se kljub slabemu vremenu udeležili prireditve. Blagoslov konj je uspel tudi ob pomoči Krajevne skupnosti Šentvid, Turističnega društva Šentvid in župnika Kerina.

Prireditelji vabijo vse obiskovalce in bralce Klasja na srečanje ob letu osorej.

mš

JASLICE NA KRKI

V krški župniji smo se odločili, da se letos drugače pripravimo na božične praznike. Več kot 10 aktivnih jasličarjev je stopilo skupaj in odločili smo se, da jaslice popestrimo s svojimi izdelki. Že v začetku decembra so stekle vse priprave za izdelavo lesenih objektov. Veliko ur smo preživeli skupaj in bilo je prijetno druženje. Nekateri so delo prenesli tudi na domove, in tako so se v izdelavo vključile cele družine.

Zanimive so bile odločitve, kaj in kako bo kdo izdelal nekaj, kar bi popestrilo končno podobo jaslic. Zadovoljni smo postavili svoje hišice in zvonik v mesto Betlehem, hlevčke in staje pod njim ter vodnjak na gmajno betlehemske poljan.

Upamo, da so se naši vtisi prenesli tudi na vse, ki so se ustavili ob naših jaslicah, predvsem pa da so bili deležni radosti, ki jih prinaša božič.

Jože Bregar

Vavtar d.o.o.
inženiring

Vavtar inženiring d.o.o., PE Ljubljana, zaposli

spodobne monterje centralnega ogrevanja.

Spodbudno plačilo za vestno delo. Pisne prijave s kratkim življenjepisom in opisom delovnih izkušenj sprejemamo na naslov: Vavtar d.o.o., Zvezna ulica 2b, 1000 Ljubljana (fax 01 520 7591, tel. 041 555 906- Matej).

ŽIVIMO ZDRAVO

Od novembra dalje smo se v Družbenem centru na Krki v okviru projekta Živimo zdravo srečali desetkrat. Sredini večeri so bili namenjeni druženju in spoznavanju dejavnikov tveganja za naše zdravje. Predvsem pa spoznavanju tega, kaj lahko sami storimo za ohranitev in krepitev našega zdravja. Sporočila strokovnjakov o škodljivosti nekaterih razvad, ki spremljajo naše vsakdanje življenje, so nas usmerila k razmišljanju in tudi k izmenjavi določenih izkušenj. Na srečanjih smo poleg predavanj o vzrokih za nastanek kroničnih nelezljivih boleznih in možnostih za preprečevanje nastanka le-teh prisluhnili še predavanju mag.farm. Jožeta

Kukmana o uporabi zdravnih zelišč in čajev. Poskušali smo nekoliko razgibati naše sklepe, pogostili smo se s čaji podjetja Sitik, d.o.o. iz Stične in si ogledali razstavo knjig na temo zdrava prehrana, telesne dejavnosti, sprostitve in zmanjševanje stresa, ki jo je pripravila Knjižnica Grosuplje, enota Ivančna Gorica. Na januarjskih srečanjih smo spoznavali ukrepe za preprečevanje ter zgodnje odkrivanje raka na prsih, prostati in rodilih; pogovarjali smo se tudi o zdravi prehrani. Ob tem so se nam predstavili in nas pogostili s svojimi zdravju koristnimi pridelki in izdelki Pekarna Grosuplje, d.d., Kmetija Bregar iz Znojil s pirinim kruhom in ekološko

pridelanimi jabolki, Kmetija Erjavec iz Gorenje vasi z jabolki, suhim sadjem, naravnim jabolčnim sokom ...

Sredina srečanja bomo še nadaljevali po programu, ki smo si ga zastavili. Vabljeni ste vsi, ki vam skrb za lastno zdravje nekaj pomeni.

VSTOP JE PROST!

Program srečanj:

Zdravo kuhanje – praktični prikaz – Mlinotest 16. 2. 2005

Pridelava zelenjave v naših pogojih 23. 2. 2005

Ponovne meritve in zaključno srečanje 16. 3. 2005

Anica Kozinc

VELIKE ČEŠNJICE

Velike Češnjice so naselje, h kateremu spadata tudi zaselka Preduljce in Na Kleku. Kraj je bil poseljen že vsaj v rimski dobi, kajti v okolici – na Anžlovem hribu – so pred desetletji odkrili ostanke rimske vile rustice (rimska podeželska vila) s centralnim ogrevanjem (hipokavstom). Tam so našli tudi glavo nekega ženskega kipa iz belega marmorja. Češnjice se prvič omenjajo v zvezi s Stično, vendar šele leta 1329. Zanimivo je, da nemški zapisovalci imena Češnjice niso prevedli v nemščino, temveč so slovensko ime samo pisali po nemški transkripciji, z njihovim gromozanskim »č« in »š« torej: Tschreschnitz. V vojaških topografskih kartah iz leta 1785 je zapisano Tscheschneze.

V naselju je cerkva sv. Ane, ki je prvič registrirana v popisu vseh cerkva stiške župnije. Ta register je iz leta

1643, cerkva pa je mnogo starejša. Preiskave so pokazale, da je bila prvotna stavba romanska. Te podatke povzemam po M. Mikužu, ki je zabeležil tudi ljudsko izročilo o nastanku cerkvice: Prvotno je na tem mestu stala le majhna kapelica. Grofica s Pristave nad Stično (Virida) je sovražila nekega svojega hlapca. Hotela se ga je znebiti, zato ga je poslala v gozd nad Češnjicami k apnenici, kjer so njeni delavci kuhali apno. Prej pa je apnarjem naročila, naj prvega, ki ga bo poslala k njim, vržejo v ogenj. Hlapec, ki je bil zelo pobožen, je prišel do kapelice, tam pokleknil in dolgo molil. Grofica, ki je bila preveč neučakana, je za hlapcem poslala svojega sina, češ naj pogleda, če so kurjači izpolnili njeno zapoved. Sin je prišel do apnenice pred hlapcem, delavci so ga zgrabili in vrgli v ogenj. Hlapca je rešila njegova pobožnost,

grofica pa se je skesala in se zaobljubila, da bo na mestu kapelice dala sezidati cerkev.

Glavni oltar sv. Ane je nastal v prvi polovici 18. stoletja, pred tem, leta 1900, pa je bil prenovljen. Stranska oltarja sta starejša: oltar sv. Uršule je iz leta 1646, oltar sv. Florijana pa je bil postavljen leta 1777.

Slogovno je cerkva nedoločljiva. Prvotni romanski kapelici je prizidana ladja, zvonik pa je bil dograjen še pozneje, pred tem je bila fasadna stena zgoraj razčlenjena, v odprtini pa je visel zvonček. Tak način obešanja zvona je še danes v navadi po cerkvah v Primorju. Češnjiška cerkev je bila barokizirana leta 1732. Zanimiv je Skarunsov oltar z antipodijem.

T. Drab

VETERINARJEVE DOGODIVŠČINE

V škofjeloških hribih, kjer so kmetije oddaljene druga od druge eno ali več ur hoda, so imeli navado, da so sporočila za veterinarja, takrat ko po kmetijah še ni bilo telefonov, puščali kar v neki kapelici, ki je stala na razpotju in do koder je veterinar prihajal vsakodnevno zaradi osemenjevanja.

Tako je nekega dne pri svojem obhodu našel v kapelici za Marijo zatak-

njen listek z zapisom: «Prid h nam, krava se gon.» Brez podpisa in brez vsakega naslova. Ni vedel, kako bi si pomagal s takim sporočilom, pa je šel povprašat na samotno kmetijo nedaleč od kapelice. Najprej ni nihče nič vedel o zagonetnem sporočilu, potem so pa šli vprašati še devetdesetletno mamco, ki je večkrat iz dolgočasja skozi okno opazovala okolico.

Mamca se je počasi spomnila, da je videla zjutraj tega pa tega kmeta, kako je hodil okrog kapelice: »Sm še djava, kva se pa ta antihrist mota okroh naše kapevce.«

In tako je iznajdljivi veterinar le pravočasno prispel na pravi naslov.

Valentin Skubic

V NESREČI NISMO BILI SAMI

V četrtek zvečer, 27. januarja, je zagorelo ostrešje naše hiše. Iskreno se zahvaljujemo prijateljem in vaščanom za vso pomoč, ki so nam jo nudili, še posej sosedu Lojzetu Retarju, ki se je pred prihodom gasilcev prvi lotil gašenja. Hvala tudi gasilcem iz Metnaja in Stične.

Zahvala torej vsem, ki so kljub slabim vremenskim razmeram pomagali s svojim delom in finančno pomočjo.

Družina Korelec z Dobrave nad Stično

MALI OGLAS

Iščemo varstvo za dva predšolska otroka stara 3 in 5 let, na našem domu v Velikem Gabru. Varstvo bi potekalo vsak delovni dan med 11. in 15. uro. Informacije: 031 339-392 (Aleš).

OBVESTILO

Vadba Joge poteka ob sredah na Srednji šoli Josipa Jurčiča Ivančna Gorica, ob 18. uri za začetnike in 19.30 uri za nadaljevalno skupino.

NAŠA LITERARNA SEKCIJA

Pri društvu upokojencev Ivančna Gorica smo že pred časom ustanovili literarno sekcijo, z namenom, da se medsebojno posvetujemo, si izmenjamo nekatere izkušnje in se pogovarjamo o vsem, kar nas povezuje z literarnim ustvarjanjem. Sekcija seveda ni številna, je pa odprta za vsakogar, ki bi se nam želel pridružiti.

Poleg mene so članice tri »upokojena dekleta«, ki so doma v dolini Krke in vse tri strašno zaljubljene v svoj kraj in v svojo reko, ki tam leno polzi mimo istimenskega naselja. Ena od njih, gospa Jožica Zrimšek, sestavlja domoljubne pesmi, včasih pa se v njih nostalgčno spomni svoje mladosti

Zapisala je:

*Oj, mladost, življenja zarja,
samo enkrat siješ ti,
oko berača in cesarja
zaman po tebi hrepeni.*

Ali pa misel iz pesmi, posvečene Sloveniji:

*Slovenija, prečudoviti cvet,
ponos si fantov in deklet,
Slovenija kot spev krepak,
ti rajski biser si moj zlat.*

Tudi simpatična Štefka Dragar prihaja iz bližine izvira Krke. Rada ima svoj rodni kraj, še raje pa rože na svojem vrtu: njim tudi posveča večino svojih pesmi. Ko opeva nek čudoviti cvet, pesem zaključuje:

*Če tuja roka bi se spozabila,
da utrgala bi ta čarobni cvet,
bi moja srčna rana krvavela
do konca mojih življenjskih let.*

Gospa Marija Bregar je tudi iz istega konca naše domovine, vendar nekoliko bližje: Potok pri Muljavi je njen »najmilejši« kraj. Ima veliko napisanih pesmi, čeprav, kot pravi, ji jemljejo čas opravila na domu, pa vendar:

*»V tihoti in samoti,
v srcu nemir,
že piše se pesem na papir,«*

pravi v neki svoji pesmi. Tudi kakšna filozofska misel se ji utrne, kot npr. tale:

*Kadar smo utrujeni,
nezadovoljni proti večeru,
ne izgovorimo žal besede,
raje noč prespimo;
kajti jutro je modrejše od večera.*

Nekaj volje za sodelovanje z nami sta pokazala tudi gospod Ciril Jurčič, ki nam je razložil »področje« svojega delovanja, in gospa Jožica Skubic, ki se kar nekajkrat pojavi v Klasju s kakšnim svojim člankom.

Tone Drab

ZOPET SMO SE SREČALI

Čeprav je minilo že nekaj mesecev, se prvošolci iz leta 1949 z radostjo spominjamo lanskega 3. septembra, ko smo ponovno organizirali naše tradicionalno srečanje. V letu 2004 je minilo že 55 let, kar smo prvič vstopili v hram učenosti, v takratno osnovno šolo v Višnji Gori. Naše tokratno srečanje je potekalo v gostilni Šerek v Višnji Gori, doživeli pa smo nadvse prijetno presenečenje: sošolec Tone Dremelj namreč pleše pri folklorni skupini Julijana iz Hrušice pri Jesenicah, vendar tega nihče od nas ni vedel. Tako je na naše srečanje pripeljal štiri plesne pare in harmonikarja v gorenjskih narodnih nošah, da so nam zaplesali splet plesov z Gorenjske. To je bilo za naš zares pravo presenečenje in nepozabno doživetje, zato smo Tonetu iz srca hvaležni.

Po nastopu smo s člani folklorne skupine sproščeno in pristrčno pokramljali in preživeli zares nepozaben večer. Seveda pa ob takšni priložnosti ne gre brez »gasilske« fotografije. In kot vedno, smo tudi tokrat obujali lepe spomine na našo učiteljico, danes še živečo Jožico Erjavec.

Na koncu pa še nekaj besed o folklorni skupini, v kateri pleše in občasno igra harmoniko naš sošolec Tone. Folklorna skupina Julijana deluje v okviru športno-kulturnega društva Hrušica in je v letu 2004 praznovala 10. obletnico delovanja. Skupina šteje 16 plesnih parov in 5 glasbenikov. V 10 letih je imela ogromno nastopov, letno povprečno od 80 do 100. Nastopajo v Sloveniji in v tujini. Gostovali so že v Makedoniji, Avstriji, Italiji, na Nizozemskem in v Nemčiji. Na raznih tekmovanjih so dosegli lepe uspehe. Največjega lansko leto na mednarodnem festivalu folklornih skupin v Ribnitz-Damgartnu v Nemčiji, na katerem so sodelovale skupine iz Nemčije, Bolgarije, Romunije, Latvije, Finske in Slovenije. Publika je folklorno skupino Julijana proglasila za absolutno zmogalko, po oceni strokovne žirije pa je zasedla 2. mesto.

Jože Janežič

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT V AMBRUSU

V nedeljo, 16. 1. 2005, smo v Kulturnem domu Ambrus vsi ljubitelji lepega petja spet imeli priložnost slišati kar nekaj lepih napevov. Božično-novoletni koncert je začel mešani pevski zbor Ambrus pod vodstvom Cirila Hočevarja. Člani zdaj že izkušenega zbora so se tokrat izkazali tudi pred domačo publiko, ki je njihovih nastopov že vajena, pa vendar vedno znova navdušena. Ponovno smo slišali moški pevski zbor Ambrus, navdušili pa so tudi najmlajši v otroškem pevskem zboru pod vodstvom Mateje Hočevar. Za spremljavo naših zborov je poskrbel Robi Kohek. Prvič pa smo gostili novih Andromeda in tako je bilo na koncertu tudi nekaj instrumentalne glasbe, kakršne v Ambrusu še nismo tako vajeni. Na koncu je nekaj članic otroškega pevskega zbora uprizorilo poučno zgodbo s prekrasno mislijo o upanju. Koncert sta zaključila mešani in otroški pevski zbor s pesmijo Sveta noč.

V imenu krajanov iz Ambrusa in okolice bi se rada zahvalila tako Kulturnemu društvu kot vsem pevcem in pevkam, ki vedno znova prinašajo veselje v naša srca. Posebna zahvala pa gre Cirilu in Mateji Hočevar za lepo organiziran koncert in ves trud, ki ga vlagata v vodstvo naših zborov.

K.H.

11. KONCERT GODBE STIČNA

Godba Stična je decembra pripravila že 11. tradicionalni božično-novoletni koncert, ki je bil kot vsi doslej izjemno dobro obiskan. Pred božičem se je na koncertu v Kulturnem domu Stična trlo ljudje in godba se razočarala. Pod vodstvom kapelnika Maksa Kozoleta je zaigrala veliko božičnih pesmi, na koncu, ob Radetskem maršu, pa se je vsa dvorana združila v velik zbor. Gostje na koncertu so bili Oktet stiških fantov pod vodstvom Jelke Pušlar, kot presenečenje pa so v Stično povabili tudi hrvaško Klapo Intrade. Program je povezoval Godba Arko.

mš

BOŽIČNI KONCERT V ŠENTVIDU

Kulturno društvo Vidovo iz Šentvida pri Stični je tudi v lanskem božičnem času pripravilo svojo božično prireditev. V soboto, 18. decembra, so bil zvesti obiskovalci dvorane kulturnega doma v Šentvidu pričali prijetnemu programu božičnih pesmi in melodij. Poslušalcem so se predstavili s svojim programom Moški pevski zbor Šentvid pod vodstvom Jerneja Kralja in Ženski pevski zbor Šentvid, ki ga vodi Ka-

tarina Makor. Prvič so se šentviškemu občinstvu predstavila prikupna dekleta iz Velikega Gabra, ki sestavljajo instrumentalni kvintet. Štiri sestrične, ki jih vodi njihova teta Fani Anžlovar, so popestrile program koncerta z melodijami, ki so jih izvajale na harmoniko, kitaro, saksofon in čelo.

Da se za petje v Šentvidu ni bati, je dokazal cerkveni otroški pevski zbor pod vodstvom Simone Čebular. Ob spremljavi dveh kitar

so prijetno razigrali dvorano kulturnega doma v Šentvidu. Svoj delež božičnega vzdušja so prispevali tudi člani vokalne skupine Šentviški slavčki, ki jo vodi Tanja Tomažič-Kastelic. Program je s svojimi teksti dopolnjevala in povezovala gospa Nuša Volkar in tako so skrivnosti božičnih melodij zaživele v vsej polnosti. Prijeten koncertni večer je bil lepa priložnost za dobre želje in voščila na pragu božično-novoletnega praznovanja.

VIRIDA VISCONTI IN NJEN ČAS

4. DEL: HABSURŽANI ODKRIVAJO POTI DO SREDOZEMLJA

Nas seveda najbolj zanima srednja Evropa oziroma slovensko etnično ozemlje ter politični, ekonomski in kulturni tokovi, ki so zaznamovali tisti čas in tiste ljudi.

V 14. stoletju so se na našem etničnem ozemlju že oblikovale večje ozemeljske in politične enote, t. i. dežele. Ravno v 14. stoletju se je vojvodinama Koroški in Štajerski, po izumrtju goriških grofov, pridružila vojvodina Kranjska. V tem stoletju se to temu ozemlju priključevala gospodstva na Notranjskem, po izumrtju istrske veje goriških grofov pa tudi Slovenska marka (Dolenjska) in grofija Metlika. Vse te enote so predstavljale t. i. Notranjeavstrijske dežele, katerih deželni gosposode so bili Habsburžani. Ti so skušali prodreti do Trsta in Jadranskega morja ter razširiti svoj politični vpliv na Lombardijo (slovenska mesta, ki so izrabljala svoj strateški in gospodarski položaj ter politično izredno spretno krmarila med dvema vplivnima sosedoma: Benečani, ki so postajali pomorska veselila, saj so obvladovali Sredozemlje in s tem trgovske poti, in Habsburžani, ki so vedno bolj krojili usodo srednje Evrope.

Povedati je treba, da so se v tistem času politične povezave spletale tudi s porokami med člani vplivnih plemiških oz. vladarskih družin in s t. i. dednimi pogodbami. S porokami so se širile rodbinske vezi na širši evropski prostor oz. na področja, ki so bila trenutno politično ali strateško pomembna (Viscontiji so se s porokami usmerili tako na zahod, v Francijo, kot na sever, in si tako zagotovili mir oz. morebitno pomoč za spopade z Benetkami oziroma pri širitvi svojega vpliva na Apeninskem polotoku). Dedne pogodbe pa so dajale sklenitljem možnost, da brez otrok in vojnih spopadov pridobijo ozemlja.

V skladu s tako dedno pogodbo sta v primeru, da ena od pogodbenih strank ni imela več moškega naslednika, vsa posest in premoženje pripadla drugi pogodbeni stranki. Zato so politično izredno spredne Habsburžanom sčasoma prevzeli posesti istrske veje goriških grofov, ki so v 14. stoletju dokončno izumrli, slovenski etnični prostor v Istri in na Tržaškem pa se je tako vključil v notranje avstrijske dežele. Habsburžani so s tem dobili možnost, priti do Trsta in do izhoda v Sredozemlje. Seveda so bile vse te spremembe nemalokrat tudi nasilne in krvave, saj so se razrasle v prave lokalne vojne.

Habsburžani in komaj polnoletni vladar

Leta 1355 so pred Habsburžanom Albrehtom na Dunaju zaprisegli predstavniki naših najbolj vplivnih plemiških družin, da bodo spoštovali habsburški hišni red (danes bi rekli, da bodo spoštovali ustavni red dežele). V skladu z določitvami tega dokumenta naj bi po Albrehtovi smrti v habsburških deželah vladali složno njegovi sinovi, saj je bilo treba preprečiti, da bi se dedščina delila. Ob njegovi smrti so bili nekateri od sinov še mladoletni, tako da je brez težav lahko zavladal samo najstarejši, Rudolf IV., ki mu je zgodovina dodala pridevek Ustanovnik (der Stifter). Prevzel je svoje dolžnosti komaj osemnajstleten in se v sedmih letih svojega vladanja razvil v pomembnega in spretnega politika, ki je pomembno zaznamoval slovenski prostor. Svoj politični vpliv je po navadi tistih časov utrdil žena s "primarno" Lukemburško, hči češkega kralja Karla IV., ki smo ga že omenjali.

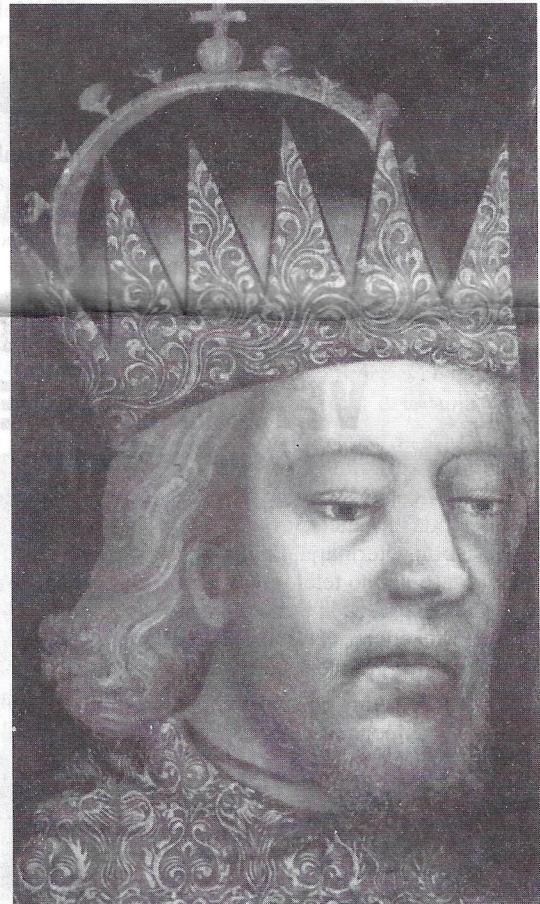
Skrivnostna smrt osem let pozneje

Vse svoje sile in vpliv je Rudolf usmeril proti jugu. Že spomladi l. 1360 je, komaj dvajsetleten, sklical v Ljubljani srečanje vseh najvplivnejših svetnih in cerkvenih fevdalcev. Kot poročajo sodčasni viri, so se tega srečanja udeležili med drugim oglejski patriarh, salzburški nadškof in škofje iz Freisinga, Brixna, Krke na Koroškem in Passaua, ki so vsi imeli na naših tleh svoje posesti. Od svetnih fevdalcev naj omenimo goriške in goriško-tirolske grofe, ki so bolj ali manj obvladovali Notranjsko in Primorsko, Ortenburžane in Celjane, katerih veličastni vzporedni je ravno začel s Hermanom I., dedom znamenitega Friderika Celjskega, moža nesrečne Veronike Deseniške.

Da so naše dežele za tega vladarja pomenile politični in ekonomski potencial, ki se ga nikakor ne bi smelo zapraviti, pričajo njegovi številni politični in gospodarski ukrepi: obnovil je stare dvorne službe koroške vojvodine, naslednice starodavne Karantanije, in tako pritegnil vodilno plast dežele v svoj politični krog. 1364 je povzdignil Kranjsko v samostojno vojvodino, saj je bila dotlej samo del Koroške. Dobila je svojo upravo in vlado. Ljubljana je postala in ostala upravno in politično središče nove vojvodine. Podpiral je razvoj mest in trgovine, najboljši dokaz je ustanovitev Novega mesta 1365. Zemljišče je Rudolf odkupil od stiškega samostana, ki je imel tam velike posesti. Stiški opat Peter je postal Rudolfov hišni kaplan in s tem tudi vzgojitelj oz. učitelj deset let mlajšega Rudolfovega brata Leopolda, kasnejšega njegaše Virilde Visconti.

Nemško ime za Novo mesto je Rudofswerth (ime se je spetlovalo tja do prve svetovne vojne in propada habsburške monarhije) in pomeni Rudofov otok, saj je bilo zgrajeno na okljuku reke Krke, ki je mesto varovala vsaj s treh strani. Postalo je pomemben trgovski in gospodarski center, katerega vpliv je segal daleč v Slovensko marko (Dolenjska z Belo krajino). Tako so se tudi ti deli današnjega slovenskega ozemlja vključevali in vključili v srednjeevropski kulturni prostor.

Rudolf je dal zgraditi tudi znamenito dunajsko stolnico sv. Štefana in ustanovil dunajsko univerzo. V sedmih letih mu sicer ni uspelo dokončati svojih načrtov, dal pa je usmeritve, ki so jih spoštovali in upoštevali njegovi nasledniki. Žal v času njegove vlade ni šlo brez spopadov in vojn. Najbolj so izčrpavali vojni spopadi z oglejskim patriarhom Ludovikom della Torre (ni smemo pozabiti, da so imeli cerkveni fevdalci v tistih časih na svojih posestvih tudi svetno oblast, dolžnosti in pravice kot ostali fevdni gosposode). Patriarh je v spopadu potegnil "ta kratko", saj mu Rudolf ni hotel vrniti v spopadu osvojenih posesti. Tako se je patriarh moral s posebno delegacijo odpraviti na Dunaj in skleniti premirje, Rudolfu pa so ostale vse že osvojene posesti premaganca: Notranjska - Postojna, Lož in Vipavska dolina. Rudolf je lahko nemoteno "ciljal" proti Gorici, Trstu in Furlaniji. Habsburžanom so po tem spozrazumu pripadale tudi ostale posesti oglejskega patriarhata na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem in na Krasu, ki so si jih prilastili goriško-tirolski grofje in katerih posesti so po dedni pogodbi pripadle Habsburžanom, ki so goriško-tirolski izumrli. To je nemalo povečalo posest deželne kneza in s tem njegovo politično in gospodarsko moč.

Vojvoda Rudolf IV. Ustanovitelj (Novega mesta), svak Viride Visconti

Leta 1365 je Rudolfu uspela zadnja pomembna politična poteza. Svoje petnajstletnega brata Leopolda je oženil z Virido Milansko, hčerjo Regine in Barnabe Visconti ter sestrično najpomembnejšega Viscontija Giana Galeazza Viscontija. Politični vpliv v severni Italiji je bil s tem Habsburžanom zelo olajšan, če že ne zagotovljen. Na tej poroki je Rudolf, komaj šestindvajsetleten, nenadoma umrl. O vzrokih take nenadne smrti nam viri ne poročajo. Morda pa so mu na oni svet pomagali politični nasprotniki, saj je bil podjetni in novodobno usmerjeni vladar lahko napoti tako zunanji kot notranji sovražnikom. V časih, ko so pustili kuga in pljučnici vseh vrst, ki se je razvila alkimija, ni bilo posebej težko spraviti s poti neprijetnega tekmeca in sledi zločina prikriti. V družini Visconti v tem oziru niso bili posebej občutljivi.

M. A. Ficko

CUNAMI – TUDI TI LAHKO POMAGAŠ

V času božične idile nas je pretresla novica z drugega konca sveta – rušilni potres je dobesedno izničil obale in poglaval v smrt na stotisoče ljudi. Kaj se je pravzaprav zgodilo?

Cunami (tsunami) je beseda, ki izvira iz japonsčine in v prevodu pomeni »pristaniščni val«. Je val na morsk gladini, ki običajno nastane zaradi potresa, ognjeniškega delovanja ali padca meteorita v morje. Glavni sunek se je zgodil 26. decembra 2004 in cunami, ki so mu sledili, so opustošili obale Indijskega oceana na Šrilanki, v jugovzhodni Indiji, Indoneziji, Tajski, Maleziji, na Maldivih in Mjanmarju. To je bil po 9,2- stopenjskem potresu na Aljaski l. 1964 največji potres na Zemlji. Stotisoče ljudi je umrlo zaradi do 15 metrov visokih cunamijev, ki so zalili obalna področja in povzročili eno največjih katastrof v moderni zgodovini.

Vsa svetovna javnost se je zganila ob posnetkih iz opustošene jugovzhodne Azije. Trpljenje brezdomcev, osirotelih otrok in ljudi brez osnovnih sredstev za preživetje je povzročilo množične dobredelne akcije po vsem svetu. Tudi v Sloveniji so humanitarne organizacije RDEČI KRIŽ, KARITAS in UNICEF nemudoma organizirale akcije zbiranja pomoči. Na naši šoli smo se odzvali na povabilo UNICEF-a, ki zbrano pomoč namenja predvsem otrokom. Na številko 1919 smo preko mobilnih telefonov pošiljali SMS- sporočila z geslom UNICEF. Vsako poslano sporočilo je pomenilo darovanih 230 tolarjev za žrtve potresa v Aziji. Organizirali pa smo tudi akcijo z delovnim naslovom TUDI TI LAHKO POMAGAŠ, v kateri zbiramo drobiž, ki bo prav tako preko UNICEF-a namenjen otrokom opustošenih območij. Ker akcija še ni zaključena, bomo poročilo o zbranem denarju objavili v naslednji številki Klasja. Do takrat pa pozivamo tudi vas, da ob stiski nedolžnih ljudi ne ostanete brezbrizni.

Dijaška skupnost SŠ Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

DEDEK MRUZ PRIŠEL V VRTEC SONČEK

Bil je četrtek, 16. december, ko je Dedek Mraz obiskal vrtec Sonček. Otroci sončki in njihovi starši smo skupaj doživeli ta čarobni trenutek. Da je čas pred prihodom dobrega moža hitreje minil, sta nam vzgojiteljici Nataša in Marija pripravili ustvarjalno delavnico. Tako straši kot

otroci smo imeli polne roke dela z barvanjem, striženjem, lepljenjem in oblikovanjem novoletnih okraskov in voščilnic. Po igralnici je odmeval otroški smeh in veselje, pa vseeno je bilo čutiti nestrpnost in vznemirjenje. Sončki so neprestano klicali Dedka Mraza in mu peli: Zima je in

pada sneg, zunaj led in mraz, a v naši igralnici je toplo, pridi, Dedek Mraz.

In je res prišel: mož z belo brado in z veliko košaro, polno daril za naše otroke. Otroke je lepo pozdravil in že hitel prazniti košaro. Največje presenečenje je bil velikanski voziček, poln igračk, za delo in igro otrok v vrtcu. Dedek Mraz se je še malo pozabaval z otroki in že se je moral posloviti od nas, kajti čakalo ga je še ogromno dela. Samo še pozdrav v slovo in že ga ni bilo več. Zato smo se tudi mi odpravili domov. Seveda pa so sončki komaj čakali naslednjega dne, da se bodo lahko igrali z novimi igračami.

Straši in otroci vrtca Sonček se vzgojiteljicama Nataši in Mariji ter seveda Dedku Mrazu prav lepo zahvaljujemo za prijetno preživeto popoldne, v upanju, da se prihodnje leto spet srečamo.

Laurina mamica

»Tam na ravnem polju stoji en beli grad« - zgodbe ivančnogoriških gradov (8)

»SODNIJA«, »GRAD« OZ. AUERSPERGOV DVOREC V VIŠNJI GORI – DRUGI DEL

Po letu 1958 se je vodstvo Zavoda ukvarjalo s funkcionalno ureditvijo dvorca. Uredilo je njegovo dvorišče in ob njem zgradilo igrišče. V začetku sedemdesetih let 20. stoletja so v njem napeljali centralno kurjavo ter uredili sanitarije. Leta 1975 so za dvorcem zgradili nove prostore za šolo, v katerih so izvajali izobraževalni program, leta 1978 pa še telovadnico. Pozneje v dvorcu ali v njegovi okolici ni bilo večjih posegov.

Sčasoma je stavba zaradi velikega števila gojencev postala pretesna. Prostor v njej so za izvajanje strokovnega dela postali neustrezni, zastareli in potrebni temeljite obnove. Po besedah ravnatelja Zavoda Jožeta Horvata so bili to glavni razlogi, da so že sredi osemdesetih let 20. stoletja začeli razmišljati o prenovi dvorca. K temu so jih spodbudile tudi usmeritve Komisije za otroke s čustvenimi in vedenjskimi težavami po zagotavljanju boljših oz. primernejših prostorskih pogojev za bivanje. Kljub slabim bivalnim in delovnim razmeram (v Zavodu je bilo takrat med 80 in 100

gojencev) so v Zavodu vztrajali pri odločitvi, da ostanejo v Višnji Gori in da se dvorec prenove. K temu so jih vodila predvsem tri spoznanja:

- Zavod je uspešno izvajal srednješolski poklicni izobraževalni program, ki je bil odprt tudi za zunanje učence,

- z vključevanjem zunanjih učencev so se gojenci Zavoda počutili sprejete in manj odtujene,

- Zavod je na ta način pri domačinih izgubil slabšalni predznak, gojenci so postali enakovreden član lokalne skupnosti in širše družbe, mnenje staršev gojencev in okolice do Zavoda se je pozitivno spreminjalo, kar mu je omogočilo dobro vključitev v lokalni prostor.

Trend razvoja je šel v smer zmanjševanja števila gojencev – v osemdesetih letih 20. stoletja so oblikovali pet vzgojnih skupin po približno 10 gojencev. Od tedaj dalje je v Zavodu največ 50 gojencev. Zmanjšano število gojencev je po mnenju ravnatelja dodatno pripomoglo k smiselnosti

prenove dvorca. Konec osemdesetih let 20. stoletja je Zavod izdelal prvo idejno zasnovo, ki še vedno predstavlja izhodišče prenove: prenovo dvorca za potrebe uprave Zavoda, servisnih služb ter izvajanje strokovno-teoretičnega pouka. Za potrebe vzgojne dejavnosti pa je bila predvidena izgradnja petih novih bivalnih objektov v Višnji Gori. Zaradi denacionalizacijskih zapletov glede odkupa zemljišč za gradnjo novih bivalnih objektov za gojence se je prenova dvorca začela šele konec devetdesetih let 20. stoletja, natančneje leta 1998, z določitvijo nove lokacije v neposredni bližini dvorca in s soglasjem Ministrstva za šolstvo in šport. Na podlagi soglasja in ob zagotovitvi finančnih sredstev omenjenega ministrstva (600 milijonov tolarjev) je Zavod leta 2002 začel načrtno zbirati gradbeno dokumentacijo. Septembra 2003 je pridobil gradbeno dovoljenje, oktobra pa so se že začela izvajati prva pripravljana dela. Zavod je gojence preselil v staro višnjegorsko osnovno šolo. Uprava je dobilačasne prostore

v telovadnici ob dvorcu. Rok za dokončanje gradbenih del je bil najprej načrtovan za konec novembra 2004, vendar pa so zaradi slabih vremenskih pogojev zaključek pomaknili na začetek leta 2005. Po besedah ravnatelja računajo, da bo to predvidoma februarja 2005. Ob dvorcu sta bila leta 2004 dokončana dva bivalna objekta, v katera je Zavod konec septembra 2004 že vselil dve skupini gojencev. Trenutno si prizadeva za odkup Jarčeve hiše v Višnji Gori, v kateri želi urediti bivalne prostore za tretjo skupino gojencev. Vzporedno s to aktivnostjo pa išče dodatno lokacijo za namestitve še dveh skupin go-

jencev. Obe skupini bosta do takrat bivali v stari osnovni šoli.

Prenovo dvorca pod strokovnim nadzorom in ob usmeritvah Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, izvaja gradbeno podjetje IMOS, d.o.o. s podizvajalci. Potek dosedanje prenove kaže na to, da bo Višnja Gora dobila kvalitetno obnovljen dvorec, Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora sodobne delovne prostore, gojenci pa ustrezne bivalne razmere.

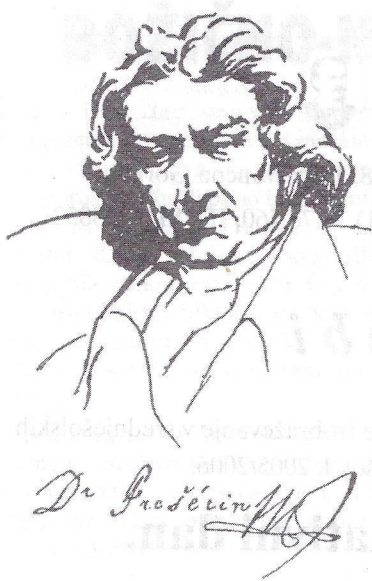
(se nadaljuje)

Dušan Štepec Dobernik

Fotografija iz arhiva Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora.

JURČIČEVA PRIZNANJA 2005

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika, Prešernovega dneva, so v grosupeljskem kulturnem domu podelili Jurčičeva priznanja za leto 2005.

Prvi del osrednje svečanosti je bil namenjen gledališki predstavi: vse, ki so napolnili kulturni dom, je nasmejal Gregor Čušin s svojo monokomedijo Hagada.

Drugi del je s slovensko himno začel moški pevski zbor Corona Grosuplje. Pozdravni nagovor je pripadel županu občine Grosuplje Janezu Lesjaku, ki je povedal, da je slovenski narod v mnogih letih preizkušen reševala in povzdigovala ravno kultura. Povezovalka Simona Zorc Ramovš je napovedala dogodek, zaradi katerega so se vsi zbrali: podelitev Jurčičevih priznanj. Podelili so jih vodja javnega sklada za kulturne dejavnosti Tatjana Lampret, predsednik zveze kulturnih društev Janko Jelenčič in Ljubo Vilar. Jurčičeva priznanja podeljujejo že trinajsto leto in so priznanja za vse, ki sodelujejo pri ljubiteljski kulturi.

Letošnji dobitnik iz občine Dobrepolje je Alojz Erčulj, ki že 30 let poje v pevskem zboru Rafko Fabjani. Iz občine Grosuplje sta dobitnika Jožica Poderžaj, dolgoletna članica kulturnega društva France Prešeren Račna in tamkajšnje folklorne skupine, ter Martin Tomažin, član KD Škocjan pri Turjaku.

Iz občine Ivančna Gorica pa sta Jurčičevo priznanje prejela Marija Bregar, dolgoletna članica KD Josipa Jurčiča Muljava, ki jo mnogi poznajo kot ljubiteljsko igralko v letnem gledališču na Muljavi, in Marko Okorn – pevec pri uspešnem Stiškem kvartetu.

Marija Bregar in Marko Okorn sta letošnja Jurčičeva nagrajenca iz naše občine.

Tako Marija Bregar kot Marko Okorn sta bila priznanja izredno vesela, saj jima pomeni nekakšno zahvalo za dosedanje delo in vsa leta, ki sta jih preživela vsak pri svoji skupini. Bregarjeva je povedala, da ji priznanje veliko pomeni – tudi vzpodbudo za nadaljnje delo, in je že potrdila, da bo igrala tudi v letošnji predstavi Domen, ki jo bodo pripravili na Muljavi. Marko Okorn je tudi dejal, da bo še naprej prepeval, saj ga navdušeno podpira njegova družina; želi pa si, da bi se za petje navduševali tudi njegovi otroci.

Na prireditvi so v avli kulturnega doma odprli razstavo likovnih del članov študijskega krožka Univerze za tretje življenjsko obdobje Grosuplje.

SS

PESEM IN KULTURA OB 8. FEBRUARJU

4. februarja je bila v športni dvorani Osnovne šole Stična že kar tradicionalna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku – 8. februarju. Naši šolarji, mladi upi prihodnjih dni, so s svojimi učitelji z zanimivim programom počastili spomin na Franceta Prešerna. Vsi vemo, da gre nam Slovincem marsikaj od rok, zagotovo pa je v vrhu naših vrednot pesem, ki nam kar sama beži iz ust. Četrtega februarja so tudi v Stični mlada grla neutrudno prepevala in pokazala, da je glasba neločljivi del slovenske kulture in naše narodne zavesti.

Kulturni prireditvi sta utrlji pot slovenska himna, zapel jo je mešani pevski zbor OŠ Stična pod vodstvom Andreja Rupnika, in naša druga, evropska himna, Oda radosti, v izvedbi otroškega zbora matične šole

pod taktirko Bojane Kek. Sledili so še Otroški zbor podružnične šole Stična pod vodstvom Marte Okorn, Otroški zbor podružnice Krka in Otroški zbor podružnice Muljava z zborovodkinjo Majo Sever, Otroški zbor podružnične šole Ambrus pod vodstvom Bojane Kek, OPZ podružnične šole Zagradec z zborovodkinjo Slavko Nahtigal ter OPZ podružnične šole Višnja Gora, ki ga vodi Jasmina Zupančič. Kako pa znamo ubrano petje združiti z narodnimi plesi, so pokazali plesalci Folklorne skupine Zagradec, ki so jim nasmejani gledalci s ploskanjem dajali ritem.

Ravnateljica OŠ Stična Marinka Piškur je ob tej priložnosti podelila male Prešernove nagrade petindvajsetim posebej prizadevnim učencem, seveda pa za njih niso bili prikrajšani

tudi tisti z druge strani katedra – njihovi učitelji. To leto so malo Prešernovo nagrado za učitelje prejele Ana Zaman, učiteljica razrednega pouka v Višnji Gori, Tončka Sever, učiteljica razrednega pouka na Muljavi, Marta Okorn, učiteljica razrednega pouka v Stični, Jožica Jevnikar, učiteljica 3. razreda v OŠ Stična in organizatorica javnih nastopov, ter Anica Orel, učiteljica razrednega pouka iz Zagradca.

Na koncu je gledalce čakalo še presenečenje, ko so učitelji in njihovi učenci združili moči. Učiteljski zbor in združeni pevski zbori OŠ Stična so pod vodstvom Darinke Pirc na Orffovih glasbilih zaigrali in zapeli pesem Otroci in kobilice ter pesem iz filma Sreča na vrvi.

Helena Adamič

TUDI NA SREDNJI ŠOLI POČASTILI KULTURNI PRAZNIK

Na srednji šoli se seveda vsako leto spomnijo na kulturni praznik in ga tudi primerno proslavijo. Letos so si proslavo zamislili nekoliko drugače. Ob prebiranju Prešernovih pesmi so pomislili, da imajo, tako kot je imel Prešeren, tudi oni različne probleme. Seveda ne tako življenjsko globokih, kot jih je imel on, pa vendarle ... Zato so se lotili parodiranja nekate-

rih Prešernovih mojstrov, zavedajoč se seveda, da še zdaleč niso tako briljantne kot tiste, ki jih je napisal naš veliki pesnik in idol, in upajoč, da jim mojster, ki se je tudi sam rad pošalil, ne bi zameril.

Tako je nastala simpatična proslava brez velikih govoranc in klasičnega koncepta, a so se vendarle spomnili tako Prešerna kot kulture. Ugotovili

so, da je kultura mnogo več kot samo različne razstave, predstave, koncerti ... Kultura je lahko tudi način življenja, če se vsak dan obnašamo tako, da spoštujemo tako sebe kot tudi tiste okoli nas.

Zato so si mladi izbrali za geslo ob kulturnem prazniku naslednjo misel: Praznujmo kulturni praznik vsak dan v letu!

O VRBA, SREČNA, DRAGA VAS DOMAČA ...

Tako je vzklikalo Prešernovo srce, tako so se slišali verzi na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v petek, 4. februarja, v Kulturnem domu Šentvid pri Stični.

Prireditev se je, kot se spodobi, začela z Zdravljico, ki jo je zapel mešani pevski zbor Šentvid. Šentviški ženski pevski zbor pa je slovenski himni odgovoril z znamenito evropsko Odo radosti. Obe sta tako naznanili sicer maloštevilnim poslušalcem v dvorani, da je slovenski kulturni praznik del evropske kulture in da je naš Prešeren del Evrope.

Uvodna beseda je pripadla predsednici Krajevne skupnosti Šentvid pri Stični, gospe Marjeti Bijec, med zborovskimi nastopi pa je nekaj skladb

na sintesajzer zaigral Žiga Rojec, učenec OŠ Šentvid pri Stični. Mešani zbor je še enkrat nastopil in ob že skoraj ponarodeli Prešernovi Luna sije, kladvo bije je zapel tudi pesem Prešernovega sodobnika in sošolca Antona Martina Slomška Glejte, že sonce zahaja.

Svoj delež so prispevali še plesalci domače folklorne skupine Vidovo in pester program v počastitev slovenskega kulturnega praznika je bil tako sklenjen. Program je s svojimi interpretacijami Prešernovih del in s povabilom, naj ljudje večkrat najdemo čas za drobne kulturne utrinke v našem življenju, povezovala gospa Nuša Volkar.

mš

PRAZNOVALI TUDI NA MULJAVI

Ob slovenskem kulturnem prazniku – Prešernovem dnevu – so se velikemu pesniku poklonili tudi na Muljavi. V nedeljskem popoldnevu 6. februarja so muljavski kulturni dom dodobra napolnili s pesmijo in plesom. Nastopil je Moški pevski zbor pod vodstvom Maksa Strliča. Zapeli so tudi pevke in pevci Mladinskega pevskega zbora Akord, ki jih že v drugem letu delovanja vodi Maja Sever.

Na odru so se s pesmijo predstavili tudi najmlajši – otroški pevski zbor osnovne šole Stična – podružnične šole Muljava, pod vodstvom vzgojiteljice Maje Sever. A ni se le pelo, tudi plesalo se je. Za ples ob živahnih skladbah sta poskrbeli otroški plesni skupini, ki jih plesa uči Maja Pirc. Na sproščen in zabaven način so se Muljavčani poklonili tako Prešernu kot Jurčiču, niso pa pozabili niti na pust niti na valentinovo.

SS

SPOŠTOVANI LJUBITELJI UMETNOSTI IN ZGODOVINE!

Slovenski verski muzej vabi k sodelovanju študente, ki jih veseli delo z obiskovalci samostana in muzeja v Stični. Od kandidatov pričakujemo zanimanje za: življenje prednikov v bližnji in daljni okolici, delo in vlogo naših menihov, pomen in vrednotenje kulturne dediščine ... V uvajalnem obdobju je treba usvojiti določena znanja. Delo je honorarno, priložnostno. Vodenje poteka čez celo leto, največ spomladi in jeseni.

Interesenti nam lahko pišete ali nas pokličete na tel. 78 77 100, 78 77 295. Kontaktna oseba je Marko Okorn.

E-mail: marko.okorn1@guest.arnes.si

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE - PONOVO SOŠOLCI

POGOVOR S TATJANO LAMPRET, USTANOVITELJICO UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V OBČINI IVANČNA GORICA

V občini Ivančna Gorica od oktobra lani deluje Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO). To je prostovoljsko organizirano izobraževalno gibanje za starejše, ki temelji na skupnem učenju, soodgovornosti in sodelovanju vseh: slušateljev, mentorjev in sodelavcev univerze. Odprta je odraslim v poznejših letih, ne glede na starost, stopnjo formalne izobrazbe, politično, versko ali narodnostno pripadnost.

Več o UTŽO v občini Ivančna Gorica nam je povedala Tatjana Lampret, vodja izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Ivančna Gorica in koordinatorka območnih izpostav JSKD osrednje Slovenije ter hkrati vodja strokovne službe Zveze kulturnih društev Ivančna Gorica, pod katere okriljem je UTŽO tudi nastala.

Tatjana Lampret – vodja strokovne službe Zveze kulturnih društev Ivančna Gorica, pod katere okriljem je nastala tudi Univerza za tretje življenjsko obdobje

Kako se je vse skupaj začelo? Kdo je idejni in izvedbeni organizator Univerze v naši občini?

UTŽO je bila ustanovljena v okviru Zveze kulturnih društev Ivančna Gorica, ideja pa je bila moja. Ta ideja je že nekaj časa tlela, iskric je bilo kar nekaj; predvsem zaradi povezave z delom, ki ga že opravljam. Ljudje so izrazili kar nekaj želja, da bi potrebovali nekaj dodatnih aktivnosti. Veliko jih sicer dela v kulturnih društvih, ampak tam se ne najdejo vsi. Zato smo iskali in iskali še dodatne možnosti, kako organizirati tudi starejšo populacijo. Društva upokojencev so dobro organizirana, ampak kljub temu je bilo treba najti nekaj, za tiste bolj zahtevne. Za tiste, ki hočejo več. Ko smo ustanavljali UTŽO, smo mislili predvsem na te, ki potrebujejo več.

Eden najpomembnejših kazalcev, da smo začeli realizirati idejo o Univerzi, je bil ta, da je kar 36 naših občanov hodilo na predavanja UTŽO v Trebnje, kjer Univerza deluje že 7 let. Kot je pokazal prvi vpis v našo Univerzo, je bilo očitno, da nekaj takega nujno potrebujemo tudi v naši občini; v šolsko leto 2004/2005 je bilo vpisanih kar 80 udeležencev.

Kako je postopek potekal naprej, od ideje do realizacije? Na koga ste se obrnili in kakšni so bili odzivi?

Pogovorila sem se z župani občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobropolje in oni so se strinjali. Zaprošila sem za finančna sredstva in potem je bilo treba kar vztrajati, da smo se pozneje dogovorili za sredstva, ki so omogočila začetek Univerze in z njo možnost nadaljnjega izobraževanja v tretjem življenjskem obdobju.

Ali UTŽO deluje samo v občini Ivančna Gorica ali gre za sodelovanje tudi drugih občin (Grosuplje, Dobropolje)?

UTŽO je organizirana v občini Ivančna Gorica, ampak sodelujemo tudi z občino Grosuplje, saj skupaj organiziramo nekatera predavanja. Predvsem gre tu za

dražja in bolj obiskana predavanja znanih predavateljev. Tam, kjer je strošek zelo visok in tudi večje povpraševanje oz. udeležba, se odločimo za sodelovanje z grosupeljsko občino. Občina Dobropolje je bila tudi povabljen k sodelovanju (tudi preko Društva upokojencev) in posamezniki prihajajo in se udeležujejo predvsem predavanj in delavnic, ki so organizirane v Grosuplju. Ni pa direktnega sodelovanja na ravni vseh treh občin. Občina Ivančna Gorica nam finančno zelo pomaga: poravnava stroške za ogrevanje, najem in elektriko v Kulturnem domu Ivančna Gorica, kjer imamo večino naših predavanj in študijskih krožkov. Veliko smo sodelovali tudi z Osnovno šolo Stična, ki nam je odstopila prostor za računalniški krožek, v Osnovni šoli v Višnji Gori pa so nam odstopili prostor za krožek angleškega jezika in za zdravo rekreacijo.

Pomembnejša srečanja in dogodki?

Prvo večje srečanje je bilo v maju 2004 in odziv je bil neverjeten. Na srečanje je prišla tudi dr. Dušana Findeizen, soustanoviteljica UTŽO v Sloveniji. Naslednje pomembnejše srečanje je bilo 3. decembra 2004; na njem je bila predstavljena Univerza in njen študijski program, vključen je bil tudi kulturni program ter likovna razstava izdelkov Adele Petan in drugih članov študijskega krožka. Študijsko leto pa se bo zaključilo 31. maja 2005 s prazničnim zaključkom na Jurčičevi domačiji na Muljavi.

Katere študijske krožke in delavnice izvajate v letošnjem letu?

Študijski krožki so naslednji: umetnostna zgodovina, glasba – citre, angleški jezik, slikarstvo in kiparstvo, zdrava rekreacija, zdravilna zelišča, računalništvo (na žalost propadlo zaradi težav pri usklajevanju časa in vožnje), študijski izleti. Trenutno potekajo tudi delavnice: izdelovanje svečk, darilc, spoznavanje kristalov, ročna dela, bralna kultura in nega kože.

Kdo je najbolj zaslužen, da se je ideja UTŽO sploh realizirala v naši občini?

Pri izpeljavi in delovanju Univerze je pomagalo veliko ljudi. Naj naštejem najpomembnejše: Martina Kralj, Adela Petan, Branka Jakoš, Anica Petrič, Marija Pilko, Vladimira Assejev, Ljuba Štrubelj in vsi ostali, ki so pomagali pri ustanovitvi in še vedno pomagajo pri izvedbi in organizaciji Univerze.

S katerimi finančnimi sredstvi se Univerza "preživlja" in kako vam uspe organizirati vsa predavanja, študijske krožke in delavnice, glede na, predvidevam, omejena sredstva?

Kot že veste, smo navajeni delati z majhnimi sredstvi in se moramo znati. Predvsem v smislu dogovorov s predavatelji in pri pogajanjih za zmanjševanje stroškov. Glavnina sredstev prihaja iz proračuna občine Ivančna Gorica, nekaj sredstev pa

dobimo tudi preko vpisnine in prispevkov članov za posamezne delavnice, študijske krožke. Sponzorskih sredstev za zdaj še nimamo.

S kakšnimi težavami se srečujete pri organizaciji delavnic, predavanj, iskanju predavateljev?

Težave so vsakdanje; največji problem so honorarji oz. znosna cena predavateljev in materialov za delavnice, takoj za tem pa sledi stiska s prostorom. Občina je sicer dala na uporabo sejno sobo, ki pa je, na žalost, premajhna, ker je na splošnih predavanjih vedno več kot 30 udeležencev. Vendar pa se z dobro voljo, ki smo je za zdaj še vsi polni, stvari lepo odvijajo.

S čim se lahko na koncu prvega šolskega leta Univerze pohvalijo udeleženci?

Udeleženci na koncu dobijo potrdilo, kot vzpodbudo, ampak najpomembnejši je dober občutek, da si nekaj naredil zase, za svoj razvoj, predvsem pa nova znanja in poznanstva. Glavni moment je druženje in prijateljevanje, saj so ljudje prepogosto osamljeni, sami. Univerza pa jim nudi tudi to, da se napolnijo z znanjem in prijateljevanjem.

Koliko znašajo stroški vpisa ter kje in kdaj se lahko Univerzi pridružijo novi člani?

Stroški vpisnine za šolsko leto 2004/2005 so znašali 3.500 SIT (vključuje splošna predavanja, ki so organizirana na dva tedna). Potem pa udeleženec plača še stroške glede na izbrane študijske krožke in delavnice (cena študijskega krožka ali delavnice je od 2.000 do 5.000 tolarjev mesečno), predvsem glede na potrebe in zahtevnost samega predmeta (građivo, materiali, predavatelj, animatorji ...).

Zelo pomembno pa je, da se posameznik najde v skupini in pokaže, koliko je pripravljen vložiti vase. Univerza je tudi krasna priložnost za popestritev tretjega življenjskega obdobja, predvsem pri sklepanju novih znanstev in prijateljevanju. Udeleženci so pestre poklicne sestave, imajo različne življenjske izkušnje, vendar pa se vsak nekje najde.

Glede vpisa v naslednje študijsko leto pa velja, da bodo vsi obveščeni preko javnih medijev. Septembra bo objavljen razpis za vpis v Univerzo, na katerega se lahko prijavi zainteresirani.

In še osebno vprašanje: kako vam uspe združiti vse obveznosti, ki jih imate?

Dan ima 24 ur. Nekako gre, reči pa moram, da zdaj zase nimam prostega časa; se mi pa počasi bliža. Ampak za zdaj mi ni težko, saj je pomembno, da so stvari opravljene in da tečejo tako, kot morajo.

Natalija Pavlin

PROGRAM UTŽO

TORKOVA SREČANJA

Februar

15.2.2005 ob 9. uri
Anton Komat:
Pitna voda in hormonski motilci

Marec

1.3.2005 ob 9. uri
Meta Vrhunc:
Biodinamično kmetovanje, vrtnarjenje

1. ŠTUDIJSKI KROŽEK

Mag.farm. Jože Kukman:
Zdravilne rastline
8.3., 22.3., 12.4., 26.4., 10.5 in 24.5. 2005
ob 16. uri v Kulturnem domu Ivančna Gorica

2. DELAVNICE

Manca Košir: Knjižna čajanka
24.2.2005 ob 16. uri
(v Kulturnem domu Grosuplje skupaj z UTŽO Grosuplje)

3. POTUJEMO-RAZISKUJEMO

15.3.2005 - Ljubljana – obisk Etnografskega muzeja (vlak)

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija
T.: + 386 1 78 69 070, F.: + 386 1 78 69 075
e-pošta: oi.ivančna.gorica@jskd.si

KULTURNE NAPOVEDI

FEBRUAR

18. februar 2005, Litija, Kulturni dom
Medobmočno srečanje mladih literatov - Festival Urška

25. februar 2005, 18.00 Videm – Dobropolje, Kulturni dom
- medobmočna revija tamburaških skupin
- medobmočni seminar za tamburaške skupine

MAREC

3. marec 2005 ob 17.00 Muljava, Jurčičeva domačija

Podoknica rojaku Jurčiču, odprtje likovne razstave

3. marec 2005 ob 8.30 Ivančna Gorica

Območno srečanje mladih literatov in novinarjev (Klasek)

4. marec 2005 19.00, Višnja Gora, Čandkova domačija

Odprtje likovne razstave

5. marec 2005, Višnja Gora – Muljava

12. tradicionalni pohod po Jurčičevi poti

15. marec 2005

10.00 Kulturni dom Grosuplje

17.00 Šentvid, avla OŠ

Območna revija predšolskih, otroških in mladinskih pevskih zborov

22. marec 2005, 17.00, Račna, Kulturni dom

Območna revija otroških folklornih in plesnih skupin

23. marec 2005, 8.30, Grosuplje, Kulturni dom

Območno srečanje mladih literatov in novinarjev (Vetrnica)

30. in 31. marec 2005, 8.30, Grosuplje, Kulturni dom

Območna revija otroških gledaliških in lutkovnih skupin

Pripravili: Tatjana Lampret in Simona Zorko

PRVI MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL NA DOLENJSKEM

Izmenjava folklornih skupin med različnimi narodi, državami oziroma narodnostmi kroji vsebino domačih in tudi tujih mednarodnih folklornih festivalov. Za folklorno skupino velja, da ji je in ji mora biti cilj ohranjanje, negovanje ter prenašanje ljudskega izročila na naslednje rodove. Za člane dolenskih folklornih skupin pa bi lahko poleg naštetega napisali tudi, da kvalitetno negujemo ljudsko tradicijo že vrsto let, da sta naša pesem in ples očarala marsikatero gledalca in poslušalca znotraj meja Slovenije in zunaj nje, da nam smeh ni tuj, predvsem pa, da se radi družimo. Želja po druženju je tako rodila idejo po organizaciji folklornega festivala.

Štiri dolenske folklorne skupine (Kres iz Novega mesta, Vidovo iz Šentvida pri Stični, Oton Župančič iz Artič in France Prešeren iz Račne pri Grosupljem) so se zbrale in dogovorile, da bodo s skupno organizacijo in medsebojno pomočjo organizirale mednarodni folklorni festival na Dolenjskem. Koncept festivala je zastavljen tako, da bodo skupine v Slovenijo prišle iz različnih držav in tako prispevale k raznolikosti in pestrosti nastopov.

Festival se bo odvijal od 27. aprila do 2. maja 2005; gostujoče skupine bodo v petih dneh bivanja pri nas plesale na štirih celovečernih nastopih: 28. aprila v Novem mestu, 29. aprila v Grosupljem, 30. aprila v Šentvidu pri Stični in 1. maja v Artičah.

Med enim in drugim nastopom pa bomo gostom pokazali najlepše, kar imamo. Prav gotovo se ni bati, da ne bi videli pristne dolenske pokrajine, njene zelene lepote Krke in njenega izvira, Samostana v Stični, Jurčičevine na Muljavi ipd.

Da se bodo naši gostje iz tujine dobro počutili pri nas, ne dvomimo. Samo od vas obiskovalcev festivala oziroma gledalcev katerega od celovečernih nastopov pa je odvisno, ali se jim boste pustili vživeti v kanček njihovega ljudskega izročila in tako skupaj z njimi preživeli čudovit večer. Zato vas že zdaj vabimo, da se pridružite dolenskim folkloristom in gostom iz tujine na njihovih celovečernih nastopih.

Vljudno vabljeni!

FS VIDOVO Šentvid

Predstavitve Univerze, ki je potekala 3. decembra 2004, so popestrili tudi likovni izdelki Adele Petan in drugih članov študijskega krožka.

NADEBUDNI MUZIKANTI KONCERTIRALI V GROSUPLJEM

Prednovoletni dnevi so tudi čas koncertov in različnih zabavnih prireditev in temu trendu so se priključile tudi nekatere skupine iz naše občine. Če smo bolj natančni, imamo v mislih dve zasedbi, in sicer new metal skupino Don't ask in punk rockerje Zgrešene primere. Ker v naših krajih v zadnjem času niso dobili ravno preveč priložnosti za koncertiranje, so se fantje odločili, da sprejmejo povabilo gospoda Ahlina iz Grosupljega.

Zgrešeni primeri.

Preden se lotimo opisovanja grosupeljskega glasbenega dogodka, naj vam obe skupini še predstavimo.

Če ne poznate zasedbe Don't ask, to še ne pomeni, da nimate pojma o zabavni glasbi. Fantje so se namreč zbrali šele na začetku lanskega leta, avgusta pa se jim je pridružil še drugi kitarist Miha Eržen. Od svojega nastanka so dečki nanizali že kar nekaj koncertov, ponavadi kot predskupina Zgrešenih primerov. Nastopili so v Stični, Ivančni Gorici in Grosupljem, dvakrat v Radovljici in enkrat v Škofji Loki. Kvintet Don't ask sestavljajo Miha Eržen (kitara), Tilen Habič (saksofon, vokal), Miha Ribarič (bas kitara), Martin Sever (vokal, kitara) in Pavel Uršič (bobni). Kot smo že omenili, je našeta peterica svojo glasbo označila kot new metal, v

bližnji prihodnosti pa načrtuje tudi demo posnetek.

Zgrešeni primeri so starejšega nastanka, saj muzicirajo že od leta 2002. Prvotni zasedbi z Andrejem Podobnikom (vokal, kitara), Jankom Rošljem (vokal, bas kitara) in Boštjanom Uršičem (vokal, kitara) se je pridružil še bobnar Matej Samec. Njihov prvi veliki »špil« je bil Rullstock v Ivančni Gorici leta 2002, nato pa so se predstavili še na srečanju motoristov, v znanem ljubljanskem rock lokalu Orto bar, v Radovljici, Škofji Loki, Zelenem gaju ... V letošnjem letu kanijo narediti nekaj studijskih posnetkov, ki jih bodo kasneje poslali različnim založbam, pri katerih bodo seveda upali na čimboljši (in čimprejšnji) odziv.

Naj bo dovolj uvodnih besed, preidimo h koncertu. Piše se torej 29. december, zadnji zdihljaji dva tisoč četrtega leta. Ura gre že precej na deveto in nekaj deset obiskovalcev upa, da se bo razen pri plinskih pečeh lahko ogrelo tudi pri žaganju nadebudnih mladcev. In njihove želje se kmalu uresničijo. Po dokaj dolgi vaji svoj nastop končno začnejo Don't ask. Na njihovem repertoarju je nekaj priredb, večina pesmi pa je

lastne izdelave. Verjetno je skupina morala najeti kredit, da so na koncert prišli vsi v enakih sukničih, vendar pa živimo v dobi vizualne kulture, ko je izgled zelo pomemben. Gneča pod odrom ob nastopu nadebudnih glasbenikov ni ravno preveč podobna tisti v Globalu, vendar pa občinstvo (tudi tisto ob šanku) po vsaki pesmi fantom nameni spodbuden aplavz. Vendar, fantje, ne skrbite, vaš čas še prihaja!

Po kratkih tehničnih opravilih pa svoj nastop začnejo glavne zvezde večera, Zgrešeni primeri. Zanimiva kombinacija lastne produkcije in pesmi tuje proizvodnje pripravi nekaj osebkov iz občinstva do stanja, ko se jim zdi primerno svoje plesne sposobnosti razkazovati v prvih vrstah pod odrom. Drugi del publike sodeluje pri koncertu z ritmičnim kimanjem glave in glasilkami, tretji pa ne morejo sodelovati, ker je s hot dogom to pač malce težko. V energičnem punk rock ritmu zgrešenci tako koncert pripeljejo h koncu, mi pa se ne moremo znebiti občutka, da bi se vzdušje lahko dvignilo premo sorazmerno s termometrom. Muzika je namreč bila na nivoju.

Lojze Grčman

Don't ask.

KNJIŽNICA V IVANČNI GORICI

PON., TOR., SRE., PET. od 9. do 19. ure
ČET. od 9. do 14. ure
SOBOTA od 8. do 13. ure

Enota Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica
tel. št.: 787 81 21
sikivancna@gro.sik.si

Krajevne knjižnice
Krka: 780 20 91
Višnja Gora: 788 45 88
Šentvid: 051 236 436

Podaljševanje gradiva preko stacioniranega telefona: 01 563 49 24

Uporaba bibliofona preko mobilnega telefona: 031 90 90 24

Iskanje, podaljševanje in rezervacija gradiva preko interneta: <http://cobiss.izum.si>

KNJIŽNA ČAJANKA: 10. februarja ob 19. uri bomo počastili kulturni praznik s knjižno čajanko, poimenovano V knjigah je vse. Gostili bomo Tilko Jamnik, knjižničarko, pisateljico in vodilno osebo v Sloveniji pri promociji predvsem mladinskega branja. Vabljeni.

LIKOVNA RAZSTAVA: Do aprila si lahko ogledate slike Judite Rainar. Razstava nosi naslov Obrazi.

NOV BILTEN: Izdali smo bilten, v katerem je veliko koristnih napotkov v zvezi s knjižnico. Tudi to je korak približevanja vam, dragi bralci.

Želimo vam lepo praznovanje kulturnega praznika.

Pesmi iz narodne zakladnice so v današnjih dneh prava redkost, zato smo na uredništvu toliko bolj veseli, da bomo s pomočjo Albine Janežič s Poljan nad Stično lahko objavili eno izmed takšnih.

ENA PTIČKA PRILETELA,
VRH KASARNE SE JE VSELA,
ONA POJE, ŽVRGOLI,
MLADE FANTE GOR BUDI.
»MLADI FANTJE, LE VSTAJAJTE,
ENO PISEMCE PISAJTE,
DO OČETA, MATERE,
DO SVOJE LJUBCE ZALJUBLJENE.«
OČKA SO NA PRAGU STALI,
DROBNO PISEMCE SO BRALI,
MAMCA JE TO SLIŠALA,
MILO SE JE JOKALA.
»KOLK NOČI JAZ NISEM SPALA,
KO SEM SINČKA POVIJALA,
KOLK NOČI PA ŠE NE BOM,
KO GA VIDE LA NE BOM.
ENO MAŠO BOM PLAČALA,
DA SE BO ZA SINČKA BRALA,
MAŠNIK BO ZA MAŠO BRAL,
SINČEK BO NA STRAŽI STAL.«

PO GOZDU SEM SE ŠEL SPREHAJAT,
PRAV LEP JESENSKI DAN JE BIL,
PRAV LEPE PESMI SEM POSLUŠAL,
KI JIH JE DROBNI SLAVČEK PEL.
TA PESEM MENE PRAV ZANIMA,
KI SE TAKO LEPO GLASI,
OH, JAZ PAČ MORAM PROSTOR NAJTI,
KJER DROBNA PEVKA ŽVRGOLI.
ŠE PAR KORAKOV SEM NAREDIL
PO GOZDU MIMO RAHLEMU,
PA KMALU PRED SEBOJ ZAGLEDAM
PTIČKA NA KRIŽU MAJHNEMU.
»POVEJ MI, DROBNA PEVKA,
ČIGAVO TRUPLO KRIJE GROB
V GOZDU TU TAKO SAMOTNEM,
KDO IZVRŠIL JE POKOJ?«
»V GROBU MAJHNEM POČIVA
EN FANTIČ MLAD, EN FEJST VOJAK,
KI DUŠO TUKAJ JE IZDIHNIL,
KI ŠEL ZA DOM SE JE VOJSKOVAT.«
»LE ZLETI, ZLETI, DROBNA PEVKA,
TJA ČEZ DALJAVE NA MOJ DOM
IN MAMICI TAKO NAROČI,
DA SE JAZ VRNIL VEČ NE BOM.«
DROBNA PEVKA JE VZLETELA
IN TOLAŽILA JE SRCE,
POZDRAV OD SINKA JE IZROČILA,
POTEM PA ZOPET ODLETI.

EN FANTIČ MLAD PO POLJU GRE,
PRAV LEPO ŽVIŽGA IN POJE,
SE LEPŠI PIŠČE NA PERO.
MARIJA GA JE SREČALA,
PRAV LEPO GA JE VPRAŠALA:
»EN FANTIČ, KAJ SI TAKO VESEL,
EN FANTIČ, KAJ SI TAKO VESEL?«
»ZAKAJ BI JAZ VESEL NE BIL,
SEM DANES PRI SVETI MAŠI BIL.
SEM VIDEL LJUBGA JEZUSA,
KI SE ZA NAS JE DAROVAL.«

FRANC KALAR, STAROSTA IVANŠKIH ŠPORTNIKOV

Na obisku pri Francu Kalarju.

Pišemo leto 2005. Redko se ozremo nazaj. Tempo življenja nam tega ne dopušča. Pa vendar bi se morali. Izkušenj iz preteklosti so smemo zanemariti. Treba je poznati svoj izvor, svoje korenine in jih skrbno negovati. Danes bi se morali mnogokrat spomniti na tiste čase. Na ideale, ki so bili sveti za posameznike, ki so nosili enak dres, enako idejo. Na čase, ko je šport pomenil veselje, igro, pripadnost, entuziazem.

Predhodniki so nam izročili bogato športno dediščino. Že pred prvo svetovno vojno, pred letom 1914, so v naših krajih delovali: a) v Višnji Gori, Šentvidu in Stični, o) so bili leta 1929 razpuščeni. Še v času Orlov so se pojavilo društvo Sokol. V Višnji Gori je bilo ustanovljeno leta 1919, v Ivančni Gorici leta 1925 in pred tem tudi v Šentvidu. Vsa ta društva so imela svoje prostore – domove, kjer se je izvajalo društveno življenje takratne mladine. Leta 1934 je bil zgrajen športni dom na Polžeju in leta 1936 še kopališče v Višnji Gori. Skratka, postavljeni so bili bogati temelji za športno kulturo.

In prav veseli nas gosko, da je med nami priča tistih časov. Gospod Franc Kalar, rojen leta 1912. Že od mladih nog so ga navduševale igre in druženje s prijatelji. Prve igre, ki so ga kasneje privedle do navdušenega športnika, so bile pravzaprav otroške, in ena izmed njih je bila prav gotovo »koza klanf«.

Pomembno vlogo pri pojavu športa so imeli takrat študentje. Sokolsko društvo v Ivančni Gorici je bilo ustanovljeno in začelo delovati leta 1925. Že ob ustanovitvi pa so se pojavile težave. Namen društva je bila orodna telovadba, zanj pa v Ivančni Gorici ni bilo pogojev. Začeli so z dejavnostmi, kakršne so bile v danih možnostih mogoče. Ustanovljeni so bili krožki: atletski, nogometni, tamburaški in pevski zbor. Organizirali so teke, in sicer ob železniški progi. To pa zaradi tega, ker je bila železniška proga označena na vsakih 100 metrov. Tako so dobili poljubne razdalje, na katere je bilo mogoče teči. Tekli so predvsem na 100- in 200- metrske razdalje. Vadili so ob nedeljah. Vadbo je vodil in nadzoroval Vili Šval. Domači študent, ki je edini premogel uro štoparico. Teki so bili lokalnega značaja. V kraju so se razvili po I. svetovni vojni.

Že v 20. letih so izumili nekakšno obliko rokometu. Iz cunj so si naredili žogo. Cunj je bila tesno prešita in predmet, ki je spominjal na žogo, si je bilo mogoče podajati. "Žoge" niso metali v gol, pač pa so si jo podajali. Igrali so vsepovsod, kjer je to dopuščal prostor, pred-

vsem na dvoriščih.

Tudi nogomet so igrali. Kadužev travenik, za današnjim Kosom na drugi strani proge, jim je služil za igro. Postavili so gole. Lokacijo igrišč so večkrat predstavili, predvsem zaradi volje lastnikov zemljišč. Na današnji lokaciji se je prvič igral okoli leta 1928-29.

K orodni telovadbi so hodili v Šentvid. To pa zato, ker so tam imeli prostore za telovadbo, v starem gasilskem domu. Ključno vlogo v Šentvidu je po letu 1929 imel zdravnik Andrej Jenko. Takrat je v Šentvid na orodno telovadbo hodilo več Ivančanov: Franc Kalar, Korl Pajk, Rudl Žlajpah, Ernest Piškur, Ivan Žagar ter še dva trgovska vajenca in stičan Janez Podobnik. V Šentvidu so takrat v starem gasilskem domu predmogli drog, bradljo, konja in kroge.

Prvi prostor, v katerem so v Ivančni Gorici lahko telovadili, pa je bil v Štefkovi tovarni parketov, in sicer v sušilnici lesa. Nahajala se je za današnjim Kosom. Gradnja sokolskega doma (današnji kulturni dom, kinodvorana) se je v Ivančni Gorici začela leta 1931, končala pa leta 1932. Nakupili so telovadno orodje. Dobil so tudi učitelja, Lada Ambrožiča - Novljana, ki je takrat prišel poučevati v Stično.

Vadili so in leta 1933 odšli na nastop v Ljubljano. Množica nastopajočih, enaka oprema. To je povzročilo nepopisno navdušenje. Primanjkovalo pa jim je opreme – sokolskih uniform. Delavec si jo je v tistem času težko privoščil in edini, ki jo je takrat imel, je bil Ivan Žagar. Ta se je celo udeležil vsesokolskega zleta v Pragi. Po vojni je telovadba zamrla. Orodje se je uničilo in izgubilo.

Skupni nastop Sokolov iz Šentvida in Ivančne Gorice leta 1933 v Šentvidu.

Franc Kalar se spominja, da se je v Ivančni Gorici igral tudi namizni tenis – ping pong so mu rekli. Igrali so ga pri Rojcu, za današnjo občino. Namenjen je bil predvsem Rojčevim znancem, ki so ga hodili igrati celo iz Ljubljane.

Po drugi svetovni vojni je Kalar član Strelskega društva Sonja Vesel, in to je še danes. V povojnem času je v Ivančni Gorici deloval še en strelski klub, in sicer Agroservis.

Njegova velika ljubezen pa je avto moto šport. Že pred II. svetovno vojno je sodeloval pri vseh zadevah, ki so "dišale" po avtomobilih. Leta 1946 je bil med ustanovitelji AMD Šentvid pri Stični s takratnim imenom Avto-moto grupa Ivančna Gorica. Je tudi med ustanovitelji ZŠAM (združenje šoferjev in avtomehanicov) Ivančna Gorica. Lahko se pohvali, da je bil velik prijatelj Ludvika Stariča – imenovanega "Leteči Kranjec", nepremagljivega spidvejista v tridesetih letih, ki je veliko časa prebil v mehaničnih delavnicah v Ivančni Gorici.

Leta 1962 se je Franc Kalar upokojil. Še vedno pa je aktiven. Doma ima sobno kolo, ki ga kljub svojim letom redno osedla. Franc Kalar se lahko pohvali, da je bil pred kakimi desetimi leti povabljen na proslavo ob 100-letnici sokolskega gibanja na Slovenskem, kjer se je imel priložnost ponovno družiti z velikim slovenskim športom – Leonom Štunkljem.

Prav tako redno prepeva v moškem pevskem zboru Zagriški fantje, ki je pred kratkim praznoval 15-letnico delovanja. Kalar je član že vseh petnajst let.

Za šport, ki se je pri nas pojavil v 30. letih, je dejal, da je imel pomembno vlogo na Slovenskem. Posamezniki, ki so ga vodili: Jože Rus, Anton Beršnjak, Lado Ambrožič, Vili Šval, Ivo Krevs, Andrej Jenko in še mnogi drugi, so bili pomembni športni delavci v Sloveniji in danes lahko s ponosom izgovarjamo njihova imena. Eden takih je tudi njihov vrstnik Franc Kalar, letošnji dobitnik občinskega športnega priznanja zaslužni športni delavec.

S Francem Kalarjem sva se v decembru pogovarjala Janez Zupančič in Marjan Potokar.

Marjan Potokar

NAJBOLJŠI IVANŠKI ŠPORTNIKI V LETU 2004

Konec lanskega leta je v Ivančni Gorici potekala tradicionalna podelitev priznanj najboljšim športnikom v občini. Kot leto poprej so priredilji njeno vodenje spet zaupali Sašu Severju, ki je na oderu najprej povabil župana, zatem ženski pevski zbor KD Šentvid, nato pa se je začelo zares.

V kategoriji dečkov sta priznanji prejela motokrosist Luka Kutnar in karateist Nejc Koporc, najboljši športnik občine med dečki pa je postal strelec David Božjak. Med deklicami so si priznanja prislužile nogometašica Špela Gnidovec, karateistka Nastja Srebernjak in strelka Kristina Gorjanc. Naziv najboljše športnice v Ivančni Gorici med deklicami pa je pripadel tekačici in obnem nogometašici Irni Zidar.

Po kategoriji deklic in dečkov je bila na vrsti mladinska. Tu je najboljši med svojimi vrstniki ponovno postal motokrosist Damjan Smrekar. Med nežnejšim spolom sta priznanji prejeli strelka Petra Kutnar in nogometašica Klara Vidmar, najboljša mladinska športnica pa je postala strelka Špelca Koščak.

Po podelitvi priznanj mladincem in mladinkam je za gledalce v polni kulturni dvorani v Ivančni Gorici sledilo nekaj predaha, ki so ga popestrila dekleta iz Plesnega studia M.

Program se je nato nadaljeval s podelitvijo najboljšim članom. Priznanje za svoje športne dosežke je prejel strelec Franci Vidmar, športnik občine v letu 2004 pa je postal rokometas Jure Ceglar. Podelitvi priznanj najboljšim članom je sledila zanimiva demonstracija karateistov, ki so pokazali, kako proti vsakega napadu uporabiti ustrezen udarec. Po prikazu spretnosti članov Sankukai karate kluba iz Ivančne Gorice so bile na vrsti najboljše ekipe v občini.

Za najboljšo moško klubsko ekipo je bila proglašena članska ekipa RK SVIŠ, najboljša ženska ekipa pa je postala ekipa deklic Strelskega društva Sonje Vesel. Organizatorji niso pozabili niti na veteransko kategorijo, v kateri je bil najboljši motokrosist Branko Kavšek.

Nato so prišli na vrsto zaslužni športni delavci. Prvo priznanje si je prislužil Anton Vencej za delovanje AMD Šentvid pri Stični in dolgoletno športno udejstvovanje. Drugo priznanje pa je prejel Franc Kalar. Franc se je že v dvajsetih letih prejšnjega stoletja in kasneje ukvarjal z rokometom, orodno telovadbo, namiznim tenisom, strelstvom, motošportom, danes, pri dvanajsetdesetih letih, pa rad sede na sobno kolo in še vedno poje tudi pri Zagriških fantih. In to sploh ne slabo, o čemer smo se lahko tudi sami prepričali. Zadnje priznanje prireditelje je pripadlo Letalskemu klubu Šentvid pri Stični, ki je lani praznoval deseto obletnico ustanovitve. Za konec pa nam je s pesmijo srečno novo leto voščil še otroški pevski zbor OŠ Stična.

Pogled v leto 2004 na športnem področju nam torej pove, da imamo v naši občini odlične športnike v različnih panogah in kategorijah, ki so ponesli ime naših krajev po Sloveniji in še dlje.

Lojze Grčman

Najboljša moška članska ekipa RK SVIŠ.

PO NOVE ZMAGE

Rokometas SVIŠ-a se že od začetka leta marljivo pripravljajo na drugi del prvenstva v Ligi Telekom. Najprej je bilo v ospredju nabiranje kondicije in moči, nato pa so se vijolični lahko pozdravili tudi z žogo, ki je sicer redna gostja na pripravah pod vodstvom trenerja Gorazda Potočnika. Z ekipo SVIŠ-a ves čas vadi tudi Sebastjan Podbregar, bivši član Rudarja, ki je okrepil ivanško ekipo. Sebastjan igra na položaju levega zunanega igralca, kjer so imeli vijolični v jesenskem delu precej težav zaradi poškodb. Probleme takšne narave je imel tudi novi Ivančan, poleg njega pa še Zidar in Novak, zato SVIŠ vseh pripravljalnih tekem ni igral v polni zasedbi. Kljub temu so vijolični premagali avstrijski Ferlach in Termo, izgubili pa s Prulami.

Konec januarja pa so se odpravili tudi na turnir v Imolu, kamer so bili povabljeni po odpovedi Gorenja. V Italiji se je SVIŠ sicer v nekaterih tamkajšnjih ter hrvaškimi prvotigaši, omenjene tekme z močnimi nasprotniki pa bodo gotovo dober test za igralce, ki si skušajo pridobiti trenerjevo zaupanje. SVIŠ-ov strateg Gorazd Potočnik bo namreč v drugem delu potreboval tudi močno klop, saj vijolični ves čas igrajo v silnem ritmu. V jesenskem delu so SVIŠ ustavile poškodbe in kazni, v drugem delu sezone pa bo šlo zares, saj bo za obstanek v ligi potreba zmagovati. Seveda bo pomoč navijačev, ki so se v jesenskem delu izkazali tako doma kot tudi na gostovanjih, ne le dobrodošla, ampak nujna. Samo z navijaško podporo bodo namreč igralci SVIŠ-a v pomlad odšli po nove zmage.

Lojze Grčman

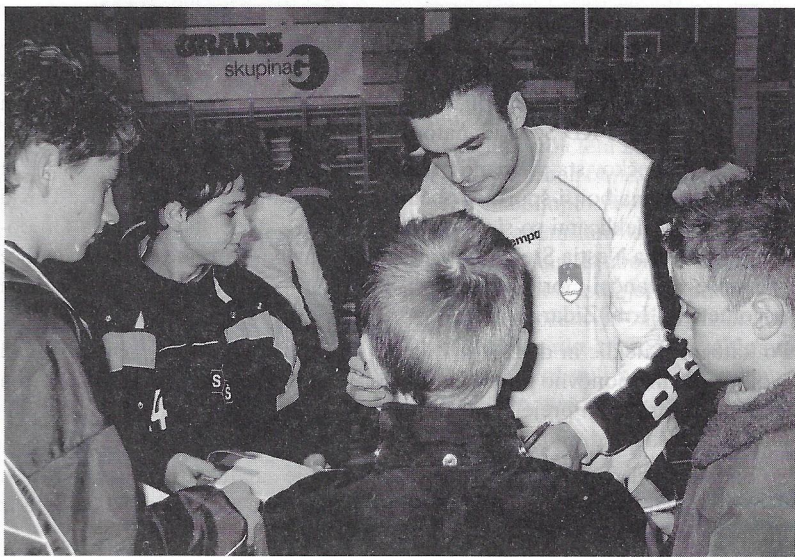
LIVARJE BO VODIL REPREZENTANČNI TRENER

Da, prav ste prebrali. V nogometnem klubu Livar so se za (vsaj) polletno sodelovanje dogovorili z Jožetom Prelogarjem, ki pa bo obenem seveda še vedno pomagal tudi Branku Oblaku pri nadaljevanju slovenske nogometne pravljice. Novega trenerja, ki je pred časom že bil na ivanški klopi, pred tem pa za Livar tudi igral, bo pomagal dosednji glavni trener Zoran Matovič. Z njegovim delom so bili v klubu sicer zadovoljni, vendar je Zoran poleg dela s člansko ekipo opravljal tudi vlogo koordinatorja vseh klubskih ekip in trenerja vratarjev, kar je bilo precej obremenjujoče, zato so se odločili, da bo poslej pomočnik glavnega trenerja. Glede okrepitve, ki naj bi prišle v Ivančno Gorico, je še precej stvari nedorečenih, zagotovo pa bosta nova člana Livarja postala Majerle in Vrbečič. Vodstvo kluba se dogovarja še z nekaterimi nogometaši iz Ljubljane in Zagorja, vendar njihov prihod še visi v zraku, tako da vam bomo lahko z več informacijami postregli v naslednji številki Klasja, vendar njihov prihod je v zvezi z odhodi igralcev: klub so zapustili Starič, Jeršin in Žagar.

Za cilj so si livarji v spomladanskem delu sezone postavili obstanek v ligi, zatrjujejo pa tudi, da bodo, tako kot jeseni, mladi igralci tudi v drugem delu sezone dobili veliko priložnosti.

Lojze Grčman

ZMAGA REPREZENTANCE – ZMAGA ORGANIZATORJEV IN OBČINE IVANČNA GORICA

Avtogrami za naše mlade rokometase.

Konec decembra je Rokometna zveza Slovenije poslala rokometnim klubom razpis za izvedbo mednarodnih reprezentančnih tekem moške članske rokometne reprezentance. Glede na to, da smo dobili z novo športno dvorano odlične tekmovalne pogoje, se je na razpis prijavil tudi Rokometni klub SVIŠ in 21.12. 2004 dobil organizacijo mednarodne tekme Slovenija : Tunizija. Določeno je bil tudi datum tekme – 8. januar 2005, ob 18. uri.

Časa do tekme ni bilo veliko, zato je bilo treba k pripravi celotne prireditve pristopiti maksimalno angažirano. Ustanovljen je bil ožji organizacijski odbor v sestavi: Janez Zupančič, Jože Sadar, Marjan Potokar in Andrej Zelko. Odbor se je kljub prazničnemu času dnevno sestajal in po mnenju številnih akterjev tekme, sponzorjev in gledalcev, prireditev izpeljal brezhibno. Čeprav je priprava na prireditev potekala 14 dni, pa je bilo največji zalogaj treba opraviti zadnji dan. Medtem ko smo že ob 9. uri zjutraj začeli pripravljati dvorano, se je naš voznik, skupaj s prevajalcem Ivom, odpeljal v Zreče, po reprezentanco Tunizije. Ta del urnika je bil takle:

13.30 - Prihod avtobusa pred hotel v Zreče

14.00 - Odhod avtobusa iz Zreč v Ivančno Gorico

15.45 - Prihod v občino Ivančna Gorica in panoramski ogled dela poti (Višnja Gora–Stična) na poti do dvorane

16.00 - Prihod v dvorano Osnovne šole Stična

Medtem ko so se vozili skozi naše kraje, je prevajalec, ki je bil obenem vodič, gostom pripovedoval o naši občini.

Obe ekipi sta skoraj hkrati prispeli v dvo-

rano. Sledil je ogled dvorane in njenih prostorov. Dvorana je bila nova, tudi za večino naših igralcev. Nihče ni skoparil s pohvalami o majhni, a izredno lepi športni dvorani. Vendar so gostje poskrbeli, da vse ni teklo gladko. Zaželeli so si kavo. Vodja tunizijske odprave je imel pripombo na zastavo, češ da ni prav obrnjena ... Še preden se je kava ohladila, je Vinko že imel obrnjeno zastavo. V dvorano so prihajali gledalci, med njimi vabljeni gostje. Za njih so poskrbele hostese, ki so jih popeljale do njihovih sedišč. Tu jih je pričakal uradni bilten prireditve.

Bližal se je začetek tekme. Dvorana je bila polna že uro pred tem. Sledil je pozdravni nagovor župana Jerneja Lampreta, nato bdaritev predsednika Rokometne zveze, g. Marjana Sedeja. Predsednik kluba Janez Zupančič mu je izročil plaketo, v kateri se RK SVIŠ zahvaljuje za podporo pri razvoju rokometu v naših krajih (v občini Ivančna Gorica). Lična darila s praktičnimi darili naših sponzorjev in brošurami o krajih naše občine pa sta prejeli obe reprezentanci – Tunizija celo v francoščini. Navdušena mladina, žal je bilo srečnežev le 28, ki je izročila darila reprezentantom, je bila vznemirjena, kot tudi Silvo, Uroš in Damjan, ki so jih »držali na vajetih«.

Tekma se je začela. Gledalci so prvič v dvorani v Ivančni Gorici uživali v reprezentančni tekmi – v živo. Izjemno vzdušje. Nabit polna dvorana, gledalcev je bilo 800, je donela. Domiselnost organizatorjev je dvorano napolnila do zadnjega, ampak res zadnjega kotička. Tekmo pa si jih ogledalo vsaj še toliko. Tudi obvestila po Zelenem valu, da vstopnic ni več, gledalcev niso zadržala doma. Številni so si tekmo ogledali skozi okna dvorane.

Med počasom je sledil banket za vse

vabljene goste. Teh pa ni bilo malo. Franci in Jožica sta se zavrtela. In mnogim je kar prehitro minil čas za odmor, v katerem je vrelo od dogajanja. Mikrofon, ki ga je spretno vrtel Lojze, ni imel miru. Svoj nastop so opravile trebanjske mažoretke. Izžrebanih je bilo sedem vstopnic za sedem daril in sedem srečnežev. Dres Uroša Zormana, DVD predvajalnik, HI-FI stolp in štirje pršuti ... Kot da vsega ne bi bilo dovolj, so se prodajale tudi srečke za izredno bogat srečelov. Vse srečke so zadele ...

Vse se enkrat konča in tudi tekma se je. SLOVENIJA : TUNIZIJA 30 : 28 (15 : 12). Spet je sledilo nagrajevanje. Organizator je izbral najboljšega domačega igralca – Uroša Zormana – in najboljšega Tunizijca – Megannema Heykla. Oba sta dobila lična pokala.

Tekma se je končala, za mlade domače rokometase pa šele začela. Lov za zakladom – avtogrami. Mladi so kaj hitro uvideli, da so slavni igralci pripravljeni na sodelovanje. Igralci obeh ekip, še posebej domači, so bili izredno ustrežljivi in niso prav nobenemu odrekli podpisa – trofeje, s katero se še danes hvalijo in se bodo še nekaj časa. Vsem igralcem veljajo čestitke za potrpežljivost in strpnost. Hkrati je potekala tiskovna konferenca, svoje delo so opravljali novinarji. Slednji so imeli na razpolago tudi internetno povezavo.

Sledil je zaključek v gostilni Štorovje, kjer je ob debati večer kar prehitro minil. Tunizijska reprezentanca se je morala vrniti v Zreče. Pred odhodom so predsedniku kluba predali darilo z zastavo. Vodja ekipe, tisti vodja, ki je zahteval, da se zastava obrne, pa mi je dejal, da si bo Tunizija na bližnjem svetovnem prvenstvu prizadevala vsaj tako potruditi se pri organizaciji, kot smo se mi na današnji tekmi. Pohvala enega ključnih ljudi v Rokometni zvezi Tunizije, ki bo konec meseca gostila svetovno prvenstvo, je bila pika na i našim prizadevanjem.

Naši reprezentanti so pot nadaljevali v Umag. Želimo jim uspešen nastop na svetovnem prvenstvu in upamo, da smo delček k uspehu prispevali tudi mi.

Organizatorji so s sponzorji še malo poklepetali, padle so prve ocene in dejali smo si: ni bilo zadnjic. Prireditve ne bi potekala tako, če ne bi imeli generalnih sponzorjev za to tekmo. To so bil: Akrapovič, d.o.o. Ivančna Gorica, Mercator, d.d., in Pekarna Grosuplje, d.d. Zahvala njim, Osnovni šoli Stična in številnim volonterjem – članom kluba, teh je bilo 64, ki so na tak ali drugačen način s svojo prisotnostjo pripomogli, da je prireditev potekala brezhibno.

Marjan Potokar

SLOVENIJA GOSTOVANJE V IVANČNI GORICI ZAČINILA S PRVO ZMAGO

Slovenska rokometna reprezentanca v Ivančni Gorici. Sliši se precej neverjetno, vendar je v začetku januarja postalo resnično. RK SVIŠ se je potegoval za organizacijo prve prijateljske tekme v okviru priprav na SP v Tuniziji in v svoji nameri uspel. Povpraševanje po vstopnicah je bilo izjemno in nova dvorana Osnovne šole Stična je bila napolnjena do zadnjega kotička. Dobesedno. Organizatorji so si na tribuni tokrat zamislili le stojišča, da bi si lahko tekmo ogledalo kar največ ljubiteljev rokometu, ki se jih je tja nagnetlo kakšnih osemsto.

In imeli so kaj videti.

Začelo se je ob predstavitvi igralcev, ko sta najbolj bučen aplavz dobila Kavtičnik in Rutenka. Po izmenjavi simboličnih daril se je tekma začela. Našim asom na začetku ni šlo najbolje, saj so gostje zanesljivo povedli. Vendar so se Slovenci kmalu pobrali ter ob valu navdušenja na tribuni dosegli prvi gol na tekmi. Za 1 : 3 je zadel ljubljenec ženskega spola Uroš Zorman. Varovanci Slavka Iveziča so nato strnili svoje obrambne vrste, trud pa je rodil svoj sad v 16. minuti, ko je Slovenija z zvitim zadetkom Jovičiča prvič vodila. "Sviškoti" glasilk niso hranili, pridružili so se jim še ostali gledalci in v takšnem vzdušju Slovenci niso izpustili vodstva iz rok: polčas so dobili s 15 : 12.

V drugem delu je selektor Ivezič nadaljeval s številnimi menjavami, gledalci pa z bučnim navijanjem. Posebej jih je podžgal Sergej Rutenka s serijo golov, ki so pomenili povečanje slovenske prednosti na šest zadetkov. Nato pa so nastopile minute krize, ki so jih Tunizijci izkoristili in v 52. minuti izid izenačili. Kljub temu pa se srebrnim vitezem z lanskega evropskega prvenstva niso zašibila kolena. V odločilnih trenutkih so Brumen, Rutenka in Žvižej dosegli nekaj pomembnih golov za prvo zmago v pripravljalnem obdobju.

Dolžni smo vam še končni rezultat: 30 : 28. Igralci so se navijačem zahvalili za podporo, mladi in malo manj mladi rokometni navdušenci pa so se podali na lov za podpisi slovenskih zvezdnikov. Kot srednjeveški gradovi so bili oblegani prav vsi, od Gajiča in Špillerja pa do najboljšega desnega krila v Evropi, Vida Kavtičnika. Na svoj račun so seveda prišli tudi novinarji, saj so kamere brnele, mikrofoni pa bili vključeni še dolgo po tekmi. Na tiskovni konferenci sta organizacijo tekme pohvalila tudi oba selektorja in morda je imel novinar Slovenskih novic celo prav, ko je tekmo v Ivančni Gorici označil za kmečko veselico. Da, res je bila prava veselica, v kateri so nadvse uživali tako gledalci kot igralci, in kakršnih si zagotovo še želimo. Morda bi organizatorji morali povabiti še Slapove ...

Lojze Grčman

SREDNJEŠOLSKE ŠPORTNE NOVICE

ODLIČNE NOGOMETAŠICE IN ROKOMETAŠI

Leto 2005 se je za športnike na Srednji šoli Josipa Jurčiča začelo odlično, saj so se tako dijakinje nogometiške kot dijaki rokometiške uvrstili med 8 najboljših srednješolskih ekip v Sloveniji. Dijakinjam je to uspelo na četrtfinalnem tekmovanju v Novem mestu, kjer so prepričljivo premagale dijakinje iz Škofijske gimnazije Ljubljana ter remizirale z domačinkami, gimnazijkami iz Novega mesta. To je bilo dovolj celo za 1. mesto in uvrstitev v polfinale državnega prvenstva, ki bo tudi v Novem mestu. Ponovno so se izkazale vse dijakinje, Andreja Rus pa je bila spet najboljša strelka turnirja s petimi goli. V ekipi so igrale še Špela Gnidovec, Anja Lekan, Nina Klačnja, Karmen Fortuna, Maja Strnad, Erika Lekan, Eva Pajk in Brigita Primc.

Rezultati:	SŠ JJ Ivančna Gorica : Škofijska gimnazija Lj.	6 : 0
	SŠ JJ Ivančna Gorica : Gimnazija Novo mesto	1 : 1
	Gim. Novo mesto : Škofijska gimnazija Lj.	4 : 0

Odlični pa so bili tudi dijaki rokometiške, ki so v Krškem ravno tako igrali v četrtfinalu državnega prvenstva. V prvem krogu so z lahkoto opravili z Gimnazijo Ledina z rezultatom 19 : 14, nato pa v odločilni tekmi še ŠC za pošto, ekonomijo in telekomunikacijo Ljubljana z rezultatom 21 : 16. Poleg naših fantov so se v nadaljnje tekmovanje uvrstili še domačini iz Krškega.

Za ekipo SŠ Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice so igrali: Gašper Mamilovič, Jaka Sever, Aleksander Polak, Matevž Potokar, Simon Stopar, Jure Tadini, Janez Svetin, Jaka Radič, Kristjan Oven, Klemen Ferlin, Klemen Kos, Ožbolt Kristan, Staš Skube in Dejan Čančar, ki je bil tudi najboljši strellec turnirja.

Prav tako pa so dobro nastopile dijakinje odbojkarice, ki se na doljenjskem področnem tekmovanju sicer niso uspeli uvrstiti v nadaljnje tekmovanje, a so se dobro upirale prvim favoritinjam za zmago, Gimnaziji Kočevje in Gimnaziji Novo mesto.

Simon Bregar

DELOVANJE ŠAHOVSKEGA KLUBA VIŠNJA GORA-STIČNA

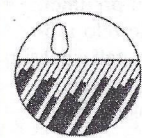
ŠK Višnja Gora-Stična je 16. decembra 2004 organiziralo v gostišču Podobnik v Ivančni Gorici občinsko prvenstvo v »pospešenem šahu« (2x 10 min). Ponovno je zmagal Sašo Pirnat (5 točk), sledijo pa še Damjan Lesjak (3 točke), Milan Perovšek (2 točki) in Boris Kocmur (2 točki). Kot organizatorji tekmovanja ugotavljamo, da je bila udeležba slaba, pa vendar je bilo tekmovanje uspešno izvedeno. Prvi trije so tudi prejeli medalje, ki jih je brezplačno graviral Zlatarstvo Tadini. Hvala!

Obenem se zahvaljujemo Občini Ivančna Gorica za nakazana sredstva in Gostišču Podobnik za prostor.

13. januarja 2005 se je začelo tudi tekmovanje v I. dolenjski ligi ljubljanske regije. Naša prva nasprotnika sta društvi Zeleni vlak in Upokojensko šahovsko društvo.

Državni sodnik in predsednik ŠK Višnja Gora-Stična

Janez Dremelj

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta
 - lokacijska dokumentacija po starih predpisih
 - izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
 - pridobitev gradbenega dovoljenja
- Najdete nas na
Taborski cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

**SANKUKAI
KARATE KLUB**
Ivančna Gorica

REKREACIJA S SAMOBRAMBO ZA MLADE PO SRCU

Novost v KK Ivančna Gorica je letos organiziranje dvomesečnega tečaja samoobrambe, poleg začetnih tečajev karateja za dečke in deklice, mladince in člane. Dvomesečni tečaj je namenjen mladim (od 16 let dalje) in tudi malo manj mladim (do 50. leta), skratka vsem tistim, ki jih ni strah novih izzivov in želijo poizkusiti nekaj novega. Naučili se boste osnovnih tehnik samoobrambe, izgubili kak odvečni kilogram in popravili držo. V sam trening so vključene tudi vaje iz korektivne gimnastike, ki povečajo gibljivost celotnega telesa in odpravljajo mišično neuravnoteženost. Na treningu boste okrepili zadnjične, hrbtne in trebušne mišice, ki vplivajo na vzdrževanje pokončnega položaja hrbtenice. Naučili se boste postopkov za premagovanje strahu ter se seznanili s pravilnim dihanjem. Verjetno se še spominjate, kako ste bili gibčni kot majhni otroci.

Morda se že nekaj časa ne ukvarjate z nobenim športom, imate kak kilogram preveč, se bojite poškodb in tveganja, da ne boste uspešni, ker vaše telo ni več dovolj gibčno? Ta dvomesečni tečaj je namenjen prav vam in vsem tistim, ki prvič začnejo in trenirajo kako borilno veščino. Naše izkušnje kažejo, da je mogoče začeti s treningi borilne veščine ali samoobrambe ter napredovati v tehniki, tudi če se začne trenirati po štiridesetem letu. Pri pravilnem vodenem treningu so poškodbe izjemno redke, zato je primeren tudi za tiste, ki bi radi pri aktivnem ukvarjanju s športom zmanjšali možnost po-

škodb na minimum. Trening je namenjen tako ženskam kot moškim. Pri rekreativni vadbi je mnogo bolj od zunanjih, izmerljivih lastnosti pomembno, kako se v telesu počutimo. Telesna aktivnost nam torej omogoča, da prisluzhemo telesu, s tem krepiamo psihofizično moč in na ta način vzdržujemo zdravje.

Cilj našega tečaja je, da izboljšate psihofizično kondicijo ter se naučite tehnik, s katerimi se branite v primeru napada, oziroma tega, kako odvrniti napadalca od napada ali se obrniti pred nekom, ki grozi vaši osebni varnosti. Naš cilj je tudi učenje strpnosti, samozavesti, koordinacije gibanja na osnovi samoobrambnih veščin. To znanje vas lahko nekega dne reši pred napadom in poškodbami. Sam tečaj samoobrambe bo prilago-

jen posamezni starostni skupini ter fizični pripravljenosti posameznika. Skrb, da treningu ne bi bili kos oziroma da bo za vas prenaporen, je povsem odveč. Pokazati boste morali le željo do treninga, za vse ostalo bomo poskrbeli mi. S pravilno obrambo se lahko obvarujemo hujših poškodb ali pa si celo rešimo življenje. Na spodnjem primeru lahko vidite, kako se učinkovito branimo pred davljenjem.

Vse ostale, ki pa se želijo bolj poglobljeno ukvarjati z borilnimi veščinami, vabimo v začetne in nadaljevalne tečaje SANKUKAI KARATEJA. Skozi treninge in tekmovanja, ki so prirejena za otroke in odrasčajočo mladino, si vsak posameznik pridobi izkušnje, ki jih lahko s pridom upo-

rabi tudi v vsakdanjem življenju. Ob treningih in tekmovanjih se naučite bojevanja s samim seboj. Tu mislim predvsem na boj s svojimi negativnimi lastnostmi, z lastnimi omejitvami, na primer strahovi, jezo, sovraštvom, malodušjem, nezaupanjem ... Borba z nasprotnikom postane borba s prijateljem. To pomeni, da je nasprotnik tisti, ki pokaže naše napake. Ker je borba ekstremna situacija, se tu pojavijo tudi tiste človeške lastnosti, s katerimi se v vsakdanjem življenju ne srečujemo. S takim načinom treniranja nam karate odkriva veliko več, kot smo od njega pričakovali. Karate kot vsakdanja borba postane naše življenje.

V skupini šolskih otrok in mladine je poudarek na razvoju motoričnih sposobnosti in zagotavljanju čim širše baze gibalnih informacij in izkušenj, ki služijo kot dober temelj za prihodnost. Primerna športna aktivnost v času pubertete pozitivno vpliva tako na telesni kot čustveni razvoj mladostnika. Otroci se pri karateju začnejo učiti pozitivnih delovnih navad. Karate je nemogoče obvladati brez vztrajne in natančne vadbe. Talent ni dovolj. Ko otrok napreduje, osvaja različne barve pasov in se uči odgovornosti za svoj napredek. Tako tudi pomagamo staršem pri vzgoji otrok, saj zelo poudarjamo disciplino in učenje samostojnosti, obvladovanje različnih situacij (strahu, jeze, agresivnosti, upornosti, negotovosti ...) ter vsakemu posebej pomagamo pri izgradnji dobre samopodobe. Najpomembnejše je, da se mladi zavedajo,

da se je treba potruditi za uspeh in zmago in tako premagati težave na svoji življenjski poti. Brez vztrajnosti imamo malo upanja za uspeh. Vztrajati pomeni vzdržati in se truditi do konca, ostati trden in zvest svojemu cilju. Vztrajati je sposobnost, vzdržati bolečino, pritisk, utrujenost, obup in razočaranje. To je čarobna palica, s katero lahko trenutni neuspeh spremenite v trajni uspeh, poraz pa v zmago. Tisti, ki se jim je posrečilo priti do vrha, imajo vsaj eno skupno lastnost - vztrajnost.

Ljudje ne prihajajo h karate športu zato, da bi se potegovali lahko uspešne pretepalni in strahovali okolico, temveč zato, da se spoprimejo svojimi slabostmi in omejitvami.

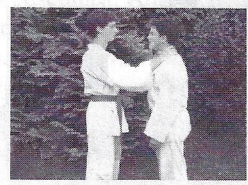
Če želite začeti leto z novimi cilji, pridite na trening SANKUKAI KARATEJA ali SAMOBRAMBE. Pri nas vam pokažemo pot, pomagamo in vas spodbujamo, da svoje cilje lažje uresničite.

Ravno sedaj vpisujemo v začetne tečaje karateja v pionirski, mladinski in članski skupini ter v dvomesečni tečaj samoobrambe.

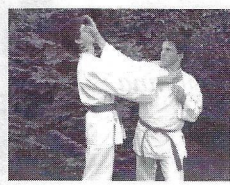
Vpis poteka v novi telovadnici OŠ Ivančna Gorica, vsak torek in četrtek ob 18.00, ter v telovadnici OŠ Šentvid, vsak ponedeljek in četrtek ob 18.00.

Trener KARATEJA
Jože Kastelic, 2. DAN

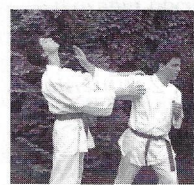
Davljenje spredaj - obramba z udarcem dlani po nosu.

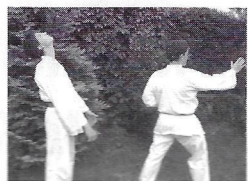
Davljenje s pritiskom palcev na sapnik

Znižanje desne rame ter udarec z dlanjo po konici

Z udarcem odrinemo napadalčevo glavo, istočasno stopimo z levega nogu nazaj ter pogledamo v levo, da se dokončno rešimo prijema.

Korak z desno nogo naprej, da se oddaljimo od

Kontrola napadalca z borbenim blok stavom

Nekoč bodo mojstri

pek motokrosist

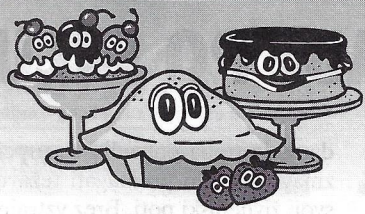
Primož Mazi obiskuje zadnji letnik srednje agroživilske šole na smeri pekarstvo, vendar si je med delom v pekarni nabral že veliko izkušenj. Dneve, ko gre v grosupeljsko pekarno na prakso, ima zelo rad, zato se pri delu rad potrudil, mojstri peki pa mu z veseljem priskočijo na pomoč z nasveti. "Vsi so zelo prijazni, vedno se lahko obrnem po nasvet h kateremu od mojstrov pekov," pravi. S svojo izbiro poklica je zelo zadovoljen: "Najpomembnejše je, da delaš to, kar te veseli. Mladi mislijo, da je poklic pekov težak, a ni tako. V Pekarni Grosuplje so zelo dobro opremljeni, kar zelo razbremenjuje naše delo."

Nekoč bodo mojstri

Primož rad peče kruh, veseli se do dela s testom pa ga je pripeljalo do odločitve, da bo pek, in do štipendije Pekarne Grosuplje. Mladeniču iz Črne vasi v okolici Ljubljane gre še posebno od rok delo s testom, svoje pekarske sposobnosti pa rad preizkuša tudi doma in svoje najbližje večkrat razveseli s svežim kruhom.

Gospodinjska stran

PUSTNI ČAS

V Sloveniji se je ohranilo najmanj sto petdeset tradicionalnih mask iz starega šemskega izročila, kar je za našo majhno deželo kar veliko.

Kurentovanje se je spremenilo v komercialno folklorno prireditve z imenom Ptujsko kurentovanje, Kurent pa postaja nekakšna folkorna maskota nove slovenske države.

Tipe tradicionalnih mask Sredozemlja, panonskega in alpskega sveta, ki bi jih morali iskati po velikem delu Evrope, lahko najdemo kar pri nas, v mali Sloveniji.

BUHTELJNI IZ PIRINE MOKE

Sestavine:

50 dag pirine moke, 2,5 dl mleka, 7,5 dag medu, 9 dag masla, 4 dag kvasa, 2 rumenjaka, sol, limonina lupina, marmelada za polnjenje

Kvas in sol raztopimo v mleku, dodamo pirino moko, limonino lupinico, med, razpuščeno maslo in rumenjaka ter vse skupaj zgetemo v bolj mehko testo. Pokritega pustimo vzhajati 20 minut.

Testo razvaljamo v velik kvadrat, ki ga nato razrežemo na manjše kvadratke 5x5 cm in na vsakega damo žličko marmelade. Vogalčke stisnemo, tako da marmelada ne bo tekla ven. Premažemo jih z razpuščenim maslom in jih zlagamo drugega poleg drugega v pomaščen model. Buhteljni naj še enkrat vzhajajo, nato jih pečemo v prej ogreti pečici (170 °C) približno 40 minut. Potresemo jih s mletim sladkorjem.

Pirino moko si lahko priskrbite tudi na biokmetiji Bregar, ki smo jo predstavili v eni prejšnjih števil.

SOLATA Z GOVEJIM JEZIKOM

Sestavine:

70 dag prekajenega govejega jezika, 40 dag cvetače, 40 dag brokolija, 3 rdeče šalotke, šopek peteršilja, sok ene limone, sol, poper, 6 jedilnih žlic belega vinskega kisa ter 7 žlic oljčnega olja; po želji solatne liste za serviranje

Jezik skuhamo do mehkega, kuhanega splaknemo z mrzlo vodo ter ga olupimo in popolnoma ohladimo. Cvetačo in brokoli očistimo, razdelimo cvetove in ločeno blanširamo v posoljeni vodi. Nato ju splaknemo z vodo in odcedimo. Šalotke olupimo in narežemo na tanke kolobarje. Jezik narežemo na zelo tanke rezine.

3 žlice kisa zmešamo z oljem, soljo in poprom, sesekljanim peteršiljem in malo vode, nato dodamo jezik in šalotke. Brokoli in cvetačo pomešamo z limoninim sokom in ostalim kisom.

Krožnike obložimo s solatnimi listi, nanje naložimo pripravljeno solato, na sredino položimo rezine jezika in potresemo s sesekljanim peteršiljem.

JEŠPRENJ

Sestavine:

1 čebula, 3 korenčki, česnov strok, olje, 2 jedilni žlici moke, 20 dag ješprenja, liter in pol goveje juhe, sol, poper, 15 dag slanine

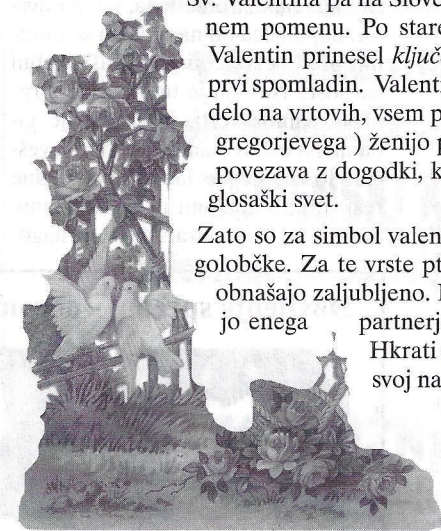
Ješprenj namakamo v hladni vodi dve uri, da nabrekne. Nato ga splaknemo in odcedimo. V veliki posodi močno segrejemo olje in svetlo popražimo nasekljano čebulo, česen, na rezine narezan korenček ter moko. Dodamo ješprenj, zalijemo z govejo juho in vse skupaj kuhamo na blagem ognju do mehkega. Solimo in popramo. V ponvi hrustljivo popražimo slanino. Preden postrežemo, ješprenj potresemo s praženo slanino.

SV. VALENTIN

Bliža se tudi 14. februar, praznik zaljubljenih, kot so ga poimenovali na Zahodu. Ta pri nas ni bil v navadi; rekli bi lahko, da gre za vrinjeni praznik. Valentinovo izvira iz Anglije, od koder se je razširil zlasti v Ameriko, se tam docela skomercializiral in se vrnil v Evropo ter nas po idejni in trgovski plati zavzel.

Sv. Valentin pa na Slovenskem že dolgo poznamo v drugačnem pomenu. Po starem kmečkem koledarju je namreč Valentin prinesel ključke od korenin, in so mu zato pravili prvi spomladin. Valentin ureže prvo trto, ponekod se začne delo na vrtovih, vsem pa je znano, da se v tem času (poleg gregorjevega) ženijo ptički. To pa je tudi edina slovenska povezava z dogodki, ki so bili o Valentinu značilni za anglosaški svet.

Zato so za simbol valentinovega izbrali tudi ptiče: grlice in golobčke. Za te vrste ptic velja, da se s svojim gruljenjem obnašajo zaljubljeno. Poleg tega si za vse življenje izberejo enega partnerja, kar seveda simbolizira zvestobo. Hkrati so vdane in zanesljive ter skrbijo za svoj naraščaj.

Zatorej: imejmo se radi kot golobčki!

OKRASNI IN SADNI VRT V ZIMSKEM ČASU

Mnogim se njihove rastline počasi sušijo. Večina ljudi misli, da v zimi brez snega, kot je letošnja, take rastline pozebejo, vendar temu ni tako. Listi se posušijo zaradi suše.

Naj razložimo:

Za nižje vrtno rastline je najbolje poskrbljeno, če so pokrite s snežno odejo, ki jih varuje pred hitrimi temperaturnimi spremembami. Najnevarnejša v tem času je zima brez snega, kot je letošnja. Ob soncu se čez dan tla otoplijo, ponoči pa ponovno zmrzujejo. Pri višjih temperaturah porabijo zimzeleni grmi, kot so rododendroni, zimzeleni češmini, panešpljice, kovačniki, več vode, ki izhlapeva iz listov, ne morejo pa jo črpati iz zmrznjenih tal. Zato se listi počasi izsušijo, nekateri grmi pa propadejo celi. Torej rastlina dobi premalo vode. Temu pojavu rečemo fiziološka suša. Pred njo zavarujemo grmovnice tako, da jih pred zimo dobro zalijemo, zasujemo z listjem in zasenčimo s smrečjem. Isto velja tudi za na novo zasajene mačehe, čebulnice in trajnice na gredi in v skalnjaku.

CIKLAME SO LEPE IN SKROMNE

Ena najbolj hvaležnih pozimi cvetočih rastlin je prav zagotovo ciklama. Njeni popki se začno odpirati že od oktobra dalje, najintenzivneje pa cveti ravno sredi zime, ko si vsi zelo želimo cvetja.

Večina ciklam, ki so jih vzgojili vrtnarji, pa propade že med cvetenjem ali takoj po njem. Upoštevati je treba njihove posebne potrebe, ki se razlikujejo od potreb ostalih sobnih rastlin.

Dokler ciklama raste, ji najbolj ugaja temperatura 18°C; najdlje cveti pri temperaturi 15°C ali manj, ne sme pa pasti pod 5°C. Zato ciklame ne uspevajo lepo v sončnem, ogrevanem prostoru s suhim zrakom. Moramo jih hraniti v hladnem, vendar svetlem prostoru!

Pri zalivanju moramo paziti le na to, da ne omočimo listov in gomolja, ker so podvrženi gnitju.

V septembru ciklamo presadimo v dobro svežo prst za lončnice z rahlo kislo reakcijo, vendar ne pregloboko. Ko se ukorenini, jo dognujemo ves čas cvetenja. Tako jo bomo ohranili za več let, in če nam uspe, lahko požene tudi do 50 cvetov.

Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec

KLASJEV KRATKOČASNIK

KRIŽANKA

		AVTOR MARKO BOKALČIČ	VREZOVALEC PODOB V KOVINO	HRVAŠKI SKLADATELJ (VATROSLAV)	SIBIRSKI VELETOK	SLOV. PESNIK IN PISATELJ (JOŽE)	VISOKA PLANOTA NA SEV. STRANI HIMALAJE	ITAL. PISATELJ (UMBERTO)	MALIGNA NOVOTVORBA
SORTA DEBELIH ZIMSKIH JABOLK									
DOLENJ. MESTO, ZNANO PO SUHI ROBI				SVOD					
NAJVIŠJA KARTA AM. FILM. IGRALEC (GEORGE)				IZRAEL. DENARNA ENOTA				JUNAK IZ LJUDSKE PESMI, KI JE OVČICE PASEL	
SREDNJE-AMERIŠKA DRŽAVA S PREKOPIOM									
RAČUNAL. OBLIKOV. MATEVŽ BOKALČIČ	DELAVEC, KI SE UKVARJA Z APRETRANJEM	PALČICI PODOBEN VRTLJIV DEL NAPRAVE	SUŠILNO SREDSTVO V OLJNATIH BARVAH	TOMO CESEN	AMER. ŠPRINTER (MAURICE) REZEK GLAS	LITERARNI LIK SLOVITNI BOKSAR (MOHAMED)			
NEKDANJA DVOJNA HABSBURŠKA MONARHIJA							PREDLOG PETRUŠNJA JE PRI ŠENTVIDU PRI STIČNI		
FRIZURA					FIZIKALNA ENOTA ZA ABSOLUTNO TEMPERATURU				
BESEDNA ZVEZA, KI IZRAŽA KAKO MODROST			KOS POHIŠTVA ZA SEDENJE		STAROGRŠKI EP				
ZIVILSKA TOVARNA V KAMNIKU			IGRALKA BASINGER FILMSKI DETEKTIV VENTURA	IGRALKA KOM. LJANEC	ČLOVEK V STAROSTI	IVO JAN	FRANC. ODRSKI PLES Z DVIGANJEM NOG	VELIKA REČNA RIBA FEVKA DEZMAN	
OČETOVA ALI MATERINA SESTRA			BESEDE V LEKSIKONU				RADJI ANTIČNO NASELJE NA RABU		NASLOVNI JUNAK CERVAN-TEŠOVE USPEŠNICE
STOTICA, DESETICA, ?			100 m ²						SL. SKLADATELJA (BLAZ IN LOVRENC)
ANGLEŠKI AVTO-MOBIL			POKOJNA BALETNA PLESALKA REMSKAR						
		VODITELJICA ODMEVOV (MOJCA)		FUNKCIONALNI DEL VEČJE CELOTE		TUJA ANA		BALKANEC, KI PLEŠE SIRTAKI	
POLONA VETRIH		UMOR	SATIRIČNA POPEVKA	OPATJE JE NA KRASU			?, KO, KER, DA, ČE NAŠA GLASBENA SKUPINA		
PLODOVI ZA NAJBOLJŠE JEDILNO OLJE				IGRALKA ARDEN (PO NAŠE EVA)		DEBELEGA IMAMO PRI ANKARANU KATRAN			
UNIVERZALNA KARTA, JOLLY						NEBEŠKI OČE		RAČJI GLAS	
						HIŠICA NA VRTU			

KVIZ

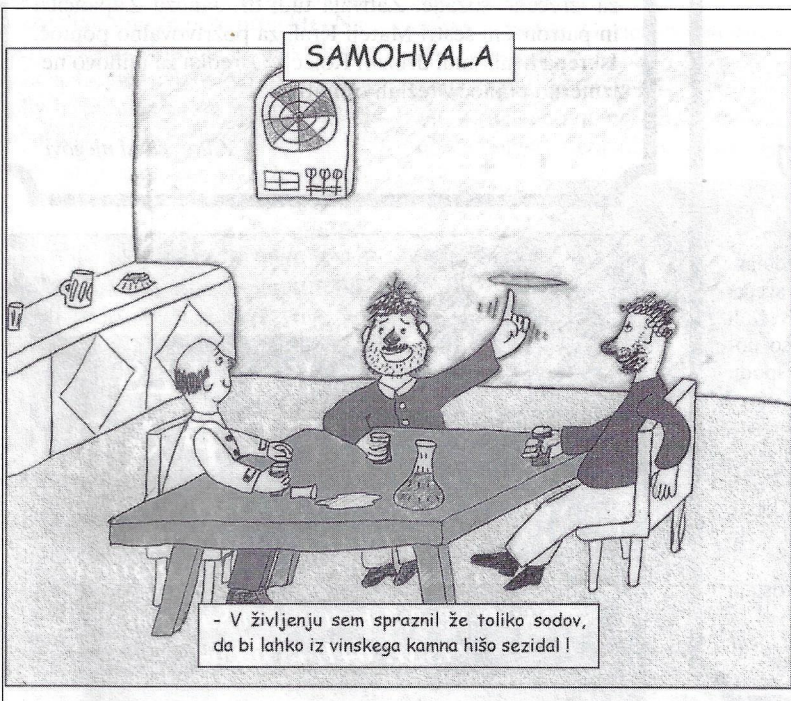
- Kadar jed kuhamo v pari, jo:
 - cvremo
 - dušimo
 - pražimo
 - Katera krajevna skupnost ima tudi zunanjo mejo naše občine?
 - šentviška
 - stiška
 - ivanška
 - Kdo je po hierarhiji najvišji v stiškem samostanu?
 - Kje je orehov les najlepši?
 - v rogovilah
 - sredi debla
 - pri koreninah
 - Kateri element ni vezan v kuhinjski soli?
 - natrij
 - klor
 - jod
 - Kateri priimek je najpogostejši v naših krajih?
 - Kaj pomeni naša domača beseda »jar«?
 - mlad
 - star
 - neumen
- ODGOVORI IZ PREJŠNJE ŠTEVIL-KE: 1. c, 2. a, 3. a, 4. a, 5. b, 6. tri, 7. c.

ULTRA LAHKA KRIŽANKA

V osenčenem navpičnem stolpcu lahko izveste, kaj nam ohranja zdravje v tem letnem času.

			J		
L					K
O			Z		
O		O			
O			O		
		E			

- VODORAVNO:
- mastna tekočina
 - zvitorepec
 - prostor okoli mize
 - železne sestavine voza
 - odprtina v steni
 - kritina.

SMEŠNICA

Fronc zagleda prijatelja Ludveta in ga ogovori: »Pozdravljen, Ludve, pozdravljen, lepo te je spet videti. Veš, kadar te zagledam, se vedno spomnim na Ceneta.« Kako to, »je začuden Ludve, »saj si s Cenetom nisva prav nič podobna.« »To ne, ampak tudi Cene mi je dolžan petdeset jurjev,« se kisló zareži Fronc.

POIŠČITE REŠITEV

Prva polovica letošnje zime ni bila preveč radodarna s snegom. Kljub temu nam je uspelo ujeti tri snežinke, ki se vrtinčijo na nebu. Ugotovite, katera od njih bo padla na streho vaške šole. Označite jo tako, da obkrožite ustrezno črko.

*Povsod te iščejo oči,
zaman te iščejo dlani,
nihče ne ve, kako boli.
Vsa sreča, smeh in vse lepo
s teboj je šlo.
Življenje pa naprej hiti,
le mi ostali smo sami.
A vemo, da nikoli več ne bo,
kot s teboj nam je bilo.*

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, tast in dedek

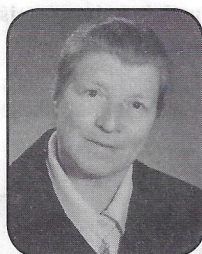
HENRIK ZALETEĽ

s Kuželjevca 5 pri Zagradcu

Iskrena hvala vsem, ki ste z nami delili žalost in bolečino, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znanecem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani. Posebna zahvala velja gospodu župniku, gasilskemu društvu, pevskeemu zboru in zborovodju ter govornikom za poslovilne besede. Hvala vsem, ki ste ga cenili v njegovem delu in življenju.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 83. letu starosti je mirno odšla naša dobra sestra in teta

FRANČIŠKA STRMEC

rojena Markovič, iz Velikih Češnjic 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem, prijateljem in vaščanom za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in maše. Hvala gospodu župniku Kerinu in gospodu Koželju za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete pesmi. Zahvala članom Društva upokojencev Šentvid pri Stični, ki so svojo dolgoletno članico pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej hvala družini Perpar in kolektivu Doma starejših občanov v Grosuplju za dobro oskrbo in prijaznost.

Vsi njeni

*Čas beži.
Za seboj briše sledi in nas opozarja,
kako je vse zemeljsko minljivo.
Daje veliko, jemlje vse.*

ZAHVALA

Veseli smo, da nam je bilo dano deliti neštete srečne trenutke z našo drago

CVETO GODEC

Zato je naša žalost še toliko večja ob tem, ko se zavedamo, da je ni več med nami. V težkih trenutkih slovesa nas je bodrila vaša bližina. Zato hvala za iskrene izraze sožalja, za darovano cvetje in sveče, darove za maše in cerkev. Hvala zdravstvenemu osebju, predstavniku krajevne skupnosti, pogrebniemu zavodu, gospodu župniku za lep obred, pevcem za doživeto interpretacijo žalostink in sorodnikom za nesebično pomoč. Nenazadnje bi se radi zahvalili tudi sosedom in vsem ostalim, ki ste našo mamu spremljali skozi življenje, ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji zemeljski poti.

Družini Godec in Lekan

POGREBNE STORITVE - JANEZ PERPAR S.P.

Zaboršt 16, Šentvid pri Stični, tel.: 041 785 113 in 041 647 380

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, babice in prababice

MARIJE VRENČUR

iz Ivančne Gorice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče, za maše in darove cerkvi: Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala gospe Julki za njeno pomoč in gospe Elici, ki nam je v času njene bolezni tako nesebično stala ob strani in pomagala. Hvala tudi g. Jožetu Kastelicu za njegove obiske v domu in lepo opravljen cerkveni obred ter Društvu upokojencev Ivančna Gorica za poslovilne besede.

Vsi njeni

*Bolečina in praznina v srcih je ostala,
smrt nam mamu v večnost odpeljala.
Bog želel je tako, da trpljenje se končalo bo.
Mirno in spokojno je zaspala
ter svoj križ z ramen oddala.*

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, sestra in teta

MARIJA KOVAČIČ

po domače Suščeva mama z Vira pri Stični

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami delili žalost in bolečino, nam izrazili sožalje, pokojni mami darovali cvetje in sveče, zanjo darovali v dober namen in za maše ter jo na njeni zadnji poti pospremili k večnemu počitku.

Hvala tudi vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znanecem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani. Posebna zahvala velja gospodu župniku Janezu Novaku za opravljen pogrebni obred, pevcem Stiškega kvarteta za lepo zapete pesmi. Hvala tudi obema govornikom za lepe poslovilne besede ter Perparjevim.

Žalujejo vsi njeni

*Nikoli nisem sam, ker ti si z mano,
in čeprav mi ni več dano
videti te tu ob sebi,
vedi: v mislih tam sem,
tam pri tebi.*

ZAHVALA

ob boleči izgubi drage žene, mame in babice

FRANČIŠKE KALAR (1935-2005)

po domače Babčne iz Krške vasi 28 pri Krki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in vsem, ki ste ob smrti naše mame darovali cvetje, sveče, prispevali za cerkev, svete maše ali dober namen in v težkih trenutkih čutili z nami. Prisrčna hvala sosedom za vso pomoč in skrb, ki ste jo izkazali njej in nam. Hvala tudi gospodu župniku Tonetu Humarju za pomoč v zadnjih dneh njenega življenja in za lepo opravljen pogrebni obred. Prisrčna hvala pevskeemu zboru za občuteno petje in Roku za ganljivo slovo ter zaigrano Tišino.

Iskrena hvala tudi vsem delavcem ZD Ivančna Gorica, ki ste z znanjem in človeško toplino pomagali mami v njeni težki bolezni.

Spomin na njeno dobroto, vedrino in človeško toplino ostaja z nami.

Vsi njeni

*Prav tiho si zapustil nas:
dom, družino, prijatelje in vas.
Za vedno zdaj odšel si tja,
kjer ni ne solz in ne gorja.*

ZAHVALA

V 62. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek, sorodnik in prijatelj

FRANC TEKAVČIČ

Bendetov Frenk iz Višenj pri Ambrusu

Zahvaljujemo se vsem vam, ki ste nam v težkih in bolečih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in tolažilne besede. Zahvala gre g. Franciju Vidmarju za globoke besede in lepo opravljen pogreb, pevcem iz Žužemberka za zapete žalostinke, trobentaču za zaigrano poslednjo pesem ter Novakovim. Prav lepa hvala tudi vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom za darovane sveče, cvetje in druge dobre namene. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na poti v njegovo večno počivališče.

Žalujejo vsi njegovi

*Zdaj se spočij
izmučeno srce,
zdaj se spočijte
zdelane roke.*

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustila draga mama, sestra in babica

MARIJA KLEMENČIČ

rojena Novak iz Radohove vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanecem, ki ste ji ob smrti izkazali spoštovanje na njeni zadnji poti ter se poslovili s cvetjem in svečami.

Hvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, g. župniku Stanetu Kerinu, Perparjevim ter vsem, ki ste ji v življenju pomagali in ji stali ob strani.

sin z družino

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in stric

JOŽE BERČON

Osredek 4

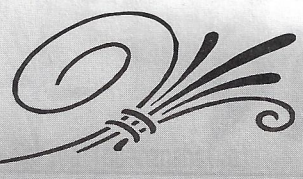
Zahvaljujemo se vsem sorodnikom za darovano cvetje in za izrečeno sožalje. Zahvala tudi dr. Janezu Zupančiču in patronažni sestri Mateji Kralj za požrtvovalno pomoč. Iskrena hvala tudi družini Rojec z Osredka za njihovo neizmerno pomoč v težkih trenutkih.

Žalujejo vsi njegovi

KAMLES PERPAR

- NOVI NAGROBNI SPOMENIKI
- KLESANJE IN OBNOVA ČRK
- UREDITEV IN OSKRBA GROBOV

STANKO PERPAR, Zaboršt 16, 1296 Šentvid pri Stični
GSM: 041/43 66 64

Siva stran

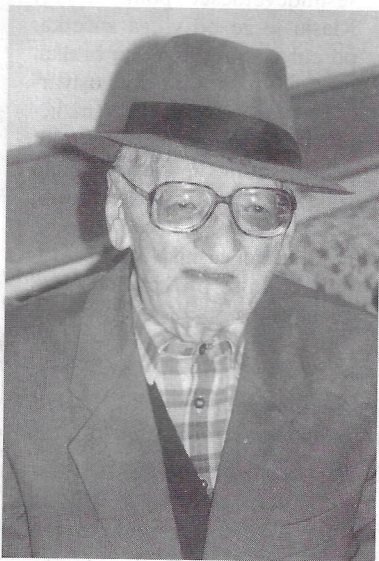
Ljudje z začetka preteklega stoletja

(1900 – 1920)

ANTON PERKO – STOLETNIK

Malo jih je med nami, ki so skupaj z planetom Zemljo že stotič pripotovali na izhodiščno mesto v našem osončju. Med temi redkimi izbranci je Anton Perko, nekdanji Višnjčan in sedanjí Ljubljčan.

Anton je na zemeljsko pot stopil 19. novembra 1904. leta. To pomeni, da je v letošnji pozni jeseni pogumno načel svoje drugo stoletje življenja.

Antonova mati Neža je nekaj pred prelomom stoletja z rodne Dolenjske odšla na Češko in si tam ustvarila družino. Ko je po nekaj letih zakonskega življenja odvedela, se je s tremi otroki vrnila v domovino in si v Višnji Gori z drugim možem, trgovcem Antonom Perkom,

uredila novi dom. Njun prvorojenec je bil naš častitljivi jubilan Anton. Za njim je v porodni postelji še šestkrat zajokalo, tako da se je v hiši nabralo deset otrok. Trgovina z mešaním blagom, ki sta jo starša vodila, je dajala skromna, vendar stanovitna sredstva za preživljanje številne družine. V trgovini je pomagal tudi Tonček, potem ko si je v višnjanski elementarki in v nižji gimnaziji v Ljubljani nabral dovolj učenosti. Mali študent bi šel rad naprej v višje šole, pa se je pri hiši zgodila nesreča: oče so zgodaj umrli in z lepimi načrti je bilo konec. Anton je bil na velikem razpotju in sprva ni vedel, kam bi se dal. Najprej se je napotil v stiški samostan in ondi vprašal, če bi ga vzeli v samostansko družino. Kloštrski so ga natančno izprašali in mu na koncu svetovali, naj o svoji odločitvi še enkrat dobro preudari in se potem vrne, če bo presodil, da je primeren za strogo samostansko življenje. Anton je o tem res nekaj časa premišljeval in se potem odločil za posvetno službo – postal je finančni nameščenec. Kot davčni inšpektor je delal v različnih krajih na Slovenskem: v Ljubljani, v Kočevju, v Brezicah in tudi v rodni Višnji Gori.

Velik del te poti je prepotoval z življenjsko družico Danico, ki je že dobri dve desetletji med pokojnimi. Anton je nekaj časa sameval, potem pa je dobil novo življenjsko spremljevalko Jožico. Ta ga skrbno spremlja na vseh njegovih potih. Tudi mrzlega decembrskega dne, ko sem se z njim sestel v Domu upoko-

jencev na Taboru, kamor oba prihajata na obed, je bila zraven in mi prijazno pomagala vzpostaviti stik z našim jubilanom.

Gospod Anton je kljub visokim letom še vedno bistrega duha. Različni datumi so se kar vsipali iz njegovega spomina. Natančno mi je opisal avstrijski denar, ki ga je prešteval v očetovi trgovini, in kako je poslušal strahovito gremenje topov na Soški fronti, ko je pasel kozo pod višnjanskim gradom. Dobro se spominja tudi zadnjega rodu baronov Codellijev iz Višnje Gore.

Vsi bratje in sestre našega jubilaanta so že dolgo pod rušo in Anton si ne zna natanko razložiti, zakaj je prav on doživel tako visoka leta. Prav gotovo je k temu pripomogla splošna zmernost in veselje do hoje v naravi, saj je malo predelov v naši domovini, ki jih ni večkrat prehodil. Najraje se spominja svojih popotovanj po Polzevem, Zaplazu in Primskovem. Anton je prepričan da ga je ves čas spremljala božja naklonjenost in ga varovala na dolgi življenjski poti. Za to milost se zahvali vsako nedeljo pri nedeljski maši v cerkvi na Taboru.

Gospod Anton Perko nima neposrednih potomcev, zato so mu svečanost ob imenitnem jubileju pripravili njegovi nečaki in nečakinje in mu zaželeli še novih let življenja. Občudovanju in voščilu se iskreno pridružujemo tudi bralci Klasja.

Klasjev Polde

SPET PRI LJUBITELJIH LJUDSKE ZAPUŠČINE

Naši bralci so tudi v minulemu letu pridno sodelovali v narodopisnem kotičku in pomagali ohranjati spomine na pretekle čase in na življenje prejšnjih generacij. Ljudski pregovor, da je vsako delo vredno plačila, velja kajpak tudi v našem primeru. Kot vedno doslej ima tudi tokratno plačilo bolj simbolično kot materialno vrednost. Za najbolj zveste in vztrajne sodelavce sem pripravil spominski možnar s tolkačem. Na njem piše: DESET LET SODELOVANJA PRI ČASOPISU KLASJE. Naš časnik namreč izhaja že celo desetletje in prav je, da jubilej počastimo tudi v naši rubriki. Darilo je dvakrat simbolno: po eni strani je izdelek etnološka zapuščina, hkrati pa je železo, iz katerega je narejen, značilnost naših krajev že iz starejše železne dobe, torej izpred treh tisočletij. Vsem nagrajencem sem darilo izročil osebno in se jim hkrati lepo zahvalil za sodelovanje. Zahvala gre kajpak tudi dopisnikom, ki jim žreb tokrat ni bil naklonjen. Vse prijazno vabim k sodelovanju tudi v letošnjem letu. Spominski možnar so prejeli:

1. Marija Mandelj iz Ivančne Gorice
2. Anton Kastelic iz Grosuplja
3. Marija Vencelj iz Šentvida
4. Marija Sadar iz Zaboršta
5. Nežka Normali iz Kriške vasi
6. Ivana Novak iz Zaboršta
7. Danijela Jermol z Vira
8. Marija Zupančič iz Šentvida
9. Tone Drab iz Radohove vasi
10. Gabrijel Hrovat iz Zagračca
11. Magda Lavrih iz Ivančne Gorice
12. Frančiška Žnidaršič iz Ambrusa

LS

Možnarji, ki so jih prejeli najbolj zvesti soustvarjalci narodopisnega kotička. Vila jih je znana livarna GOLF iz Šentvida pri Stični. Dominiku Sadarju se za darilo lepo zahvaljujemo.

Misel naša v večnost gre, tam je vajino srce - tam ljubezen, ki ne mine, daje svetle nam spomine. A nekoč nad zvezdami spet se bomo srečali ...

ZAHVALA

Novembra nas je v 81. letu starosti zapustila mami

ANI FAJDIGA

rojena Kavšek

Čez dva meseca ji je v 84. letu starosti v večnost sledil naš atek

JOŽE FAJDIGA

iz Praproč

Njuno življenje je bilo polno skrbi in odrekaj, pa tudi veselja in zadovoljstva. Zato smo hvaležni za vse, kar sta nas v svojem bogatem življenju naučila.

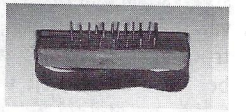
Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam ob njuni smrti stali ob strani, vsem, ki ste izrekli sožalje, prinašali cvetje in sveče, in vsem, ki pokojna ohranjate v lepem spominu. Še posebej smo hvaležni gospodu župniku za ganljive besede ob pogrebu, šentviškim pevcem, Perparjevim ter dr. Zupančiču in patronažnim sestram, ki so mami in očetu lajšali zadnje trenutke.

Žaljujoči vsi domači: Joži z družino, Ani z družino in Marija z družino

IZKUPIČEK IZ NARODOPIJSJA

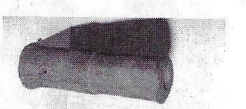
Marljivi sodelavci kotička Iz zakladnice naših domov ste vse leto pridno trli etnološke orehe in pošiljali jedrca za novoletno potico. V sporočilih ste skrbno zapisali imena, uporabnost in druge spomine na upodobljene predmete. Še posebej sem bil vesel pisem, v katerih ste poleg omenjenega tudi malo pokramljali o vsakodnevnem življenju, dali nasvete za izboljšanje časnika in ga tudi pohvalili. Rezultati našega enoletnega dela so v zgsočeni obliki prikazani v pričujoči razpredelnici.

1. Ružavnik: Ročno orodje za ločevanje koruznih zrn od storžev (ruženje, luščenje, robkanje ...). Imena: ružavnik, luščavnik, robkar, strgulc. Pravijo, da so z njim tudi koga popraskali po hrbtu, če ga je prehuo srbelo.

2. Plenkača: Rezilo za obdelovanje lesa (sekanje, tesanje, cepljenje ...). Imena: tesarica, plenkača, cimaraka, žatlaha, žatlaka, tesavka, malarin, bavta, sekača. Imena veljajo za orodje, ki je na podobi in za njemu podobne izdelke.

3. Možnar: Votla kovinska naprava za različne namene (streljanje, drobljenje, sočenje)

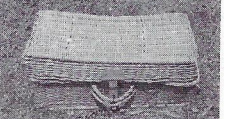
Imena: možnar, pokalo, topič, akavnica, drobilec. Z etimološkega in zgodovinskega stališča je najzanimivejše ime možnar (narečno mužnar). Ime izhaja iz besede muženje, to se pravi spravljanje hrane, zdravil, barvil in začimb v zdrobljeno in muženo stanje.

Razlikujemo dva tipa možnarjev:

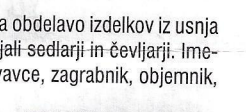
a) **gospodinjški možnar:** v njem so drobili in mužili česen, čebulo, orehe, lešnike, sladkor, zdravilna zelišča, praženo žito, sol in podobno. Ta možnar ima večjo votlino in je opremljen s tolkačem (tarilom).

b) **strelni možnar** ima debelejšo steno in odprtino za prižiganje eksploziva (smodnika). Z možnarji so streljali v boju in na svečanostih (novo leto, velika noč, svatba, fantovščina, umestitev novega župana in podobno). Če so v votlino vtaknili ročaj, je možnar postal pripraven drobilec za sadje. Možnarju je nedvomno dal ime gospodinjški možnar, ki je torej etimološko izvirnejši. Smodnik so pri nas začeli uporabljati šele v srednjem veku. Iz možnarjev so se postopno razvili topovi.

4. Potovalna košara. Imena: potovalna torba, potovalna pletenka, potovalka, rajzkorba. Mnogo naših prednikov je z njo potovalo v Ameriko. Kot potovalko so jo uporabljali nekako do začetka 2. svetovne vojne. Pozneje so marsikje v njej hranili suho sadje, orehe in lešnike, nekateri tudi perilo.

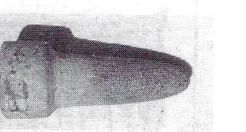
5. Sedlarski primež: Pretežno lesen pripomoček za obdelavo izdelkov iz usnja in podobnih materialov. V prvi vrsti so ga uporabljali sedlarji in čevljarji. Imena: sedlarski primež, stiskač, stiščnik, spojnik, šivavce, zagrabnik, objemnik, čeljust.

6. Nagobčnik: Lesena ali kovinska torba za natikanje na živalske gobce. Natikali so jih vprežnim živalim, da se niso pasle med delom na polju in pri metju žita. Z njimi so omogočili delo z živino in preprečevali škodo na polju. Imena: nagobčnik, nagobčna torba kocmavel, govejska torba.

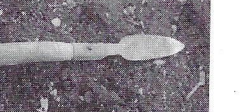
7. Drobež: Med vsemi zastavljenimi ugankami je bil ta predmet za reševalce najtrši oreh, kar pomeni, da ga ljudje že dolgo ne uporabljajo več. Večina meni, da so z njim nekaj gladili, na primer platno po tkanju, ali drobili sladkorno kepo. Predlagana imena: terilo, tolkalo, drobež, špičevnik.

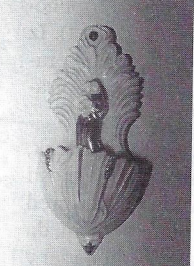
8. Gasilski kavelj: Pripomoček za gašenje požarov v starih časih. Z njim so vaščani potegnili na tla goreče ostrešje, da se ogenj ni širil na druge slammate strehe v bližini. V začetku preteklega stoletja so ga imeli v vsaki vasi. Imena: kavelj, gasilska kljuka, maček, krempelj, požarni kavelj, gasilski maček, gasilski ključ, požavor.

9. Špes: Ročno poljedelsko orodje. Z njegovo pomočjo so spravili iz zemlje korenje, peso, čebulo, hren, česen in druge pridelke, ki so ticali globlje v zemlji. Imena: špes, kopalnik, ruvač, puljač, izruvnik.

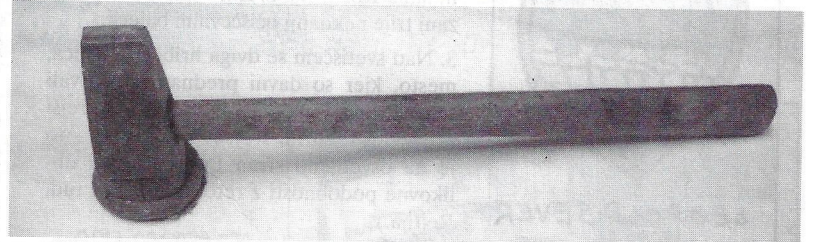
10. Kropilnik: Lesena, litoželezna, kamnita ali porcelanasta posodica, v katero so nalili blagoslovljeno vodo. Rabili so jo, ko so se pokrivali ali kadar so za praznike blagoslovili svoje imetje. Imena: kropilnik, kropivček, škropuž, polž, vodar. Imena so v veliki večini domačega izvora, le nekaj je tujih (nemških). Veliko imen za enak ali podoben izdelek znova potrjuje tezo, da so besede (v našem primeru imena predmetov) nastajale na različnih mestih. Pri nastajanju knjižnega jezika so se uveljavljali izrazi, ki so bili lepo zvočni in so nazorno zadevali naravo pripomočka.

LS

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Zaradi obilice narodopisnega gradiva, ki se je nabralo za to številko časnika, bom tokrat še posebej kratek. Poglejte, prepoznajte, poimenujte in sporočite, pa bomo vsi »kontent«. Vljudno vabljeni k sodelovanju.

Predmet je iz etnološke zbirke Ivana Betija iz Višnje Gore.

"SEVERNA" STRAN

* ZA DOBRO VOLJO *

KAKO JE LOJZKA MOŽEV ZAPITEK REŠILA

Lojza in Lojz sta bila zakonca. V vsem sta se lepo ujemala, le v eni stvari sta si bila različna: Lojza je bila varčna, da le kaj, Lojz pa je težko trpel nekaj cvenka v žepu. Še posebej je bil vesel, če je novce iz črnega fonda porabil za žlahtno kapljico iz vinorodnih krajev. Lojza je kajpak moževo nagnjenje do vinske kapljice preprečevala, kolikor se je dalo. Kljub temu je Lojzu včasih vendarle

uspelo priti do gostilne, in tedaj si ga je bil privoščil čez mero.

Bilo je ravno na svetega Jakoba dan. Lojza se je bila nekje zamudila in mož je brž izkoristil ponujeno priložnost. Stopil je v krčmo in plačal liter belokranjca. Niti polovico ga še ni použil, ko je že stala pred njim Lojza z rokama v bokih: »Se mi je kar zde-

lo, kje si. Takoj domov!« je z odločno kretnjo pokazala proti vratom. Medtem ko se je Lojz strahoma pomikal proti izhodu, je Lojzin pogled obstal na neizpraznjenem litru na mizi in v hipu se je sprožila prirojena varčnost. S pogledom je ošinila oštirja in si mislila: »Nak, ne boš ga še enkrat prodal, že tako preveč zaslužiš. Rajši ga spijem, čeprav mi niti malo ne diši.« Z veliko ihto je pograbila posodo in na dušek spraznila kozarec in potem še nekajkrat, dokler ni bila steklenica prazna. Vino je na pijake nevajeno Lojzo hitro učinkovalo. Mize in stoli, ki so pred tem čisto mirno stali, so zaplesali okoli nje, da je komaj odrala na prosto. Na kamnitem vežnem pragu je premalo dvignila nogo in pošteno bi pogrnila po cesti, če je ne bi prestregel Lojz, ki kar ni mogel zapreti ust od presenečenja. Zunaj se je ženska ponosno vzravnala, visoko dvignila nogo in zavriskala: »Juuuhuuuu!« ter odvijugala proti domu. Ob strani jo je opiral mož, kajti Lojza se ga je res preveč nalezla. Gostje so zrlji za njima in zmajevali z glavami, rekoč: »Ubogi Lojz, že sam ga rad žehta, žena je pa še hujša!«

Po tistem Lojza ni več »varčevala« na zgoraj opisani način. Rajši je odločno obračunala z moževim črnim fondom in uvedla strogi nadzor.

L S

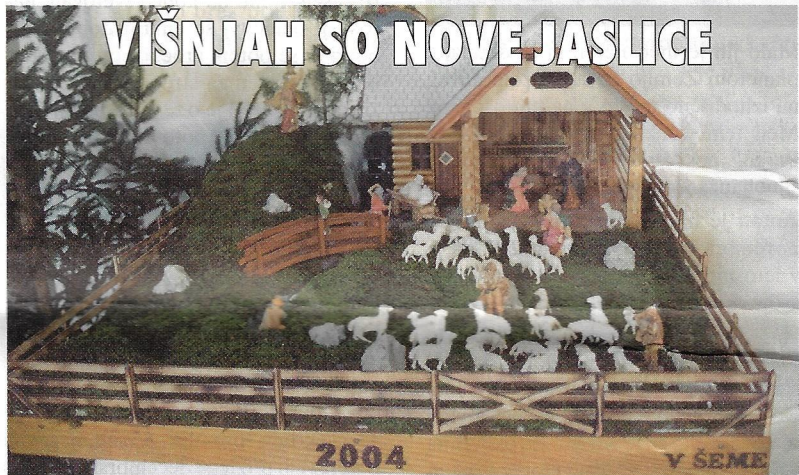
NAJSTAREJŠA SODELAVKA NAŠEGA ČASNIKA

Nežka Normali iz Kriške vasi je zagotovo naša najstarejša dopisnica in sodelavka, saj šteje že šestindeset pomladi. Pri Klasju je že od vsega začetka: po eni strani kot zvesta bralka, po drugi pa kot njegova ustvarjalica. Ves čas sodeluje v različnih rubrikah, največ v narodopisnem kotičku, kjer je njeno vedenje iz starih časov skoraj nepogrešljivo. Za trud se ji ob desetletnici časnika lepo zahvaljujemo in se priporočamo tudi za naprej.

L S

Za desetletno delo je Nežka dobila simbolično darilo – Klasjev možnar.

Podružnična cerkev v Višnjah pri Ambrusu je bila med zadnjo vojno močno poškodovana. Sčasoma so prizadevni Višenjci svoj božji hram skrbno obnovili, nečesa pa cerkev vse do zadnjega božiča vendarle ni imela: jaslic namreč. To je lani opazil samoučni rezbar Viktor Šeme s Police. Napravil je načrt in se skrbno lotil »cimpranja«. Dober teden pred božičem so bile jaslice narejene v zagraški župnik Vidmar jih je v Višnjah obilo poškrpil z blagoslovljeno vodo, da so se še lepše svetile.

Mojster Viktor je božje rojstvo umestil v suhokranjsko okolje: travniki s pastirci in čredami, kozolec z božjo družino, mlin s kolesom na tekočo vodo in še marsikaj drugega.

Prvo dvojico čutimo pristno in domače, mlin pa je nekam tuj – vsi namreč vemo, da v notranjosti Suhe krajine ni mlinov.

Bolje bi bilo, če bi mojster namesto mlina prikazal suhokranjski b'č v katerem se napajajo ovce. Upam, da gospod Viktor ne bo užaljen zaradi te dobronamerne pripombe.

Nečesa pa o novi pridobitvi v Višnjah vendarle še nismo izvedeli. Zakaj je Viktor naredil jaslice za selišče, ki je daleč od njegovega doma – za devetimi gorami in na oni strani deroče reke Krke? Naredil jih je iz hvaležnosti, ker sta dva njegova sinova dobila dekleti iz te vasi. Kajne, kako nenavadno, po drugi strani pa nadvse prikopno in posnemanja vredno dejanje? Bilo bi prelepo, če bi to prešlo v splošno navado. Bil bi za to, da sprejmemo kar občinski odlok, po katerem bi morali vsi tisti kaj narediti za vas, iz katere so dobili »tamlado«. Naj se izkažejo, če hočejo dobiti dobre snahe. Kaj ni res tako?

L S

OBOŽEVANE VODE

Kljub veliki časovni odmaknjenosti so se na našem širšem območju ohranili še drugi sledovi nekdanjega naravoverja, povezanega z vodami. Lepo število očitnih znamenj kaže, da je bilo veliko, če ne že največje, zahodnodolenjsko središče čaščenja vodnega božanstva v Škocjanu pri Turjaku. Oglejmo si nekaj najpomembnejših dokazov iz predkrščanskih časov, ki domnevo utemeljujejo.

1. V starih listinah je Škocjan zapisan kot prafara, to se pravi staro versko središče. Znano je, da so prafare pogosto nastajale v krajih z ustaljeno versko tradicijo iz naravoverskih (poganskih) časov. Starodavni grb prafare ima v polju narisane tri kroge, ki po vsej verjetnosti simbolizirajo trioblično vodno božanstvo (led, voda in para). Iz starega imena za vodo, ki so ji nekdanji pravili muža, je nastalo ime tromužjat (zapisano s staro venetico TAISUMURT).
2. Nedaleč od svetišča je izvir Zdravšček, nekdanj daleč naokoli znan po zdravilnosti in nenavadnih pojavih. Voda je bila pred zajetjem namreč zaganjalca, to pomeni, da je pritek vode iz izvira naraščal in padal v enakomernih časovnih intervalih. Verjetno je ravno ta pojav pri naših prednikih vzbudil vtis, da ima voda globlje, božansko poslanstvo. Svetišče je imelo v okolici še več izvirov, ki pa so že večinoma presahnili. Eden od teh je bil tudi Mrtvaški studenček in jama Kozlovka. Z Zdravščekom so povezani trije nekdanji očiščevalni bajerji.
3. Nad svetiščem se dviga hribček Tičnica, mesto, kjer so davni prednamci darovali tiam (danes pravimo pticam) za hitrejši prenos duš umrlih svojcev na oni svet – to je na osvetljeno stran Lune (zaradi oblikovne podobnosti z reto imenovana tudi Rejtija.)
4. Nedaleč proč proti zahodu je prazgo-

dovinski Gradež, gradišče Sloka gora in še ena Tičnica. Ondi so bila zatočišča v nevarnih časih.

5. Stari grobovi (skeletni in žarni) tako imenovanih Ajdov so zanesljiv dokaz o naseljenosti tega območja v predrimski in rimski dobi. To dokazujejo tudi izkopane kamnite skulpture antičnih "Škocjancev".

6. Današnji zavetnik Škocjana, sveti Kancijan, je po krščanskem izročilu pogosto povezan z izviri in podzemeljskimi vodami. Zavetniško vlogo je nastopil v času pokristjanjevanja v zgodnjem srednjem veku.

Grb s naravoverskim trikrožjem se je ohranil kot klesana izkopanina iz Škocjana in kot freska v turjaškem gradu skupaj z drugimi grbi turjaškega gospostva. Starinskost in ljudski izvor kaže s svojo preproščino, za razliko od grbov, ki so nastali pozneje.

PODLISTEK

NAŠI KRAJI

V PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER

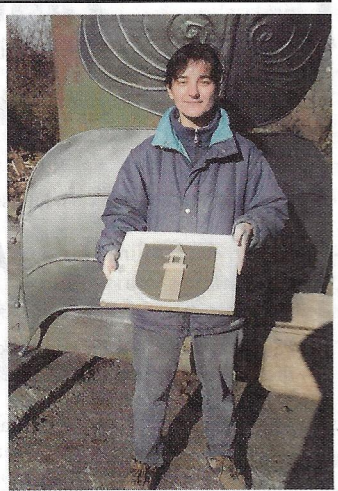
KIPARSKA KOLONIJA V SUHI KRAJINI

Tik za mejo naše občine, v suhokranjskem Klečtu, je sredi januarja potekala enotedenska kiparska kolonija. Organizator, domačin in umetnostni kovač Robert Struna, ji je dal delovni naslov Suha krajina med preteklostjo in prihodnostjo.

Kolonija je letos prvič, zato je po številu nekoliko skromnejša. V njej poleg gostitelja Roberta sodelujejo še magister slikarstva Drago Mom iz Ruš, akademski slikar Kumer iz Dolenjskih Toplic in ljubiteljska kiparka Marjeta Baša s Kala pri Ambrusu.

Umetniški ustvarjalci so v les, kovino, kamen in glino prelili svoje videnje suhokranjskih predelov skozi čas.

Vse, kar je v koloniji nastalo, si lahko ogledamo v žužemberški osnovni šoli. Odprtje razstave bo 4. februarja ob 18. uri.

Marjeta Baša, naše občinske gore list, je med drugim oblikovala tudi ivanški občinski grb. Enak motiv bo uporabila tudi pri izdelavi situle (prazgodovinske vedrice).

L S